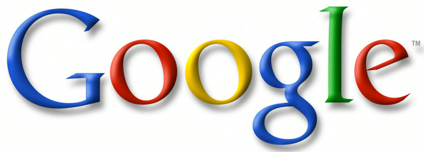

GESCHRIFTEN

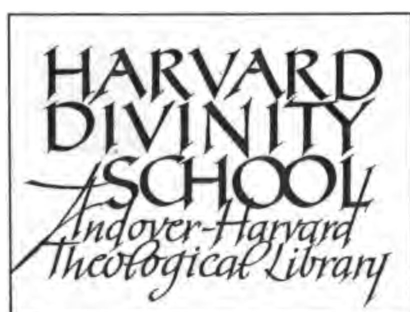
BETREFFENDE DE

GESCHIEDENIS DER REMONSTRANTEN.

DOOR

H. C. ROGGE.

AMSTERDAM.
J. H. SCHELTEMA.
1864.

HARVARD
DIVINITY
SCHOOL
Andover-Harvard
Theological Library

BESCHRIJVENDE CATALOGUS

DER

PAMFLETTEN-VERZAMELING

VAN DE

BOEKERIJ DER REMONSTRANTSCHE KERK

TE AMSTERDAM.

STUK I.

AFDEELING II.

GESCHRIFTEN

BETREFFENDE DE

GESCHIEDENIS DER REMONSTRANTEN.

DOOR

H. C. ROGGE,
PREDIKANT BIJ DE REMONSTR.-GEREF. GEMEENTE TE DELFT.

AMSTERDAM.
J. H. SCHELTEMA.
1864.

Onder het opschrift *Geschriften betreffende de Geschiedenis der Remonstranten* zijn hier alle geschriften zaâmgebragt, die op de geschiedenis der remonstrantsche broederschap betrekking hebben. Hieronder zijn niet opgenomen de geschriften, die op de namen der schrijvers elders voorkomen. Slechts in enkele gevallen, en vooral wanneer dubbele exemplaren aanwezig waren, is hierop eene uitzondering gemaakt. Wanneer de stukken van bekende schrijvers op gebeurtenissen zien, die hier vermeld worden, heb ik ze aangehaald en naar andere gedeelten van dezen Catalogus verwezen.

Wat het rangschikken der verschillende blaauwboekjes en vlugschriften betreft, herinner ik aan hetgeen door mij gezegd is in de *Algem. Konst- en Letterbode* 1860, N°. 14 en 15. Het zamenbrengen der pamfletten op de namen der schrijvers, maakte het onmogelijk ze in nog meer gelijksoortige groepen te vereenigen. Zoo zal men bijv. de geschriften aangaande het geschil over de magt der overheid in kerkelijke zaken hier niet bijeengesteld vinden. In dit opzigt kan soms de ordening van den heer P. A. Tiele deze aanvullen.

Voorts zal eene vlugtige inzage reeds doen opmerken, hoe rijk deze pamfletten-verzameling is. Behalve andere drukken van stukken, die ook in de *Bibl. v. nederl. pamfletten* worden vermeld, komen hier meer dan 200 titels van pamfletten voor, die op den Catalogus van den heer F. Muller niet worden gevonden. Ook heb ik hier en daar de bekortingen in dien Catal. aangevuld.

Eindelijk verwijs wij naar de ophelderingen in de Voorrede van de *Bibliotheek der remonstrantsche geschriften* door mij gegeven.

INHOUD.

———

GESCHIEDENIS DER REMONSTRANTEN.

ALGEMEENE

GESCHRIFTEN.

Beknopte geschiedenisse of verhaal van 't voorgevallene tusschen de Remonstranten en Contra-Rem., van de vroegste tyden tot op.... 1772, en wel byzonder in die van 1618 en 1619, zoo ten aanzien van 't gedrag van.... MAURITS, BARNEVELD, enz., als van 't verhandelde op het Dortr. syn. &c. Uit de beste.... zo van de remonstr. als contra-rem. schryvers en egte gedenkstukken opgemaakt, ten dienste van 't algemeen, onder de zinspreuk: pro aris et focis.... Te Amst., by J. Kok. 1773. 8°.

In twee stukken verdeeld. Waarschijnlijk van JACOBUS KOK, die meer dergelijke boeken gecompileerd heeft.

JACOBUS REGENBOOG. Historie der Remonstranten, kortelyk vervattende de geschiedenissen der geref. christenen, die men Remonstranten noemt, *enz.* Te Amst. 1774—1776. 8°.

In twee deelen, waarvan het 1ste aanvangt met de overlevering der remonstrantie, het 2de met de Dordsche synode, en eindigt met de gebeurtenissen van 1623. De schrijver heeft hoofdzakelijk geput uit G. BRANDTS *Historie der reformatie.* Zie ook *Afd.* I op A. A. VAN DER MEERSCH.
Van dit werk verscheen eene hoogd. vert. onder den titel: REGENBOOG, *Kurze Gesch. d. Remonstr.* Lemgo 1781.

ABM. DES AMORIE VAN DER HOEVEN. Het tweede eeuwfeest van het seminarium der Remonstranten.... Leeuw. 1840. 8°.

Zie *Afd. I* by ABR. D. AM. V. D. HOEVEN.

JOANNES TIDEMAN. De remonstrantsche broederschap. Biographische naamlijst van hare professoren, predikanten en proponenten, met historische aanteekeningen omtrent hare kweekschool en gemeenten. Te Haarlem, bij de erven F. Bohn. 1847. 8°.

Met inleiding en register. Achtereenvolgens worden behandeld: Het seminarium en de professoren. — De gemeenten (Z. Holl., N. Holl., Utr., Gelderl., Friesl. en Overijss., het buitenland en de plaatsen waar voor een tijd van wege de Broederschap, het evang. is gepredikt) en hare predikanten. — De proponenten.

Geschichte der Entstehung der Remonstranten, der damit verbundenen Unruhen und der dadurch veranlassten Dordr. Syn. Ein

Schrift für Religionslehrer und für andere Leser.... Osnabr. bei Carl. u. C°. 1799. 8°.

De Vorr. is get. K. De geschiedenis loopt maar tot 1623.

CHR. JUL. WILH. MOSCHE. Comm. hist. theolog. exhibens historiae sententiarum Remonstrantium de rebus ad religionem et conscientiam pertinentibus. Specimen primum. Jenae. 1790. 8°.

Inhoud: P. I. Occasio et initium controversiae cum ARMINIO; ejusdem et Remonstr. historia, quatenus sententias eorum, de rebus ad religionem et conscientiam pertinentibus, spectat. P. II. Sect. 1. Historia sententiae ARM. et Remonstr. de libris symbolicis singulatim tractata; Sect. 2. Sent. ARM. et Remonstr. de libris symb. exposita.

G. S. FRANCKIUS. De historia dogmatum Arminianorum. Dissertatio theol.... Kiliae. 1813. 8°.

Inhoud: Proeoemium de instrumento historiae dogm. Arm. conscribendae. — Cap. I. De natura et indole Arminianismi. — Cap. II. De diligentiore Arm. exploratione. — Cap. III. De usu quem diligentius examen Arm. ei praebeat, qui scribendae histor. dogm. Arm. est operam daturus. — Brevis dé vita et scriptis auctoris hujus dissert. narratio.

Vgl. verder *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Kerckel. historie*) en G. BRANDT (*Hist. der reform.*); *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op W. BAUDART (*Memorien*) en J. TRIGLAND (*Kerkel. gesch.*). Voorts YPEY en DERMOUT, *Gesch. der Nederl. herv. kerk.* enz.

VÓÓR HET INLEVEREN DER REMONSTRANTIE.

Cort eenvoudich ende waerachtich verhael, waeromme C. COOLHAES... eyntelick den 25en Martii a°. 1582 bij den syn. provinc. v. Hollandt, van der kercke CHR^i. is gheexcommuniceert. Ghestelt van weghen der predic. ende ouderl. in den voors. syn. vergadert, tot nootw. verantw. der waerheyt ende onderwijs derghene, die van der saken qualick oft onrecht bericht moghen sijn. Waerinne verhaelt wort het beghin des twists binnen Leyden, ende wat naersticheyt ghedaen is om dien neder te legghen ende CASPAREN tot afstant syns onrechts ende dwalingen te brenghen. Dordr., by Jan Canin. 1582.

Het slotwoord „tot den lezer" is gedat. 5 Julij. Vgl. ROGGE, *C. J. Coolhaes*, Dl. I, bl. 242.

Antwoorde der dien. des woordts ende ouderl. der kercken van Hollandt, wt den naem derselven onlancks vergadert gheweest zijnde tot Haerlem, aen mijn e. e. h^n^. de stat. dess. landts, op de Remonstrantie by de overicheyt van Leyden....; waerinne de clachten tegen 't voorsz. synodus ende synod. acten voortgebracht cortelick ende claerlick tot noodige ontschuldinghe der kercken beantwoort werden. Tot Delft, by Aelbert Henricxz. 1582.

Vgl. ROGGE, a. w. Dl. I, bl. 253.

Hetzelfde. Ghedr. by Meinardus van Dreunen, nae de copye tot Delft, by A. Henricxz. 1582. (N°. 263).

Hetzelfde. Eerst ghedr. tot Delft, in 't jaer 1582, ende nu van nieus wtgegeven met een voorr. aen den leser. 't Amst., voor Laurens Jacobsz. 1597. 8°.

Achteraan: „t' Amst., by Nic. Biestkens." Vgl. *Catal. v. d. theol. bibl. d. rem.-geref. kerk te Rott.* bl. 163, N°. 34.

Antwoorde op de valsche beschuldiginghen door een zeker ghesworen vijandt der gheref. religie, onder den tytel ofte name van de Justificatie van Leyden, eertijts teghens de ghemeene kercken ende predicanten voortghebracht, ende nu door eenighe Wederdooperen van nieus in druc wt-ghegheven. Midtsg. de verantwoordinghe van den dienaer, ouderl. ende diac. der kercke tot Leyden, naer het wt-gheven van de Justifatie ghestelt ende nu door de vernieuwinghe van deselve int licht ghegheven. Tot Rott., by Jan van Waesberghe. 1598. 8°.

Met voorr. en inhoudsopgave. De *Verantwoordinghe* met nieuwe pagin. Vgl. ROGGE, a. w. Dl. I, bl. 132 en *Catal. v. d. theol. bibl. d. rem.-geref. kerk te Rott.* bl. 164, N°. 34.

Corte antwoordt op de valsche beschuldinghen end' blameringhen van C. COOLHAES teghen de ghemeene kercken, begrepen in syn boecxken ghenaemt Weder-antwoordt etc.; waerinne ooc vervatet is een corte aenwijsinge end' wederlegginge van dwalinghen, stekende in de boecxkens end' afbeeldingen hiervoren van COOLHAES uytghegheven. Tot Delf, ghedr. by Jan Andriesz. 1600. 8°.

Met voorr. Vgl. ROGGE, a. w. Dl. I, bl. 53 en *Catal. v. d. theol. bibl. d. rem.-geref. kerk te Rott.* bl. 164. N°. 34.

Ghedicht tot dienste van een yeder liefhebber der waerheyt, teghens die tegenstrijders der waerachtiger leere, in het punt der beloftenisse, welcke alleen die wedergheboorne toecompt. Ghedr. t' Amst., by Will. Jansz. van de Veen. [1602].

Op een blad f°. Vier 15 regelige coupletten, met een „Retrogradus." Het is ondert. „Patientia Vinces. P. P. R."

Vgl. verder *Afd. I*, de geschriften van D. V. COORNHERT (*Justificatie* en *Remonstrance*) en C. J. COOLHAES (inzond. *Wederantwoort* en *Grondtl.*

waerheydt); *Catal. Stuk II, Afd. I* op JOH. ACRONIUS (*Apologia*) en *Bibl. v. pamfl.* N°. 482—486.

Kort end' waerachtich verhael waeromme de particuliere syn. van Zuyt-Hollant het boeck H. HERBERTS... genaemt Korte verklaringe over de woorden Pauli Rom. II enz. als onsuyver end schadelick gheoordeelt ende hem van het predick-ampt ghesuspendeert oft opgheschort heeft. Alwaer verhaelt worden de.... handelinghen.... met HERMANNO ghehouden.... ende oock aenghewesen eenighe passagien in sijn boeck teghen de waerheyt des goddel. woorts strijdende etc. Geschr. by laste des voorsz. syn. tot eens yders bericht end' waerschouwinghe HERMANNI selve.... In 's Gravenh., by Aelbrecht Heyndricxz. 1592. 8°.

Vgl. ROGGE, a. w. Dl. II, bl. 163 en *Catal. v. d. theol. bibl. d. rem.-geref. kerk te Rott.* bl. 162, N°. 33.

Vgl. verder *Afd. I* de geschriften van H. HERBERTS (inzond. *Corte vercl. over Rom. II* en *Bekent. des gheloofs*).

Oordeel ende censure der hoochgel..... mannen FR. JUNIJ, LUC. TRELCATIJ ende FR. GOMARI.... midtsg. d. JEREM. BASTINGIJ ende JOH. WTENBOGAERTS, door bevel der.... stat. v. Holl.... schriftelijck ghestelt, ende hare e. e. mog. overghegh. a°. 1595 over de doolinghen van C. WIGGERSZ.... Noodich ende dienstich voor alle yverighe christenen in dese droevighe verschillen over de leere der gheref. kercken, *enz.* 1612. (N°. 1033).

Met voorr., waaruit blijkt, dat dit stuk op nieuw werd uitgegeven ten bewijze, dat de Remonstr. »het gevoelen van C. W., eenmael by de kercken ende staten ghecondemneert ende verworpen, oproepen en van nieus de kercken willen opdringen." Na een brief aan de stat. van 6 Sept. 1595, ondert. door JUN., TRELC., GOM., BAST. en WTENB., volgt het *Oordeel der prof.* (gedagt. 9 Dec.), handelende: Van 't beelt Godts. — Van de voorsienicheyt Godts. — Van de erf-sonde. — Van de wederoprechtinghe des menschen. — Van de verkiesinghe. — Van de beroepinghe die door 't evang. gheschiet. — Van den vrijen wille, goede wercken ende volhardinghe. Vgl. ROGGE, a. w. Dl. II, bl. 218 vlgg.

Hetzelfde. Tot Arnhem, by Jan Janssen. 1617.

Vgl. verder *Afd. I,* C. WIGGERTSZ.

Een droevig claagh-dicht over de ghewenscht-zalighe doodt van.... d. J. ARMINIO...., den 22 Oct. lest-leden.... ontslapen.... Ghestelt door PHIL. CHRESTOPHILUS, *enz.* 1609. (N°. 810).

ARM. stierf den 19den Oct.

Clach-dicht [1610].

Een gedicht van zes-en-vijftig regels, in twee kolommen gedrukt op een blad gr. 4°., waaronder: „Gedruct metten ingang van 't jaer 1610."

Vgl. verder *Afd. I* op P. BERTIUS (*Lück-oratie*) en D. BAUDIUS (*Epicedium*); en *Catal. Stuk II*, *Afd.* 2 op R. ROBERTSEN (*Nieuwe jaars claach-liedt*).

VÓÓR DE OPENING DER DORDSCHE SYNODE.

ALGEMEENE BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN.

Bedenckingen, over de beroepinghe.... C. VORSTII tot de professie der h. theol. in de univ. tot Leyden, by eenighe dien. des godl. woorts.... uyt last van de.... stat. v. Holl.... voorghestelt ende.... overghelevert, op den 29 Apr. a°. 1611. A°. 1611. (N°. 928).

Hierin eene schuldbekentenis van V. gedagt. Heydelb. 26 Sept. 1599, benevens een brief van de theol. faculteit aldaar, gedagt. 26 Aug. 1610 aan de contra-rem. predik., die tot de haagsche conferentie waren afgevaardigd. Aan het einde nog een „Remonstrantie, andermael over de beroepinghe VORSTIJ by de voorn. predic. aen de stat., nadat sy in mondelinge conferentie met hem van weghen hare geremonstreerde bedenckingen gheweest waren, overghelevert."

Requeste van de studenten in de h. theol., ghelevert in handen van... curateuren van de univers. tot Leyden, den derden Oct. a°. 1610, ende den sesthienden.... in den Hage aen de.... gedeput. stat. v. Holl...., aengaende de beroepinghe C. VORSTIJ.... Hier is by-ghevoecht een register van sekere articulen, ghetoghen uyt C. VORSTIJ boeck Van de nature Godts met eenige vermeerderingh desselven, ende oock een nieuwe register, ghetrocken uyt zijn cleyne ende groote verantwoordinge. A°. 1611. (N°. 944).

Vooraf, en na het extract uit V^s^. boek *De Deo*, een woord „tot den leser." Vgl. *Afd.* 1 op C. VORSTIUS (*Verantw. d.* C. V. en C. V. *christl. ende nootw. verantw.*)

Waerschouwinghe aen alle gheref. kercken.... van de vereen. Nederlanden, *enz.* 1611. (N°. 929).

Zie ook *Catal. Stuk II*, *Afd.* 1 op J. BOGERMAN.

Wt-legghinghe C. VORSTII over sommighe schriftuer-plaetsen, vergheleken met de verklar. der Socinianen, mitsg. de kett. practijcken PAULI SAMOSATENI ende ARIJ. Wt de kerck. hist. Alles

in de Waerschouwinghe, by konsent der.... ghedep. stat. v. Vriesl. onlancx wtghegh. In 't lat. ghestelt ende nu tot dienst der ghem. Godts int nederd. overghebracht, *enz.* 1611. (N°. 931).

Met kort voorw.

Twee sendtbrieven, eene des welghel. ende godtvr. d. JOHANNIS wt den Bogaert (sic) ende d' andere d. d. COENR. VORSTII. Tot waerschouwinghe voor de inghesetene deses landts, teghen de onghefondeerde beschuldinghen ende lasteringhen, onlancx teghen de persoonen voorsz. in druc ghegheven. Ghedr. voor Hillebrandt Gerritsz. 1611.

Vooraf een woord »tot den leser" en verder geheel gelijk aan de *Verantwoordinghe d.* C. VORSTII. Vgl. *Afd.* 1 op C. VORSTIUS en J. UYTENBOGAERT. Het opschrift na het voorw. luidt hier „Zendt-brief van d. JOANNES WTENBOGADRT" (sic).

Hetzelfde. Andere druk. [1611].

Hier wordt gelezen: »Sendtbr. v. d. J. WTENBOGAERT."

Hetzelfde. Nog andere druk. [1611].

In dit exempl: »Zendt-br. v. d. JOANNESES (sic) WTENB."

Bedenckinghe op de Verantwoordinge d. VORSTIJ.... door R. DONTECLOCK, *enz.* 1611. (N°. 934).

Met voorr. Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op R. DONTECLOCK.

Brief aen de.... stat. gener.... aeng. de beroepinghe d. C. VORSTIJ... door S. LUBBERTUS, *enz.* 1611. (N°. 932).

Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op S. LUBBERTUS.

Korte antwoorde op een lasterlick schrift onlanghs uytghegheven...., ghenaemt de Brand-klocke. Ghestelt by forme van aenteeck. Ghedr. 1611. (N°. 951).

De schrijver, die op het einde in zijn geschrift een lat. gedicht: »Dialogismus viatoris et Mercurii" heeft ingevlochten, noemt zich: D. J. W. M. Vgl. voor den *Brand-clock,* waarin TAURINUS den handschoen voor V. opneemt, *Afd.* 1: JAC. TAURINUS.

Misprysinghe aller niewicheden, die teghens de oude leere.... onordentlijck hier te lande.... van sommighe worden inghevoert. D. i. verantwoordinghe S. DAMMAN, *enz.* 1611. (N°. 952).

Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op SEB. DAMMAN, die mede zijn stem verhief tegen het beroep van V.

Naeder-waerschouwinghe over seecker Verantwoordingen..... VORSTII.... Gestelt by den dien. des godtl. woorts.... tot Leeuw., *enz.* 1611. (N°. 945).

Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op J. BOGERMAN.

C. VORSTIJ.... Voorloper van een volcomene antwoort.... teghen de Verclaringhe d. S. LUBBERTI, mitsg. de Naerder waersch., *enz.* 1611. (N°. 947).

Zie ook *Afd.* 1 op C. VORSTIUS.

Oratie ghedaen door den doorlucht., eerentv., welgeb. heere RODOLPHUS WINWOOD..., ambass. van.... syne maj. v. gr. Britannien, etc., aen de.... stat. gen. v. d. vereen. Nederl., aeng. de beroep. C. VORSTIJ, tot de prof. der h. theol. in de univ. tot Leyden. A°. 1611. (N°. 936).

Zie voor deze en de volgende *Oraties* ook *Catal. Stuk III, Afd.* 1, bl. 7.

Hetzelfde. Andere druk. 1611. (N°. 937).

Antwoorde der.... stat. gen. op d' eerste Oratie ghedaen van.... R. WINWOOD.... aeng. de beroep. d. C. VORSTIJ. (N°. 938).

Aan het einde: »Ghedaen in de vergad. der stat. gen. in den Haghe, den 1 Oct. 1611."

Copie van eenen brief v. d. con. v. gr. Britaengien, ghed. den 6 Oct. 1611, gesonden aen de ... stat. gen. 1611. (N°. 939).

Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 2, waar bij JACOBUS I nog andere uitgaven van dezen brief voorkomen.

De tweede oratie ghedaen door... R. WINWOOD, *enz.* 1611. (N°. 941).

Hetzelfde. Andere druk. 1611. (N°. 942).

De derde oratie of diepe protestatie v. d. con. v. Enghelandt, ghelev... den 19 Dec. 1611. (N°. 949).

Aan het einde: »Gheteeckent R. WINWOOD."

Kort antwoordt op de Benthomsche ende Steenfortsche getuychnissen, dewelcke d. VORSTIUS in synen Voorloper, tot wederlegginghe syner teghen-getuygen attestatien, heeft uytgegeven. Gestelt tot nodige defensie der interesseerde. Harderwyck, by Thomas Hendriczoon. 1612.

Vgl. *Afd.* 1 op C. VORSTIUS. Hierin de acte van verzoening van V. met de theol. faculteit te Heidelb. van 27 Sept. 1599. Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op J. HOEINGIUS.

Brief d. C. VORSTII aen de.... stat. gen...., ghestelt voor desselven VORSTII lat. antwoorde, *enz.* 1612. (N°. 1003).

Zie ook *Afd.* 1 op C. VORSTIUS.

Crisis Vorstiani responsi, qua d. C. VORSTII denuo atheismi..... arguitur. Autore d. G. EGLISEMMIUS.... Delphis, ex off. Joh. Andreae. 1612.

Zie voor dit en de *Hypocrisis apol. orat. Vorstianae* ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op GEORG. EGLISEMMIUS.

C. VORSTIJ.... brevis refutatio speciminis a Leoward. eccl. adversum ipsum editi. Lugd. Bat., ex off. J. Patij. 1612.

Zie ook *Afd.* 1 op C. VORSTIUS.

Examen responsionis quam d. C. VORSTIUS edidit ad articulos ex Anglia transmissos. 1612.

Met praef. Tegen C. VORSTII.... *christ. et mod. responsio,* etc. 1611. Vgl. *Afd.* 1 op C. VORSTIUS.

Bekentenisse d. d. C. VORSTII over sommighe voornaemste hooftpointen der christ. religie, *enz.* 1612. (N°. 1005).

Zie bij S. LUBBERTUS, *Catal. Stuk II, Afd.* 1.

C. VORSTII.... volcomender antwoort op eenighe twist-schriften, *enz.* 1612. (N°. 1013).

Zie ook *Afd.* 1 op C. VORSTIUS.

Tegenbericht op d. VORSTII lasterlycke ende ongefondeerde antwoort, daermede hy JODOCI HOEINGII, rectors der schoel des veluschen quartiers tot Harderwyck, getuychnis teghens hem gegeven, in synder Volcomender antwoort poget te vernietighen. Gestelt tot nodige defensie der interesseerden. Harderw., by Th. Henrickz. 1612.

In een kort »byvoechsel" valt de schrijver van dit stuk en het *Kort antwoordt op de Benth. ende Steenf. getuychnissen* (zie boven), J. HOEINGIUS, ook Vs. *Catal. errorum* d. S. LUBBERTI aan.

Antwoort ISAACI CASAUBONI op den brief van den.... eerw. cardinael PERRONIUS, geschr. wt den name ende van weghen.... JACOBUS, koninck van groot-Britanien etc. Wt de lat. in onze nederl. over-gh., ende met een kleyne voor-r.... ver-rijckt, *enz.* 1612. (N°. 1011).

Gedagt. »Gheschr. binnen Londen desen 9 Dovembr. (sic) 1612." Hierin belangrijke bijzonderheden betreffende JACOBUS' oordeel over V.

Verklaringhe des doorl. conincks van gr. Brit. over syne handelinghen.... nop. de sake van C. VORSTIUS, *enz.* 1612. (N°. 1010).

Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 2 op JACOBUS I. Vgl. *B. v. p.* N°. 1006—1009.

Cleynen wech-wyser, ghestelt tot onderrichtinghe der eenvoudighen, om de harten.... claerlyck aen te wysen, wat wegh sy moeten in-gaen, *enz.* 1612. (N°. 1012).

Zie ook *Afd.* 1 op JAC. TAURINUS.

Oratie tot verantwoordinghe, ghedaen in de.... verg. d.... stat. v. Holl.... van C. VORSTIO, *enz.* 1612. (N°. 1016).

Zie ook *Afd.* 1 op C. VORSTIUS.

Hypocrisis apologeticae orationis Vorstianae.... Aut. d. G. EGLISEMMIO.... Delphis, ex off. J. Andreae. 1612.

Vgl. hierboven *Crisis Vorstiani responsi.*

Sorex Vorstianus, hoc est d. C. VORSTII.... confessio: de justitia Dei, merito et satisfactione CHRi., fide justificante et hoc genus aliis. Ex autographis fideliter descripta, idque in hunc usum, ut num ille in sinu foveat Socinianismum, cuivis ex piis lectoribus liquido apparebat. Steinf., typ. Wilh. Genathlij. 1614.

Achteraan een fragment uit een brief van d. PAREUS aan VORSTIUS van 7 Juny 1598.

Vgl. verder *Afd.* 1 de geschriften van C. VORSTIUS; — *Catal. Stuk II,*

Afd. 1 op JOH. BOGERMAN (*Antwoordt, Verclaringhe* en *Specimen conscientiae*), op A. J. SMOUT (*Toetse*) en op F. BROECKER (*Antidotum*).

Beuckelaer tegens de scherpe pijlen, geschoten op de vrede-soeckende predic. Inhoudende haere Remonstrantie aen de.... stat. v. Holl. ende West-vriesl., overgeg. in Julio des jaers 1610 in Sgravenh., met een anatomie, *enz.* 1611. (N°. 921).

Op de keerzijde van het titelblad, in rijm, een vierregelig „Ghebet," gedagt. 2 Nov. Na de voorr., waarin een extract is opgenomen uit de handel. der syn., den 6den Aug. 1606 te Gorinchem gehouden, volgt de „Remonstrantie."

De vijf poincten, verhandelt tusschen twaelf predic. in de verg. der... stat. v. Holl. ende West-Vr., in den jare 1611; daerop hare mo. ed. provisionelijck ordonneren: dat de kercken-dien., in dienst wesende oft comende, die van de predest. ende ghevolge van dien in goede conscientie niet anders en connen leeren als conform de vijf poincten, mede in de geref. kercken behooren getolereert te worden, sowel als die anders daer van gevoelende zijn. Na de copye in 's Graven-h., by H. Jacobsen. 1617.

Corte verclaringhe van de vyf artyckelen..... Ghedr. 1619. (N°. 1672).

Zie beneden: VAN DEN AANV. D. DORDSCHE SYN., bij Andere anon. geschr. der remonstr. ballingen.

Licht en duisternis. Geschiedenis der remonstrantie in de vereen. Nederlanden. Opgemaakt uit de Nederl. historie van JOHAN VAN DER SANDE. Utrecht J. J. H. Kemmer. 1855. 8°.

Vgl. verder de hier volgende geschriften over de Haagsche conferentie en J. TIDEMAN. *De Remonstrantie en het remonstrantisme. Histor. onderzoek. Te Haarl., by de erven F. Bohn.* 1851.

Schriftelicke conferentie, gehouden in s' Gravenh. in den jare 1611, tusschen sommighe kercken-dien., aengaende de godl. praedest. metten aencleven van dien, *enz.* 1612. (N°. 994).

Met approb. van de stat. van Holl. van 23 Maart op de keerzijde van het titelblad. Inhoud: De Remonstrantie. — De Contra-rem,, get. door RUARDUS ACRONIUS, LIB. FRAXINUS, PETR. PLANCIUS, JOH. BOGARDUS, JOH. BECIUS en FESTUS HOMMIUS. — De officiële stukken ter conferentie over de geschilpunten gewisseld. — Verclaringhe van den staet des geschils over die vijf poincten, ghelijck deselve ghebleken is in de conferentie, get. door PLANCIUS, BECIUS, BOGARDUS en HOMMIUS. — Advijs van eenighe kercken-dien. (de vier genoemde) uyt bevel van de stat. v. Holl. e. W. Vr., overgeg. den 29 Nov. 1611; hoe d'opgeresene gheschillen opt alderspoedichste sullen moghen beslichtet worden. — Stant des gheschils tusschen den Remonstr. ende Contra-Rem., gestelt ter belastinge van de stat. v. Holl. e. W. Vr., ende by den Remonstr. overgheg., get.

door J. WTENBOGAERT, NIC. GREVINCHOVIUS, JOH. ARNOLDUS (CORVINUS), ADR. VAN DEN BORRE, ED. POPPIUS, SIM. EPISCOPIUS. — Advijs van de Remonstr. aen de stat. v. Holl. e. W. Vr. Zie ook *Afd.* 1 op JOH. ARN. CORVINUS.

Hetzelfde. Andere druk. 1612. (N°. 995).

Hetzelfde. Herdruk 1614.

Deze uitgave is geheel gelijk aan de eerste.

Hetzelfde. Latere herdruk. 1617. (N°. 996).

Copye van de remonstrantie, die opt eynde der mondelijcke conferentie den... stat. is overghelevert by de ses predic.., die... ghedeputeert waren, om met de Remonstr. in conferentie te treden; welcke remonstrantie in den druck van de andere schriften.... is.... vergheten. 1612. (N°. 997).

Door de zes predik. onderteekend.

Hetzelfde. Andere druk. 1612. (N°. 998).

Een schoone heerlicke ende warachtige aenwysinge, waer in by malcander... gesien can worden, in hoe menige ende verscheyden plaetsen de Remonstr. (ofte voorstanders van ARMINIUS) teghen haerselven ghesproken hebben; mitsg. dat sy ooc oorsake zijn van desen.... twist in de geref. kercke. Hier is oock by malcanderen cortelick... ghestelt alle de artijck, die in de conferentie verhandelt zijn gheweest, waer uyt.... men.... sal connen sien de meninghe... van beyde de pertyen. Cortelyck bewesen met de h. schrift ende met pag.... des blats.... Alles by een ghestelt door J. F. J., liefh. van de heyl. waerheydt Gods. 1614.

Op de keerzijde van het titelblad een kort woord „tot den leser," en daarna een voorw. „aen alle oprechte voorstaenders der waerheyt." Dit is de 1ste uitg. van *Een gouden tafereel,* dat volgt.

Een gouden tafereel ofte.... bysonder register, getrocken so uyt de Haechsche ende Delfsche schrift. conferentien, als oock uyt andere schriften van de voorst. van ARMINIUS, waer in ghesien can worden, in hoe menighe.... plaetsen de Remonstr. teghen haer selven ghesproken hebben; mitsg. dat sy oorsake zijn, *enz.* Oock can hier ghesien worden den corten inhoudt van alle de artijck., die in de Haechsche conf. verhand. zijn gheweest.... Cortelijck bewesen, so met de h. schr. als oock met... t' getal der zijde... Alles... door JOANNES FILIUS JOSEPHI.... Met groote neersticheyt oversien, verm. ende verbetert, *enz.* 1614. (N°. 1118).

Met dubbele voorr. en „Corten inhoudt." Zie ook hierna op de Delftsche conferentie, bl. 13.

Hetzelfde. t' Amsterdam 1614. (N°. 1119).

Vgl. verder *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Cort bericht, Naerder bericht, Aenhanghsel*), op D. SAPMA (*Register*) en op P. BERTIUS (*Scripta adversaria*); —

Catal. Stuk II, Afd. 1: op H. BRAND (*Collatio*), op G. AMESIUS (*Coronis*), op M. BOERHAVE (*Aenhangsel*) en P. WASSENBURGH (*'t Ja ende neen*).

Schriftelicke conferentie, ghehouden tot Delff, den 26[en] ende 27[en] Febr. 1613, tusschen ses kercken-dien.; om te beramen eenighe bequaeme middelen, waerdoor de swaricheden.... op het alder-gevoechelickste af-gedaen, ende voort-aen goede vrede ende eenicheyt onderhouden soude connen werden, *enz.* 1613. (N°. 1073).

Van de zijde der Contra-rem. uitgegeven. Het behelst twee geschriften door de Contra-rem. BOGARDUS, BECIUS en HOMMIUS, en één geschrift door de Remonstr. UYTENBOGAERT, GREVINCHOVEN en VAN DEN BORRE overgeleverd; benevens eenige »aenteeckeningen," die de drukker zegt van een goed vriend bekomen te hebben.

Hetzelfde. Herdruk. 1613. (N°. 1074).

Hetzelfde. Tot Amst., by Marten Jansz. Brant. 1614. (N°. 1075).

Veel verbeterde uitgave. Met voorw. van den »boeck-verkoper."

Copie van een zeker voorslach, ghedaen bij de Remonstr., in de byeenkomste van de ses predic., door last van de.... stat., nu lest binnen... Delft, om den vrede ende eenicheyt der kercken te treffen. Tot Leyden. 1613.

Nadruk van bl. 15—17 der *Schrift. conf. gheh. tot Delff.*

Copie van een zeker voorslach, ghed. by de Contra-remonstr., in de by-eenkomste.... nu lest-leden binnen.... Delft, *enz.* 1613. (N°. 1076).

Nadruk van bl. 11—15 der *Schrift. conf. gheh. tot Delff.*

Een schoone, heerl. ende war. aenwysinge, waerin by malcander gesien can worden, in hoe menige.... plaetsen de Remonstr.... teghen haerselven ghesproken hebben, *enz.* 1614.

Zie voor dit en het volgende hierboven, bl. 12, bij de Haagsche conferentie.

Een gouden tafereel, ofte.... register, getroeken so uyt de Haechsche ende Delfsche schrift. confer., *enz.* 1614. (N°. 1118).

Naerder advijs over de conferentie tot Delff gehouden, aengaende het remedieren der.... swaricheden in de kercken....; t' samenghestelt door drie dien. des goddel. woorts, door last van de... stat..., ende.... overghelevert den 9[en] Nov. 1613. Waerinne gehandelt wort, in wat voegen (tot opbouwinghe, ruste ende vrede in de christel. kercken) het verscheyden ghevoelen in de vijf poincten der Remonstr. soude moghen gheleert ende ghetollereert worden, *enz.* 1615. (N°. 1141).

Vooraf »Copie vant extract van sekere resol. der stat., ghenomen in Martio 1613 ende drie dien. toe-ghesonden." Aan het einde: „De namen van dese schrijvers (BOGARDUS, HOMMIUS en BECIUS) en waren onder dese copye niet geschreven."

Hetzelfde. Nae de copye. 1615. (N°. 1142).

Oprecht ende noodt-wendigh bericht J. WTENBOGAERT op een bitter schrift.... metten titul van Naerder advis over de conf. tot Delf, *enz.* 1615. (N°. 1143).

Zie ook *Afd,* 1 op J. UYTENBOGAERT.

Decretum illustr. ac potentium ordinum Hollandiae et West frisiae pro pace ecclesiarum, munitum sacrae script. auctoritate, et conciliorum, antiq. patrum, confessionum public. et recent. doctorum testimonijs. Lugd. Bat., exc. J. Patius. 1614. Cum priv. ordd. Holl. et Westf. in Septennium.

Zie *Afd.* 1 bij H. DE GROOT.

Resolutie van de.... stat. v. Holl. e. West-Vr. tot den vrede der kercken, versterckt met d'authoriteyt der h. schrift, der conc., oudt-vaderen, openbare conf.; mitsg. met de ghetuygenissen van sommige leeraren deses tijdts, *enz.* 1614. Met priv. voor vijf jaren. (N°. 1107).

Met voorw. Vertaling van het vorige.

Hetzelfde. Na de copye. 1614. (N°. 1108).

Hetzelfde. Amst. 1616. (N°. 1176).

Hetzelfde. Midtsgaders christ. ende nootw. vercl. over dese resol., met eenighe vraegh-stucken daer uyt-getrocken, tot breeder verstant van de selvige dienende, seer nootwendich van een yder bedacht te werden. Ghedr. 1616.

Met kort voorw. Zie voor dit en het volgend geschrift ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op J. TRIGLAND.

Resolution des.... estats de Holl.... pour la paix des eglises, munie de l'authorité de l'escriture saincte et des tesmoignages des conciles, anciens peres, confessions publiques et docteurs modernes. A Leyden, chez Gov. Basson. 1616.

Christelijcke ende nootwendighe verclaringhe vant ghene in seker formulier, gheintit. Resolutie der.... staten &c. met Godes h. woort ende de leere der gheref. kercken over een comt, of daer van verschilt. t' Amst., by M. J. Brandt. 1616.

Vgl. verder *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Verdedigingh van de resol.*); — *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op J. TRIGLAND (*Antwoorde op dry vraghe*) en op V. VAN DRIELENBURCH (*Cort examen*). Vgl. ook hieronder: BEMOEIJING DER OVERHEID MET KERK. ZAKEN.

Secunda remonstrantia ministrorum ecclesiarum holl. en West-Fris., qui Remonstrantes vocantur..., ordinibus Holl, et West-Fr. tradita in Aprili a°. 1615. Cum secunda Contra-remonstrantia seu responsio ad eam. reformat. earundem eccles. ministrorum, in qua demonstratur Remonstrantes novam doctrinam in eccles. reform. introducere, iisdem.... ordin. tradita in Aug. a°. 1617. Ex belgicis in lat. linguam fideliter translatae, ut ex iis reform. ecclesiae externae de controversiis belg. plenius cognoscere possint. Lugd. Bat., ap. Joh. Orlers. 1617.

Zie ook *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT en *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op J. TRIGLAND.

BIJZONDERE GEBEURTENISSEN IN VERSCHILLENDE PLAATSEN.

Handelinge van de praedest., perseverantie ende vrye wille...., tot dienste van die van Alckmaer.... Door J. C. *enz.* [1610]. (N°. 888).

Zie beneden bij: GESCHR. MEER BEPAALD, HANDEL. OVER DE LEERST. GESCHILPUNTEN.

Ratelwachts roeprecht, tegent boeck van.... CORNELIS VAN HIL., pred. gheweest zijnde tot Alckmaar, *enz.* 1611. (N°. 922).

Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op CORN. HILLENIUS (inzond. *Corte ende waer. verantwoordinghe* en *Provis. ontdeckinge*).

De secte der Hillisten tegen de magistraet van Alckmaar, *enz.* [1610]. (N°. 927).

Liedeken tegen HILLENIUS.

Een besonder tractaet van de voorn. leer-stucken over welcken.... 't verschil is, wesende d' oprechte copijen.... van het wederleg-schrift der e. wel-ghel. predic. der stadt Dordrecht, soo van de neerduytsche als walsche kercke, tegens een remonstrantie, uytgegh. by ADOLPHUS TECTANDER VENATOR, pred. ende rect. tot Alckmaer. Ende daer nae.... TESTANDERS apologie tot refutatie des.... wederleg-schrifts ende verdedingh (*sic*) zijner belijdenissen, zijnde elck besonder overgelevert in de vergad. der.... stat. van Holl. ende West-Vr. a°. 1612. In den druck ghebracht door een lidtmaet van de.... voor de waerheyt yverende gheref. kercke, op dat alle rechtsinnighe daervan moghen oordeelen, *enz.* 1612. (N°. 1017).

Na de voorr. van C. D. V. L., blijkbaar een vriend van VENATOR, volgt de »Copije van sekeren brief van AD. VENATOR." »Het Dortsche schrift" is ondert. door JOANN. BECIUS, JOANN. DIBBEZIUS, BALTH. LYDIUS, DAN. DEMETRIUS en JOANN. BOCARDUS, pred. te Dordr., alsmede door DANIEL DE LA VIGNE, pred. by de walsche gem. aldaar. De *Apologie* van VENATOR loopt van bl. 25—182. Vgl. *Afd.* 1 op AD. TECT. VENATOR, (inzond. *Nootw. histor. verhael* en *Een claer ende doorl. vertooch*).

Corte nootwendighe ende uytgheparste verantwoordinghe eens borghers van Alcmaer, wiens naeme hier nae te vinden is, teghens eenighe lasterl. ende onwar. diffamatien ende faem-roovinghen, teghens hem, onghehoort zijnde, den 14 Julij a°. 1611 in openbaren drucke uytghegh. onder den titulen ende namen van burghem., vroetsch. ende kercken-raet der stede Alcmaer, ende ghem. respective, in een boeck gheint.... Nootwendich historisch verhael. Ghedr. 1162 (*sic*).

De voorr. is ondert. „PIETER HARMANSZ. VAN PERSYN, burgher tot Alckm." Achteraan: „geschr. in Alcm. den 26 Julij 1612." Tegen VENATOR.

Corte antwoorde op een seker schrift AD. VENATORIS, predic. ende rector tot Alcm., onlanckx in den druck wtghegh. teghen de dien. des h. euang. binnen Dordrecht. Ghestelt by forme van vertooch aen de.... schoutet, burghem. ende regeerders der stadt Dordr. Daerinne, beneffens d'ongegronde lasteringhen ADOLPHI.... teghen de rechtghevoelende leeraers der gheref. kercke, oock.... aenghewesen worden zijne vreemde.... opinien in de leeringhen, die hy in 't voors. schrift voorstelt.... Ghedr. 1613.

Het voorw. is get. C. T., die zegt: »Also ick eyndelic verstaen hebbe, dat de predic. tot Dordr. hare schriftel. antwoorde ghestelt ende den e. magistr. der stadt Dordr. overghegheven hebben" — namelijk op de »Apologie" van VENATOR tegen het »Wederleg-schrift" der pred. van Dordr. (zie hierboven *Een besonder tractaet*) — »so heb ick, de copye daervan in handen gecregen hebbende, niet connen nalaten te arbeyden, dat deselve int licht mochte comen." Het stuk is ook door dezelfde pred. als boven ondert.

Een sentbrief van de ghemeynte Godes uyten Haghe, ghesonden aen de ghem. Godes tot Hoorn. Gheluck, heyl ende salicheyt sy de gemeynte Godes tot Hoorn.... Wy hebben verstaen.... datter sommighe onder ul. zijn, die haer.... overheyt niet ghehoorsaem en zijn.... maer haer selven van de kercke Godes afsonderen.... Dit mishaecht ons, *ens.* [1616].

Zonder afzond. titel, jaar en plaats van uitgave. Het behelst het request der hoornsche afgescheidenen aan de regering van 20 Apr. 1615, en afkeurende aanmerkingen daarop.

Neutraal christen. Aen de erentf., achtb., wyse, voors., zeer discrete h^{a}., mijn h^{n}. burgem. ende regierders der stadt Hoorn. [1616].

Opschrift van een pamfletje in 8°. zonder titelblad, van acht bladz. De onbekende schrijver zegt mondeling en »opentlijck in druck" bestraft te hebben de predikanten D. SAPMA, R. SIXTI, ANTHONIS JACOBSZ. en P. J. TWISCH, en roept de regering van Hoorn op »recht te doen tusschen haer en ons." Aan het slot:

Ghedaan door een neutrael christ,
Van Amersfoort gheboren,
Een vyandt van quaden twist,
Ende een burgher tot Hoorn.

Waarna nog een gedicht, getiteld: „'t Hooghe liedt Syons ende des hollandtsche maachts."

Achter dit exemplaar ook *Hoorns basuyn*. Zie *Catal. Stuk III, Afd.* 1, bl. 10.

Poincten der beschuldiginge, die d' afgegane ouderl. der geref. kercke binnen Hoorn tegens.... JOH. WALLESIUM ende JOH. ARNOLDI hebben ingebracht. Midtsg. de verantw.... daer op ghedaen voor den classe....; ghelijck oock.... het oordeel.... van den classe.... binnen Enchuysen, *enz.* 1616. (N°. 1190).

Met voorw. Zie voor dit en het volgende ook *Afd.* 1 op J. A. ROEDINGENUS.

Cort begryp van de verantw. JOH. ARNOLDI.... teghen die beschuldinghen der afghegane ouderl. ende onbedachte condemnatie van haren patronen, tot Enchuysen ghepractiseert, *enz.* In 't jaer o. H. 1616.

Met voorr.

Vrede-handel tusschen die van 't classis ende d' openbare geref. kercke van Hoorn ter eenre, ende die haer van deselve.... hebben afgesondert ter ander zijde. Aenghestelt by.... burgem. ende vroedtsch. der stede Hoorn, door vier harer e. commissarisen, specialijck daertoe gheauthoriseert, *enz.* 1617. (N°. 1282).

Met voorr. Hierin de vijf art. der Remonstr., de resol. tot den vrede der kercken en „Copie van een brief, gheschr. by J. CASAUBON, waerin het oordeel der con. majest. van Gr.-Brit. over dese resolutie."

Bespreck ofte onder-handelinge ghehouden over.... huydensdaechsche kerck. verschillen...., tusschen DOM. SAPMA, dien. des g. w.... tot Hoorn, ende RIPP. SIXTI...., dien.... in de afges. vergad. in de Ramen, *enz.* 1617. (N°. 1283).

Zie ook *Afd.* 1 op D. SAPMA. Vgl. hieronder bl. 30 *Practycke*.

Bespreck.... ghehouden over.... huydendaechsche kerck. verschillen, voor twee notarisen.... tusschen D. SAPMA.... ende R. SIXTI.... Waer voorts nu oock byghecomen is: de nootw. verantw. RIPPERTI., waer inne.... de remonstr. dwalingen DOMINICI wederleyt, ende de rechtghesinde.... leer der kercken.... verdedicht wordt.... Ghedr. tot Enchuysen. 1617.

Zie *Catal. Stuk II, Afd.* 1 bij R. SIXTI.

Vriendelijcke ende christel. t' samensprekinghe, over t' verschil tusschen die van de openbare gheref. kercke ende d' afghesonderde vergaderinghe in de Ramen. Eerste deel, waer-inne voornamelijck ghehandelt werdt van de conditie, waer op soo die van de kercke, als oock die van de Ramen den menschen de salicheyt voorstellen ende toeseggen. Ghestelt tot onderwijsinghe der gheref. christenen, door J. B. Tot Hoorn, ghedr. by Willem Andriessz. 1617.

Op de keerzijde van het titelblad vijf 4 regelige completten, „t' Boeck tot den leser," get. „Blijdlijck bemint." De voorr. is get. JAN BROERSZ. Achteraan een „somma van alles dat in dese tsamenspr. begrepen is."

Conferentie gehouden den 1 Nov. 1615 ten huyse van SAMUEL GODIN,

ouderl., tusschen THOMAS MAUROIS, pred. ten eenre ende ses lidt-m. van de walsche kercke tot Amst. ter anderer zijde, *enz.* 1615. (N°. 1152).

Naar aanleiding van de schorsing van SIMON GOULART. Vgl. *Afd.* 1 op S. GOULART: S. GOULART.... *heeft in Sept....* 1615 *ghepredickt*, enz.

Ordonnantie by de h^{n} van den gherechte der stadt Amst., ghepubl. den 21 Febr. a°. 1617. Met consent van de.... burghem., *enz.* 1617. (N°. 1260).

Tegen de Contra-Rem. Achteraan nog een publicatie van 23 Febr. tegen den onbekenden opsteller van zeker „bitter ende lasterlijck pasquil" op de *Ordonn.* van 21 Febr.

Publicatie ghedaen binnen Amst., den XXI ende XXIII Febr. tegen de insolentien.... aldaer ghepleecht etc. t' Amst., ghedr. by Broer Jansz. 1617.

Van denzelfden inhoud als het vorige.

In-houdt van eenighe brieven, aangaende de beroerten binnen Amst. onlangs voor-gevallen, *enz.* 1617. (N°. 1261).

Zie *Afd.* 1 bij JAC. TAURINUS. Vgl. ald. ook de lat. vertaling: *Epistolica narratio* en de *Corte ende naecte ondeckinghe*. Tegen de *In-houdt* verscheen een *Antwoort tot wederlegginghe* (zie beneden bl. 27).

Handelinghe tusschen de magistr. der stadt Haerlem ende dien. van den kerckenraet.... op d' electie van kerckel. persoonen... binnen... Haerlem... 1616, *enz.* By expresse ordonn. van... burgherm. ende regeerders der stadt Haerlem. A°. 1617. (N°. 1271).

Behelzende copien van vijf officiële stukken.

Vreed-accoort oft handelinghe tusschen de magistr. der stadt Haerlem, *enz.* By expresse ordonnantie, *enz.* 1617. (N°. 1272).

Van denzelfden inhoud.

Requeste van de dolerende kercke van Haerlem aen de.... magistr....; met den deductie, ghestelt tot justificatie van d' onder-teeckeninghe, die tot het overleveren van het voorschreven request voor eenighe weecken aldaer is gheschiedt. Om te lesen neffens het prov. accoort... ghemaeckt ende dit jaer ghedruckt, *enz.* 1617. (N°. 1273).

Met kort voorw. Het request is van 21 Apr., het accoort van 7 Junij.

Hetzelfde. Den tweeden druck. 1617. (N°. 1274).

Nootwendich vertooch van de onnoselheyt... des e. kercken raets van Haerlem, *enz.* 1617. (N°. 1275).

Zie *Catal. Stuk II, Afd.* 1 bij ISAAC JUNIUS.

Nootwendich tegen-vertoogh, waerin d' onnooselheyt van den... ouden kercken-raedt.... verdedicht wert, *enz.* 1617. (N°. 1277).

Zie *Catal. Stuk II, Afd.* 1 bij MATTHIAS DAMIUS.

Corte refutatie.... van de voorrede...., ghestelt voor de.... Justificatie SPRANCKHUSY. Ghemaeckt tot onderrichtinghe van den onpar-

tijdighen leser, om te thoonen, dat die.... Justificatie vol bitterheyt ende bedriegelicke reden is stekende, *enz.* 1617. (N°. 1279).

Vgl. bij dit en het volgende stuk: *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op D. SPRANCKHUIZEN (*Justificatie*) en op M. DAMIUS (*Grondick bericht*).

Een lieffelijcke vrouwen-praet, ghesteldt.... tot confusie van de arme Refutatie, *enz.* 1617. (N°. 1280).

Een wonderlijcke.... t' samen-sprekinghe van een esel ende nacht-uyl, waer in het Vrouwen-praetjen gheexamineert werdt. 1618. (N°. 1386).

Met voorw.

Tsamen-sprekinghe van Philemon en Onesimus over het Vertooch van de onnoselheyt.... ende het Teghen vertooch.... Door LUDOVICUM JUNIUM.... Ghedr. tot Haerlem, *enz.* Voor Françoys Beyts. 1618. (N°. 1385).

Met voorw. Vgl. hierboven.

Justificatie van de procedueren, by schout, burgherm. ende regeerders der stadt Haerlem, geh. in XVI^c ende zeven-thien.... Mitsg. eenighe copien ende extracten, *enz.* 1618. (N°. 1387).

Deze *Justificatie*, den 19^en Apr. gearresteerd en twee dagen later »ter puyen van den stadthuyse" afgelezen, is get. H. STEYN.

Hetzelfde. Andere uitgave. 1618. (N°. 1388).

Hetzelfde. Compresser druk. 1618. (N°. 1389).

Hetzelfde. Mitsg. eenighe brieven, *enz.* 1618. (N°. 1390).

Met weglating van eenige officiële stukken.

Den haerlemschen Harminiaen, dat is: verhael van de vreetheyt der heeren van Haerlem...., dienende tot.... openbaringhe van haere Justificatie, *enz.* 1618. (N°. 1391).

Met kort voorw. Tegen het vorige.

Hetzelfde. Andere druk. 1618. (N°. 1392).

Publicatie. Ghedr. t' Haerlem, by A. Rooman. 1618.

Van de regering tegen *Den haerl. Harminiaen,* get. 13 Junij, H. STEYN. Op één blad f°.

Copye van den lasterlijcken brief van VERLAEN, in Den haerl. Harminiaen ghementioneert.... Ghelijck mede van den brieff.... van den selfden...., tot blijck der waerheyt ghepubliceert. 1618. (N°. 1393).

De brief van den haarl. burgem. GERRIT VAN DER LAEN aan den pred. HENRICUS GEESTERANUS is geschr. »op mijn hofstede tot Lisse, den 7 Aug. 1615." De andere brief is van 11 Aug. 1615.

Verklaringhe van de.... magistraten.... der stadt Haerlem, door hare ghedeputeerden ghedaen in de vergad. der.... stat. v. Holl. ende West-Vriesl., *enz.* 1618. (N°. 1404).

Zie ook *Afd.* 1 op H. DE GROOT.

Krachtighe redenen waerom de goede ghemeynte tot Haerlem haer onghenoeghen toont, over het invoeren van den eersten artijckel der kercken-ordeninghe van den jare 1591, aengaende de beroepinghe der kercken-dienaren. Ghedr. 1618.

Aan den aanvang staat art. 1 der kerk-ordening van 1591. Met voorr.

Copie van de synodale sententie, over de kercken-zaecke tot Haerlem, besloten ende uyt-gesproken in den synode tot Enchuysen, op den 2 Nov. 1618.

Zonder titelblad. Ondert. ABRAH. A DORESLAER, scriba sinodi.

Copie van sekere brieven...., handelende van de perseverantie.... der heylighen. Hier.... achter..... eene antw. op de vraghe van de hedendaechsche gheschillen, *enz.* 1612. (N°. 1023).

De schrijver is zekere ADAM HARTWECH te Rotterdam. Vgl. hierbij de geschriften van SAM. en FRANC. LANSBERGEN (*Afd.* 1), tegen wier gevoelen dit stuk is gerigt.

Korte.... refutatie.... van een.... boecxken, onlancx.... uytghegh.... op den name van ADAM HERTWECH, *enz.* 1612. (N°. 1024).

Zie *Afd.* 1 bij NIC. GREVINCHOVEN.

Pylkoker der dwaesheyt, op het mandaet des paus ADAMS HARTWECH, den 11 Jan. aen my ghesonden a°. 1612, *enz.* 1612. (N°. 1025).

Met voorr. Door zekeren HUBRECHT WTEN BROECK.

Cort bericht van de redenen, om de welcke.... burghemeesteren... der stede Rotterdam CORNELIUM GESELIUM...., dien. J. C...., wt hare stadt hebben doen leyden, *enz.* 1612. (N°. 1019).

Corte waeracht. onderrichtinghe.... van de proceduren.... der.... burghem.... der stadt Rotterdam... teghens C. GESELIUM... Ghedr. 1614.

Zie dit en het vorige stuk *Catal. Stuk II, Afd.* 1 bij CORN. GESELIUS.

Presentatien ghedaen, soo by de.... magistraten als by den kerckenraedt tot Rotterdam, aen de af-ghezonderde lidtmaten van de ghere. kercke aldaer, *enz.* 1618. (N°. 1394).

Placcaat van de Rotterdamsche regering van 1 *Nov.* 1618. Tot Rott., by J. van Waesberge.

Op één blad f°. Placcaat waarbij aan de Remonstr. en Contra-Rem. wordt toegestaan bij beurten te prediken.

Defencie.... tegen de gene, die ten onrechte beschuldicht hebben voor valsche getuygen AUGUSTIJN VAN DER MUNTE.... ende JOOS VAN LIESVELT, *enz.* 1613. (N°. 1083).

JOOS VAN LIESVELT, een remonstrant, woonde te Leiden.

Een defentie tusschen de valsche beschuldinghe, die men d. FESTUS

Hommius, dien. des goddel. woorts binnen Leyden, ten last nae gheeft. A°. 1613.

Achteraan „de valsche ghetuyghenisse van Augustijn van der Munten ende Joos van Liesveldt."

Extract uyt de copye [1615].

Zonder titelblad. Het is het verslag eener conferentie, die Maeljaert Blaevoet en Antonis van der Hoede, met Episcopius hadden gehad, over de praedestinatie.

Schult-bekenning van Mailljaert Blaevoet, by hem binnen Leyden overghelevert, den 21 Dec. 1615.

Zonder afzond. titel. Blaevoet erkent vroeger uit onkunde tegen de Remonstranten geijverd te hebben.

Schriftelicke conferentie van de eyntelicke volstandicheydt der heylighen.... tusschen Daniel Vet, pred. onder de Luth. tot Delft.... ende twee litmaten der gheref. kercke.... tot Delft, *enz.* 1613. (N°. 1082).

Het onderwerp staat met de remonstrantsche geschillen in verband.

Presentatie, by bailliu, burgherm.... gherechte der stede van den Briele, ghedaen aen de afghesonderde broederen, *enz.* 1618. (N°. 1406).

Met voorw. Get. 16 Febr. 1618. C. Anthonissen.

Hetzelfde. Andere druk. 1618. (N°. 1407).

Copie, *enz.* [1618]. (N°. 1408).

Verklaring der brielsche regering van 7 Maart, betreffende de kerkel. geschillen.

Ontdeckinghe van den oproerighen gheest der Contra-Remonstrantsghesinden binnen der stede van Oudewater. Vervatende een cort ende waerachtigh verhael van 't ghene binnen der stede voorsz. ghepasseert is, *enz.* 1618. (N°. 1395).

Zie *Afd.* 1 bij ED. POPPIUS.

Clachte der ghemeynte tot Oudewater, derghener die houden by de oude religie...., dienende tot wederlegginghe van de valscheden.... haer naghegeven.... in 't boeck.... Ontdeckinghe v. d. oproer. gheest d. Contra-Rem. tot Oudewater. Uyt-ghegh. by een liefh. der waerheyt, die sijnen naem sal vermonden, als de namen by 't teghenschrift zijn bevonden, *enz.* 1618. (N°. 1396).

Historisch verhael van de voorneemste swaricheden..., in kerckel. als polit. saken..., voorghevallen binnen.... Oudewater. Wtghegh. by de kerckeraet aldaer, *enz.* 1618. (N°. 1397).

Met voorw. Baudart en Trigland hebben dit stuk bijna letterlijk gevolgd. Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op JOH. LYDIUS.

Cort verhael van de grouwelijcke disordre, onlanghs.... tot Oude-

water ghepleeght by de gene, die onder den deckmantel van voor te staen de oude gheref. religie, ons.... vaderlant.... beroeren, *enz.* 1618. (N°. 1400).

Zie ook *Afd.* 1 op JAC. TAURINUS. Vgl. den *Reuck-appel* van denzelfden.

Publicatie van de e. vroedtschap der stede Schoonhoven, van weghen de ware gheref. religie, ghedaen den 8 Sept. a°. 1618. Tot Amst., by M. J. Brandt. 1618.

Op een blad f°.

Publicatie ende interdictie van de e. magistr. der stadt Utrecht, tegens deghenen die, onder decksel van de gheref. religie, in de christel. gemeyte.... poogen scheuringe... aen te rechten, *enz.* 1617. (N°. 1268).

Get. 31 Maart. H. DE LEERDAM.

Hetzelfde. Nadruk. 1617. (N°. 1269).

Hetzelfde. Andere Nadruk. 1617. (N°. 1270).

Publicatie van de e. vroetschap der stadt Utrecht, van weghen die ware gheref. religie. Ghedaen den 27 July 1618, *enz.* (N°. 1502).

Met de wapens van MAURITS en Utrecht.

Hetzelfde. Herdruk. 1618. (N°. 1503).

De stukken betreffende de vroegere oneenigheden te Utrecht, (*B. v. p.* N°. 837—838, 911—914), als zijnde meer van politieken aard, zijn onder de stukken betreffende de Nederlandsche geschiedenis opgenomen. (*Catal. Stuk III, Afd.* 1 bl. 6, v.)

Afghescheyt van.... de.... staten van Gelrelant den kercken dien.... ghegheven, *enz.* 1617. (N°. 1293).

Get. 5 Febr. E. ENGELEN. Achteraan enkele artikelen van de geldersche synode van 1612. Vgl. hierbij *Afd.* 1 op JAC. TAURINUS (*Zedich ondersoeck*) en hieronder bl. 27 *Antwoordt op Zeedich onder-soeck.*

Hetzelfde. Nadruk. 1617. (N°. 1294).

Hetzelfde. Andere nadruk. 1617. (N°. 1295).

Sententie ende condemnatie van den hove van Ghelderlandt, over seecker Tafereel, nopende de huydendaeghsche questieuse poincten, *enz.* 1617. (N°. 1240).

Zie voor dit en het volgende ook beneden op BEMOEIJING DER OVERHEID MET KERK. ZAKEN.

Eerste ende tweede af-ghescheyt van.... de.... staten van Gelrelant den kercken dien.... ghegheven, *enz.* 1617. (N°. 1299).

Het tweede stuk is van 12 Julij.

Thien contra-remonstr. positien, voor grouwelijc.... verklaert in de laetste geldersche synode tot Arnhem, *enz.* 1618. (N°. 1493).

Zie *Afd.* 1 bij NIC. GREVINCHOVEN. Vgl. ook op JAC. TAURINUS (*Bloem-potgen*).

Grouwel van de Contra-Remonstrantschghesinden in den syn. prov. van Gelderlandt, a°. 1618 in Julio ghehouden, verfoeyt...; vervaet in.... thien poincten...., onlanghs van.... de.... stat. des furstend. Gelre ende graefsch. Zutphen uytghegh., waer neffens.... eenighe plaetsen ofte texten, getrouwelijck van woordt tot woordt uyt verscheyden autheuren.... ghetrocken.... Met een na-reden ende eenighe speciale na-vragen aen alle Contra-Rem.-ghesinden, tot behulp ende ontwerringhe des eenvoudighen, in dese verwerde ende bedrieghelijcke tijden. Ghedr. 1618. (N°. 1494).

Achteraan eene opgave der schrijvers, wier geschriften zijn aangehaald.

Placcaet.... teghen de.... calumnien van de evang. gheref. christ. religie, *enz.* 1618. (No. 1495).

Zie beneden bij BEMOEIJING DER OVERHEID MET KERK. ZAKEN.

Schriftelicke conferentie tusschen de kercken-dien. des vorst. Geldre ende graef-sch. Zutphen...., aengaende de vyff artijc.... Hier is noch by-ghedaen eene voor-r., vervat. den oorspronck ende voort-gangh der kerck. swaricheden, *enz.* 1618. (N°. 1500).

Aangevangen 1617 en gesloten in Julij 1618.

Provisionele waerschouwinghe.... teghen seecker.... boecxken...., uytghegh. tot Delft, gheintit. Schriftelijcke conferentie, *enz.* 1618. (N°. 1501).

Van een remonstrant, die zich PHILALETHUS PHILOPATRI f. PHILOMETRI, v. noemt.

Gheclach der verstroyder ghemeente tot Nymmegen, gemaeckt door een lief-h. van Nassous bende, die Jehova aen-roept in elende. Gedr. a°. 1617.

Op rijm.

Christelijcke aen-spraeck der predic van Nimmegen, aen eenighe lidtm. der ghemeynte, die sich.... beswaert noemen, *enz.* 1618. (N°. 1419).

Zie *Afd.* 1 bij GER. LIVIUS. Vgl. aldaar den *Sendt-brief* van denzelfden.

Afscheydt den predicanten van Nimweghen ghegheven by den raedt derz. stede [8 *Apr.* 1618]. (N°. 1420).

Vgl. *Afd.* 1 op JOH. TAURINUS (*Notulen*).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 1421).

Copye van een vertooch, door drye gedeputeerden aen de vergaderinghe der Remonstranten ofte Arminianen ghesonden, gehouden

tot Tiel den sesten May 1617. Hier zijn tot gherief des eenvoudigen lesers byghevoecht de vijff art., daer hen de Remonstr. ofte Armin. altijdts op beroepen. Ghedr. 1617.

Resolutie van.... de staten.... van Over-Yssel, tot onderhoudinghe van goede ruste.... in de kercken.... desselven landes, *enz.* [1616]. (N°. 1179).

Zie ook beneden op BEMOEIJING DER OVERHEID MET KERK ZAKEN.

Redenen en oorsaken, waerom de dien. des goddel. woorts, gehoorende onder het classis van Vollenhoo ende Steenwijck, niet en konnen de resolutie van ridd. ende steden, ghenomen tot Campen den laetsten ghehouden lantdach, op den 11 Martij a°. 1616, onder teeckenen.... A°. 1616. (N°. 1182).

Met berigt van den drukker. Vooraf het antwoord aan de stat. van Overijssel, onderteekend door JOH. LANGIUS, JOH VOSCUYL, JAC. HESSELS, HENDR. GREVESTEYN, JOH. VOLCERUS, LUCAS VAN LANGEN, HENDR. VRINCKIUS, HENDR. ALUTARIUS, JAG. REINEERI, WILH. LUBBERTI.

Hetzelfde. Herdruk. 1616. (N°. 1183).

Zonder berigt van den drukker.

Antwoort op seker schrift ASSUERI MATTHISI, d'welck hy t'onrechte den tijtel van zijn Onschult gegheven heeft, ghestelt tot noodighe reddinghe van den goeden name des.... raedts...., ghemeynte ende.... christ. kercke van Deventer, mits naerder openinghe ende justificatie der procedure, die in ende ontrent zijn dimissie ghehouden is. Hier zijn byghevoeght desselven Ass. MATTHISI vertaelde theses van de godl. praedestinatie, by hem voor desen verdedicht ende uytghegeven, waer uyt blijcken mach hoe verre hy... van de... bekende waerheyt zy afghedwaelt. Tot Deventer, by Sebastiaen Wermbouts. 1618.

Vgl. *Afd.* 1 op ASS. MATTHISIUS (*Ontschuldt*). De theses zijn van 1603.

Oprecht ende claer bericht, waerin... teghens een ander ghestelt is: I. Wat die predic. van Campen.... van die hedensdaechsche verschillen.... voor die oude suyvere waerheyt nae Godes woort gevoelen. II. Wat die selvige oock daer tegens.... van geheeler herten verwerpen. Ter noot in druck verveerdiget, tot onderrichtinge der eenvoudigen, *enz.* 1617. (N°. 1300).

Zie ook *Afd.* 1 op ASS. MATTHISIUS. Tegen dit geschrift verscheen *De kleyn goudt-balans* (zie hieronder bl. 28).

Oprecht ende klaer tegen-beright tegen 't libel by den Kamperen remonstr. leeraren.... in druk verveerdight, onder den.... titel van Opreght... berigt, *enz.* 1618. (N°. 1384).

Zie *Catal. Stuk II, Afd.* 1 bij HIER. VOGELLIUS.

CONTRA-REMONSTRANTSCHE GESCHRIFTEN VAN ONBEKENDEN TEGEN REMONSTRANTEN.

Handelinge van de praedestinatie, perseverantie ende vrye wille des menschen.... Tegens de calumnien M. P. BERTIJ, CUPIJ ende haren ghevolge. Tot dienste van die v. Alckmaer ende andere vromen, die in dese saecke bestreden werden. Door een liefh. der waerheyt, genoemt J. C.... Dese handelinge is gedeelt in twee deelen: t' eerste.... handelt van de calumnien der adversanten, t'weede (*sic*).... verantwoort.... die leere, d'welcke van haer nu meest bestreden wert, *enz.* 1610. (N°. 888).

Tegen P. BERTII *Aen-spraeck* (zie *Afd.* 1) alsmede tegen VENATOR.

Korte antwoorde op een lasterlick schrift.... ghenaemt De brand-klocke. Ghestelt by forme van aenteeckeninghen, *enz.* 1611. (N°. 951).

Vgl. *Afd.* 1 op JAC. TAURINUS (*Brand-clock*).

Weer-slagh tegens de jongst wtgegevene tractaetgens d. FR. LANSBERGII ende d. SAM. LANSBERGII; waerin bewesen wordt wt seeckere theses d. d. ZANCHII, ende de onderschryvinghe die daer onder die van Marburgh, Heydelbergh ende Zurigh ghedaen hebben, dat H. BULLINGERUS.... met den Remonstranten.... oneens in ghevoelen is. Ghestelt door N. N., dien. der ghem. CHR^i^. tot N. in Holl., *enz.* 1613. (N°. 1085).

Vgl. *Afd.* 1 op FR. LANSBERGEN (*Kort. ende christ. examen*) en op SAM. LANSBERGEN (*Christ. aenleydinghe tot vrede*).

Tractaetien van het ampt der hoogher overheyt in kerckel. saken, ghetoghen ende overgh. uyt S. LUBBERTI Antwoorde teghen de Godts-diensticheyt van H. DE GROOT. Ghedr. tot Fran., by R. Doyema. 1614.

Met voorw. des overzetters. Vgl. *Catal. Stuk II*, *Afd.* 1 op S. LUBBERTUS (*Antwoort*). Dit pamflet verscheen na of wel ten gevolge van de *Resolutie v. d. stat. v. Holl.* (*B. v. p.* N°. 1107).

Polyst-steen, tot weghneminghe van de vuyle vlecken des Cristalijnen brils, die door dese onreynicheyt sijn meester so heeft bedrogen, dat hy daer door alles wat schriftuerlijck was voor onschriftmatich, wat land-bevorderlijck was voor land-verderffelijck heeft aenghezien. Hier is noch by-ghevoecht een korte wederlegginghe van de voor-r.... van het.... boeck.... Korte en duydel. wederlegginghe, *enz.* 1614. (N°. 1112).

Vgl. *Afd.* 1 op BERN. DWINGLO (*Christalijnen bril* en *Protest*), en voor de *Corte ende duyd. wederl.* hieronder GESCHR. VAN BUITENL. EN VROEGERE GODGEL. VERT. (Remonstr.).

Ooghen-troost, dat is:... wederlegginghe van het Protest des christalynen brillemakers. Ghestelt door den autheur van den Polijststeen, ten dienste van alle swacke oogen, de welcke misschien door 't selvighe souden moghen gheswackt zijn gheweest, *enz.* 1614. (N°. 1114).

Gedagt. 26 Junij. Vgl. het vorige.

Bedenckinghen van de.... moderate broederen in den classe van Gorcum, die de waere vrede.... betrachten, d. SAM. LANSBERGIO voorghedraghen op seecker voorstel van hem ghedaen in den classe van Gorichem, den 5 Oct. a°. 1615, aeng. seecker concept by.... Remonstr. gesmedet, die hem als haeren ghesant aldaer afghevaerdicht hadden. 1615. (N°. 1149).

Hierin, behalve het *Concept,* ook de „Credentie-brief" van SAM. LANSBERGEN.

Bedenckinghen.... over ende teghen seecker voorstel van d. SAM. LANSBERGIO voorghedraghen... Met tsamen den credentie-brief, daermede sy hem.... hadden afgheveerdicht. Tot Enchuysen, by Jan Jacobsz. Palesteyn. 1615.

Eene tweede verbeterde uitgave van het vorige stuk.

Een claer bewijs, dat een christen het ampt der overheydt mach bedienen.... oock wat het ampt.... eender overheyt sy ende medebrengt. Mitsg. antwoort op dese vraghe: of de christ. onder-overheden hare hoogher-overheydt eenichsins moghen teghenstaen, wanneer sy met ghewelt den rechten gods-dienst wil verhinderen..... Door EUSEBIUS MONTANUS. t' Amst., by M. J. Brandt. 1616.

Tafel, begrijpende kortelijck het.... verschil datter is tusschen de leere des godd. woordts ende de h. schriftuere, die in de rechsinnige geref. kercken van Vranckrijc, Engelandt, Schotlandt, Savoyen, Zwitserlandt, Duytslandt ende Nederlandt gheleert ende ghepredickt wordt; ende de leere van de drijvers der nieuwigheden, *enz.* 1616. (N°. 1222).

Tegen het *Tafereel* van R. TELLE (Vgl. *Afd.* 1). In twee kol. gedrukt, met een narede. Van de Remonstr. worden ARMINIUS, VORSTIUS, VENATOR, GREVINCHOVEN en de Haagsche conferentie aangehaald.

Hetzelfde. Ten vierdenmael ghedr. ende verm. t' Amst., by M. J. Brandt. 1617.

De 2de en 3de druk verschenen waarschijnlijk in 1616. Op den titel van dit exemplaar schreef een tijdgenoot: „In Februario."

Hetzelfde. Ten vijfdenm. ghedr. ende verm. t' Amst. by M. J. Brandt. 1617.

Hetzelfde. Ten vijfdenm. ghedr., *enz.* 1617. (N°. 1241).

Hetzelfde. Den sesten druck. 1617. (N°. 1242).

Hetzelfde. Den sevensten druck. t' Amst., by M. J. Brandt. 1617.

Hetzelfde. Den achtsten druck. 't Amst., by M. J. Brandt. 1617.

Hetzelfde. Desen thienden druck is verm. met De kleyn goudtbalans ende Gulde compas, *enz.* 1624. (N°. 2074).

De 9de druk verscheen vermoedelijk in 1618. Vgl. voor *De kleyn goudtbalans* en het *Gulde kompas* hieronder bl. 28 en 36. Achter de *Tafel* volgt een „Tafereel begrypende het ghevoelen der Remonstr. ende der gheref. kercken, ghetrocken wt het boeck, uyt-gegh. door S. DAMMANNUM" (Vgl. hieronder bl. 34). Na het *Gulde kompas* nog de *Joabs kus.*

Hetzelfde. Desen twaelfden druck is van nieuws oversien, verbet. ende verm. t' Amst. voor M. J. Brandt. 1629.

De inhoud is gelijk aan den 10den druk, doch hierbij nog „tot een besluyt" de „Waerschouw. des syn. nat. voor die dwalinghen der Remonstr."

Hetzelfde. Desen derthienden druck, *enz.* t' Amst., voor M. J. Brandt. 1630.

Vooraf: „Oorspronck ofte het eerste beginsel van de armin. leere;" overigens gelijk aan den 12den druk.

Antwoort tot wederlegginghe van het monstreus.... pasquil JAC. TAURINI ende der sijner, hetwelcke in vergad. der.... stat. v. Holl.... is gecondemneert. Gestelt door een liefh. der waerheyt, ten dienste van alle vrome Christenen, so binnen als buyten dese provintie...., die door de tonge van desen.... lasteraer qualijck bericht zijn gheweest. 1617. (N°. 1265).

Met voorr. De schrijver schijnt een der amsterdamsche predikanten geweest te zijn. Het is gerigt tegen den *In-houdt van eenighe brieven* (*Epistolica narratio*). Vgl. *Afd.* 1 op JAC. TAURINUS, die tegen dit *Antwoort* eene *Corte ende naecte ondeckinghe* uitgaf.

Hetzelfde. De tweede editie. 1617. (N°. 1266).

Antwoordt op seecker laster-schrift gheintit. Zeedich.... ondersoeck van eenighe handel. in Ghelderlandt...., waerinne niet alleen de voorsz. handel. verantwoordt en wordt, maer ooc onder-socht wie die zijn, die gronden van het pausdom in de gheref. kercke legghen ende nae de turcksche religie hellen. Door EUSEBIUM PHILALETIUM, *enz.* 1617. (N°. 1298).

Achteraan het „Antwoordt van de vroetschap van Amst. op de propositie van H. DE GROOT, van 24 Apr. 1616." Vgl. hierboven bl. 22 het *Afgheschеyt van de stat. van Gelrelant,* en voor het *Zeedich onder-soeck: Afd.* 1 op JAC: TAURINUS.

De rechte spore ende aenw., dat de.... prince van Orangien.... de beschermінghe der Nederlanden heeft aenghenomen voor de war. religie...., volgende syne pr. excel. Apolog. pag. 42, lin. 20 & seq., seste ed.; bestaende dezelve religie wt de proph. ende apost. heyl. gheschriften...., begrepen in de nederl. belijdenisse.... (kortelic ooc verklaert in den catechismum....) van de welcke de.... prince professie ghedaen.... heeft; dienende.... tot wederlegghinghe van de.... Nasporinge, onlangs zonder behoorlic respect van princen ende heeren.... ondanckbaerlick voorts-ghekomen. Metter spoet bygebracht door T. G. B. V. A. P. L., *enz.* 1617. (N°. 1330).

Vgl. *Afd.* 1 op JAC. TAURINUS (*Na-sporing*).

Tafel van de leere ende het ghevoelen der Arminianen, die men ghemeenlick Remonstranten noemt. Ghedr. 1618.

Op een blad fo. Waarschijnlijk wel uit de pen des schrijvers van den vorigen *Tafel* gevloeid.

Representation, touchant les differens.... à cause des erreurs de quelques docteurs.... Dediez à son excellence....

N'attache le lion, de l'union Belgique,
Il vit en liberté d'un coeur preux et royal,
Ne craignant le griffon, ny l'aigle imperial,
Sans pouvoir suporter l'outrage tirannique.

etc. 1618. (N°. 1359).

Fransche gedichten van zekeren Remy Bastien. Blijkbaar naar aanleiding van JAC. TAURINUS' *Weegh-schael* (Vgl. *Afd.* 1) uitgegeven.

De kleyn goudt-balans, al waer in gewogen wort hoe dat met onwaerheyt de.... Contra-Remonstranten.... belogen worden, van datse God den auteur van quaet maecken.... Met noch sommige getuychenissen der vrome martelaren. Maer ter contrarie.... can bewesen worden wt den thesibus (*sic*) Jac. Arminij hiernevens gestelt. Door Geeraert Aertsz, *enz.* 1618. (N°. 1367).

Met korte voorr. In twee kol. gedrukt. Tegen de *Copye van seker vertooch* (vgl. *Afd.* 1 op JOH. UYTENBOGAERT) en het *Oprecht ende claer bericht* (vgl. hierboven bl. 24). Dit stuk is ook opgenomen in den 10den druk van den *Tafel* (vgl. hierboven bl. 27).

Nieu reken-boeck op den arminiaenschen Kerf-stock, eertijts ghemaeckt tot spijt van de geref. christenen. Met het advijs van alle steden...., die den prince ende de kerck.... toegedaen zijn ende getrouwicheyt ghesworen hebben. Elck int particulier ghestelt als volght. By een ghestelt door een boer...., veel ghetrouwer voor 't lant als den balansemaecker met al zijn verstandt, *enz.* 1618. (N°. 1371).

Met voorr. Vgl. voor *Der Contrarem. kerf-stock*: *Afd.* 1 op R. TELLE.

Nieuwe tijdinghe hoe de Arminianen tegen de reform. leeraers.... hebben..... spot ghemaect op eenen Kerfstock, *enz.* 1618. (N°. 1372).

Vgl. het vorige.

Hetzelfde. Andere druk. 1618. (N°. 1372*).

Hetzelfde. Groningsche nadruk. 1618. (N°. 1373).

Oprechte..... wee-klachte der bataefsche maeghet..... tegen eene..... clachte, onlangs met ghewelt ende zonder eenige beschaemtheyt jeghens deselve maeghet ende Godes kercke, de welcke in de selve met d'onderdaenen bloet bevesticht is, ten voorschijn ghebracht. 1618. (N°. 1377).

Tegen de *Ernstige aen-spraeck* van JAC. TAURINUS (vgl. *Afd.* 1). Op rijm. Aan het einde:

»Wanneer den dichter vroet, van 't lijbel zal verclaren
Zijn naem, ick sal met spoet, de mijn dan geensins sparen."

Na-soeck ende overlegghinghe (*sic*).... hoe.... vele.... gheleerde, treffelicke ende aensienlicke autheuren.... hebben verstaen, dat d'oprechte godts-dienst aenghestelt.... moet werden, als d. ERASMUS.... d. M. LUTHERUS ende d. P. MELANTHON, midtsg. d. FR. JUNIUS, d. J. WTENBOOGAERDT, d. F. LANSBERGIUS ende meer andere, elcx in synen tijt, daer mede de Remonstr... hen zoecken te behelpen... Met applicatie.... Tot een.... nieu-jaer-wensch aen alle lief-h. van de euang. waerheyt, ordre ende vrede, *enz.* 1618. (N°. 1379).

Voornamelijk tegen UYTENBOGAERT gerigt.

Den orangien-appel, dienende tot een antidote, om niet verghifticht te werden door den.... Reuck-appel....., mits de verscheyden composita ende niet simplicia, daer de zelve mede is vermenght van sware ende 'vergiftige reucken, die niet alleen de herssenen maer ooc door den neuse ontfanghen zijnde, tgheheele lichaem schade by-brenghen. 1618. (N°. 1401).

Met voorr. Vgl. voor den *Reuck-appel: Afd.* 1 op JAC. TAURINUS.

Andere vraech-al, in der haest ghestelt, om met des eersten Vraegh-als vraegh-stucken beantwoort te worden, *enz.* 1618. (N°. 1430).

Vgl. voor *Den vraegh-al: Afd.* 1 op JAC. TAURINUS. Uit den fileet, die op een aantal stukken van vroeger en later tijd voorkomt, onder anderen ook op remonstr. geschriften en op werken uit de drukkerij van Herman Theunisz. Kranepoel, boekdr. in de Damstraat te Haarlem, is niet op te maken dat AERSSENS de steller is.

Hetzelfde. Den tweeden druck. 1618. (N°. 1431).

Hetzelfde. Den derden druck. 1618. (N°. 1432).

Hetzelfde. Nadruk. 1618. (N°. 1433).

Hetzelfde. Andere nadruk. 1618.

Met »waerheyt" op den titel en 16 bladz.

Hetzelfde. Compresse nadruk. 1618. (N°. 1434).

Den teghen-vraech-al, inhoudende.... vraghen, om daer mede den mont te stoppen aen den.... Vraech-al, over syne dwase vraghen, die hy, om de kercke ende het landt noch meer te beroeren, voorghestelt heeft, dienende om den Anderen vrach-al te versteroken, *enz.* 1618. (N°. 1435).

Met voorw. »aen Cornelis Vraech-al." Vgl. het vorige.

Hetzelfde. Den tweeden druck. 1618. (N°. 1436).

Hetzelfde. Compresse herdruk. 1618. (N°. 1437).

REMONSTRANTSCHE GESCHRIFTEN VAN ONBEKENDEN TEGEN CONTRA-REMONSTRANTEN.

Voorlooper over ADRIANI SMOUTIJ Schriftuerlyck jae, dienende tot.... recht verstandt van synen toe-eyghen-brief aen de.... staten, aengaende de questie : of de vyf verschillighe poincten de salicheyt raecken of niet. Ghestelt door eenen lief-h. der waerheyt, tot dienste van alle ghetrouwe ondersaten ende vreed-lievende menschen hier te lande, *enz.* [1613]. (N°. 1090).

Met voorw. aan SMOUT. Vgl. voor het *Schrift. ja : Catal. Stuk II, Afd.* 1 op ADR. SMOUT.

Claer.... bewys dat VINCENT VAN DRIELENBURCH een van de principaelste voorvechters der amsterd. predic. is, ende.... een boef, *enz.* [1617]. (N°. 1338).

Door »Iemant Adamszoon van Waermont." Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op V. VAN DRIELENBURCH (*Clare wederlegginghe*).

Cap-covel om op 't hooft te setten van DRIELENBVRGH, paVs Van aLLe sotten, sterck-kijcker ende autheur van den nieuwen calumnieusen Almanack alias leugen-sack. Op de stem van: Ci c'est pour mon pucellagie. Ghedr. 1617.

Op rijm. Met voorr. De groote letters vormen het getal 666. Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op V. VAN DRIELENBURCH (*Calendier ofte almanach*).

Quel-geest vervaetende.... vragen aen de Contra-Rem. van de praedestinatie der onmondige kinderen...., om daer op te hebben.... antwoort, conform t' ghevoelen dat in desen ghehadt ende beleden hebben die theologanten, welcke sy in haer Tegen-vertooch pag. 50 en 51 verclaeren, dat se haer ghevoelen van de praedest. opentlijck gheleert ende voorghestaen hebben. 1618. (N°. 1368).

Met voorr. Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op JAC. TRIGLAND (*Klaer ende grond. teghen-vertoogh* en *Geessel*).

Trouhertighe vermaninghe aen alle swangere.... vroutgens, aen alle ouders...., oock aen de ghetuygen...., mitsg. aen alle predik.... om den h. doop aen de selfde te verrichten, *enz.* 1618. (N°. 1370).

Practycke over 't voornaemste leerstuck der Contra-Remonstrantsch-ghesinden, nopende haer ghevoelen van de verborghene wille Gods, over al het doen ende laten der menschen hier op aerden, specialijck in de volg. pag. uytghedruckt, neffens anderen duydelijck voorghestelt door RIPPERTUM SIXTI, bed. des h. euang. in de gheref. gem., die oock binnen Hoorn vergadert in de Ramen, in sijn Noodtwendige verantwoordiginge tegens de laetste lange dictaten DOMINICI. Ghedr. 1618.

Met voorw. Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op RIPP. SIXTUS (*Bespreck*) alsmede hierboven bl. 17.

GESCHRIFTEN MEER BEPAALD OVER DE LEERSTELLIGE GESCHILPUNTEN HANDELENDE [1]).

Kort ende claer bewijs.... dat God de salicheyt werckt door een onwederstaenlijcke macht.... Door E. J. *enz.* 1610. (N°. 893).

De inhoud wordt in rijm op de keerzijde van het titelblad opgegeven.

Tafereel,.... begrijpende het.... ghevoelen der Remonstr., *enz.* [1616].

Zie hieronder bl. 34.

Geessel om uyt te dryven den arminiaenschen Quel-gheest, *enz.* 1618. (N°. 1369).

Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 JAC. TRIGLAND, en voor den *Quel-geest* hierboven bl. 30.

Een nuttelijcke.... uyt-legginge in desen tijdt.... van de.... verkiesinge Gods, te weten: hoe God wilt dat alle menschen salich worden, ende hoe de salicheyt alleen comt door syne ghenade, maer de verdoemenisse eygentlijck door de boosheyt des menschen. Ghemaeckt door een lief-h. der waerheyt, tot openinghe deser saecke, ende tot oordeel ghestelt van alle waerheydt soeckende menschen, die in twyfel staen van wegen t' verschil tnsschē (*sic*) d. GOMARO ende d. ARMINIO zaliger, *enz.* 1610. (N°. 891).

Een tsamen sprekinghe.... tusschen twee gheref. broederen van de 1 predest., 2 onwederst. ghenaden, 3 van perseverantie. Te samen ghestelt alzoo die tusschen hun beyden syn gheschiet. Met een predic. van.... M. LUTHER, op het 20 cap. Matth. op den Septuagisma (*sic*), *enz.* 1611. (N°. 960).

Naar aanleiding van geschriften over de beroeping van C. VORSTIUS in het licht verschenen.

't Sweert des geests, ofte t samen-voeginghe van sekere plaetsen der h. schrift..., tot wederlegginge van het.... drijven der predest., voorsienicheyt ende verkies. Godes, *enz.* 1613. (N°. 1093).

Vermoedelijk hetzelfde geschrift, dat op het register der *Opera* S. CASTELLIONIS (zie beneden) voorkomt onder den titel: *Een brief* CASTELLIO, *met eenighe plaetsen der h. s.*

---

1) Hiertoe kunnen ook enkele der bovengenoemde en volgende geschriften, zoo als de *Quel-geest*, de *Trouh. vermaninghe*, enz. gerekend worden.

STEMMEN DES VREDES EN TOT BEHOUD DER KERKELIJKE EENHEID.

Eene verklaringhe over den 133 psalm, met een zeker onderscheyt in de voorreden vant verscheel, dwelc is onder onse predickanten, belanghende van de predestinatie ende het aenkleven van dien, zeer noodich ten huydigen dagen voor alle menschen te weten. Samen ghestelt door een lief-h. des vreedts.

Met voorr. Op het titelblad staat het wapen van Karel V en ter zijde ziet men twee beelden met palmtakken. Onderaan wordt nog gelezen: „By my wel te vreden. A°. 1611."

Een troostel. onderwijsinghe der eenv. christen lidtmaten...., daer in het fondament onser zalicheyt op het alderkortste verklaert wort. Met noch een bewijsinghe, dat in dese verscheelpuncten gheen salicheyt gheleghen en is.... Met noch een aenwijsinghe hoe seer sy dwalen, die haer daerom laten af-zonderen van de ghemeene vergaderinghe.... Te samen gestelt door T. M. W., *enz.* 1612. (N°. 1035).

Raedt teghen de kerck. swaricheden, ofte advys van.... geleert man buyten dese landen, over het middel, waer door dese.... swaricheden.... connen affgedaen worden. Gheextr. uyt sijnen brief.... uyt N., den 7 Nov. a°. 1617, ende tot dienste dergene, die hier inne te seggen hebben, ende uyt liefde tot de vrede overgh. ende uytgegeven, *enz.* 1618. (N°. 1380).

Met voorr. Hierin wordt de noodzakelijkheid eener nat. syn. betoogd.

Vreden-clacht aen.... die vereen. Nederlanden, waer in den vrede haer beclaecht, datse.... uyt die kerck. ende burgerl. regeringhe.... verbannen wort, waer door onse landen, provincien ende steden (die Godt door kerck. ende polet. eendracht.... langhe jaren.... bewaert heeft) nu met een groote verwoestinghe... gedreycht werden. Alles ter eeren Godts, wt liefden voor den godtvruchtighen ende tot waersch. des vaderlandts. Door G. A., *enz.* 1618. (N°. 1489).

Met kort voorw.

VOLKSGESCHRIFTEN OVER DE KERKELIJKE GESCHILLEN, ENZ.

Een corte.... antwoorde op vier poincten, by.... Arminius.... tegenghesproken.... Met een kordt ondersoeck van vier poincten by.... Arm. hier tegen ghestelt, *enz.* [1611]. (N°. 961).

Zie *Afd.* 1 bij JAC. ARMINIUS.

Echo oft gallem, d. i. wederklinckende ghedicht van de teghenw. oneenigheden, ontstaen uyt kerckel. verschillen, in Holl. Met noch een aenspraeck op den rammelenden Klepel, *enz.* 1611. (N°. 974).

Op rijm, door zekeren A(DRIAEN VAN) N(IE)R(OP). Vgl. *B. v. p* N°. 764.

Vertaelde theses, inhoud. een... onderwijsinghe van de.... regeeringhe der kercke.... ende van de oeffeninghe der discipline...., eertijds door.... J. ARMINIUM... int lat.... beschreven, doch met verswijghen van zijnen name doonmaal uytghegheven, *enz.* 1612. (N°. 1029).

Door een Contra-Rem. verdicht. Zie *Afd.* 1 bij JAC. ARMINIUS. UYTENBOGAERT gaf hiertegen eene *Verantwoordinge* (vgl. *Afd.* 1) in het licht.

Een kort en waer. verhael, wat voor een grouwelijck ghevoelen dat de Arminianen, Vorstianen, ofte nieuwe Arrianen.... ghesocht hebben in de gheref. kercke in te voeren....; hier teghen gestelt het ghevoelen der gheref. kercke, *enz.* [1612]. (N°. 1043).

In twee kol. gedrukt.

Hetzelfde. Andere druk. [1612].

Met andere fileet aan het begin en aan het einde.

Corte beschrijvinghe van den oorspronck ende voortganck der droevighe oneenicheden...., die door eenighe twist-gierighe menschen in de euangel. kercken van Duytsl. aenghericht ende te weghe ghebracht waren. Wtghegh. door N. J. R. Na de copie, tot Schied. by Adr C. van Delf. 1612.

Afzonderlijke herdruk der voorr. van *Een treff. oratie by* G. SOHNIUM (Vgl. hieronder bl. 39.) Misschien moet voor N. J. R. gelezen worden R. J. (DE) N(ERÉE).

Hetzelfde. Hier wordt noch by-gevoecht een cort verhael van de groote on-eenicheyt.... in onse holl. kercken op-gheresen, *enz.* 1612. (N°. 1045).

Het *Cort verhael* onder afzond. titel.

Cort verhael van de groote on-eenicheyt, *enz.* 1612.

Vgl. het vorige.

Vier corte maer heerlycke ende diepsinnighe vraagh-stucken van het rechtveerdichmaeckend' gheloof ende van de rechtveerdich-makinge, om te verhandelen voorghestelt van een seer vernoemden rechtsinnighen doct. der h. schriften. Uyt den lat. in duytscher tale overgh. door een lieff-h. der godd. waerheyt. Ghedr. 1613.

Een nieu liedeken t' welck ghecomen is uyt Holl., ghemaeckt tot.... lasteringhe van die... Zeeuwen. Andtw. opt selve twistgh. Hollandtsliedt, *enz.* 1613. (N°. 1098).

Nevens het remonstr. is het contra-rem. liedeken gedrukt. Vgl. beneden bl. 37.

Consideratien op een Vrede-gesangh, 't welck tot een nieuwejaer-liedt van 't jaer 1615 is uytghegheven door eenen ongenoemden autheur. Midtsg. 't selfde vrede-ghesangh. T' Amst., by Corn. Lodewijcksz. 1615.

Vooraan een gedicht „tot den autheur" van den *Vrede-sang*, ondert. A. S. De beide Vrede-gezangen zijn nevens de *Consideratien* gedrukt. Vgl. voor den *Vrede-sang: Afd.* 1 op R. TELLE.

Tafereel, cortelijck begrijpende het verscheyden ghevoelen der Remonstranten ende gheref. kercken, aengaende het stuck der leere begrepen in de vijff artijckulen. Getrocken uyt het boeck.... uytgheg. door S. DAMMANNUM...., in welcken boeck de leser.... beyder parthyen gevoelen.... sal voor-gestelt vinden. [1616].

In plano, in twee kol. gedrukt. Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op S. DAMMAN.

Querela patriae, d. i. clachte des vaderlants over de teghenw. swaricheden, door.... nieus-gesinde leeraers in.... Holl. verweckt.... Door ALEXIUS PHILOPATOR, *enz.* 1617. (N°. 1313).

Hetzelfde. Den tweeden druck. 1617. (N°. 1314).

Hetzelfde. Den derden druck. t' Amst. voor M. J. Brandt. 1617.

Hetzelfde. Den vierden druck. t' Amst. voor M. J. Brandt. 1617.

Een helder licht daerin.... ghesien wort, dat d' Arminianen niet alleen de oorsaecke zijn van de.... twisten der kercken...., maer dat se oock arbeyden.... om do.... ware geref. religie.... uyt te roeyen door... vervolginge, gelijck hier door hare onchrist. daden betoont wort. Hierin wort oock bewesen dat der Armin. drijven.... niet alleen absurt.... is, maer dat het oock strijdt: I tegen haer eyghen schriften...., II tegen.... confessi ende catech., III tegen.... texten der h. schrift; derhalven naer haer eygen oordeel ketterie etc., die over langhe tijden.... is.... veroordeelt. Mitsg. de redenen, waerom alle ware lidtmaten haer moeten scheyden van alle vyanden der waerheyt... Alles... in twee brieven, den eenen uyt Bruyssel door Job Eenvout, den anderen door Vrederijck Goemaer, uyt Amst., met consent van den oppersten prince der princen. [1617]. (N°. 1327).

Met voorr. en enkele rijmen.

Een helder-licht daerin claerlick ghetoont wort een bondighe antwoorde op de vragen oft d' Arminianen, *enz.* Oversien, verbetert ende vermeerdert. Den derden druck. [1618].

Een zeer korte t' samen-spreeckinghe tusschen Philippum ende Nathaelem van des menschen ghehoorsaemheyd. Leest wel, verstaet wel en oordeelt dan recht nae der waerheyd. Ghedr. 1617.

Het sterven der ware hollandtsche eendracht, phenix der gantscher werelt. In 't jaer 1617.

Op rijm.

Oprechte... wee-klachte der bataefsche maeghet, *enz.* 1618. (N°. 1377).

Zie ook hierboven bl. 28.

Seignoors bommeken, waerin zijn leven vertoont wort, *enz.* [1618]. (N°. 1378).

Met spotprent op den titel.

Cort ende waer. verhael van eenige.... proceduiren, door het beleyt van weynich personen.... jegens die van de ware geref. rel.... int werck ghestelt, *enz.* 1618. (N°. 1486).

Kort ende waer. verhael van eenighe.... proceduren, *enz.* 1618.

Andere druk van het vorige.

Verclaringhe van justitia ende levendige verthooninghe van t' gheen over veel jaren is gheschiet, als.... noch.... geschiet, *enz.* 1618. (N°. 1563).

Den arminiaenschen dreck-waghen, gheheel naer het leven afghebeelt, ghelijck de letters binnen uytwijsen sullen, *enz.* 1618. (N°. 1564).

Zie voor de titelgravure de *B. v. p.*, waarbij echter dient opgemerkt te worden, dat achteraan in den wagen nog een tiende persoon zit, waarmede blijkbaar DWINGLO is bedoeld, en dat maar een der twee paarden den »wech naer Rom" opholt.

Toneel der Arminianen, *enz.* [1618]. (N°. 1565).

Met voorw. op rijm. Bij de verklaring van den titelplaat in de *B. v. p.* is nog te voegen, dat in den oranjeboom het wapen van Maurits wordt gezien, dat van een heuvel in 't verschiet de paus met eenige Jesuiten het werk zit te aanschouwen, dat de koning van Spanje met een bisschop het werk staat aan te moedigen, om van kleinere details niet te spreken.

Wonderlijcken droom van de school-houdinghe van mr. JAN VAN OLDENBARNEVELT. Met de verclaringhe van dien, *enz.* [1618]. (N°. 1566).

Zie voor den inhoud en de titelgravure de *B. v. p.*

Hetzelfde. Andere druk. [1618]. (N°. 1567).

Hetzelfde. Nadruk. [1618]. (N°. 1568).

De arminiaensche vaert naer Spaegnien, *enz.* [1618]. (N°. 1569).

Zie voor de titelgravure de *B. v. p.*

Korte aen-teeckeninghe uyt de schriften van de wederpartije der ware Ghereformeerden, die nu met malkanderen t'samen spannen om de selfde op 't hooghste te lasteren...., door het punct van de predest., met den aenkleven van dien. Daerom wort hier vertoont, dat by vele van de lasteraers selve alsulcke maniere van spreken (aengaende de predest.) ghebruyckt zijn.

Ghestelt voor den leser, om te verstaen,
Dat de lasteraers (veel) haer selven slaen.

A°. 1618.

Aanhalingen uit »paus-ghesinde, libertijnsgh., arminiaensgh. en doopsgh." schrijvers.

Christelicke clachte van eenige godsalige luyden over hare onvruchtbaerheydt in het ware christel. leven, ende haer christel. verbondt daer tegens om de selve te beteren. Op occasie van de kerck.

swaricheden onder ons geresen neder-gestelt. Middelb., gedr. by Hans van der Hellen. 1618.

Een opmerkelijk boekske.

Gulde compas, waerin kort ende levendich af-ghepeylt wort het groot verschil der Remonstranten ende de ware-Ghereformeerde ter ander zijden; dienende allen eenvoudighen christenen tot bezeylinghe van de rechte haven der zalicheyt. Door A. P. C. Ghedr. 1618.

De vijf artik. worden hierin ter sprake gebragt. Achter het *Compas* volgt nog „den arminiaenschen kus" en „den armin. steeck." Aan het slot een scherp gedicht. Vgl. hierboven den *Tafel* (10de druk) bl. 27.

Extract uyt een missive van Praghe, van den 29 Jan. 1618, gheschreven aen synen vrient in den Haghe, int welcke te bemercken is, dat die in verre gheleghen landen meer ende beter letten op den standt deser vereenichde provincien, als vele inwoonders der zelve. Buyten den Haghe. A°. 1618.

Cort ende bondich verhael van de armin. factie ende hare schadelijcke vruchten, dienstich om van hooger ende lages standts gelezen ende wel betracht te worden. Door AURELIUM BONIFACIUM. Tot verdedigingh der onschuldige ende onderrichtinge der misleyde. Tot Hoorn, by Marten Gerbrantsz. 1618.

Copie van seecker advijs, nopende die swaricheden in de kercke van Holl., *enz.* 1612. (N°. 1046).

De inhoud is zeer opmerkelijk, omdat het blijkbaar door een remonstrant is uitgegeven.

Avont-praetjen tusschen drye personagien...., die in 't corte handelen van 't ghene datter by de ghemeene man in Holl. al om gaet, *enz.* 1612. (N°. 1047).

Verschillende contra-rem. geschriften als van LUBBERTUS, GESELIUS en DONTECLOCK worden hierin ter sprake gebragt.

Reys-praatjen tusschen Vrederijck Harmensz. ende Warren-aart Gommersz.

t' Schrijven en boeck maken en heeft geen endt, is Solomons bediet.
Maer of elc een behaghen sal dit gheprendt, dat en weet ick niet.

Wtghegh. door Willichert leerlings, sommighe jaer na Christus geboorte, *enz.* 1612. (N°. 1048).

Hierin wordt ook over de rotterdamsche geschillen (vgl. boven bl. 20.) gesproken.

Een christalijnen bril, daardoor men zien kan van Hollant af tot in Engelant toe, eenigher oproeriger predicanten bedrijf, eertijts gemaeckt voor den e. magistr. der stadt Sneeck.... ; waerdoor sy aenschouwen mogen het schoone voornemen haerder predic., soo sy de h. overheydt na haer wil mochten ghebruycken. Ghedr. 1612.

Met voorw. van „de christalijne brilverkopers tot de christ. leesers." Achteraan eenige rijmen.

Vant ketter-dooden, een cort ende schriftmatich tractaet, wat ende wie een ketter is, of men een ketter met recht mach ontlyven, martelen ende eenighe pijne aendoen; de oordeelen ende sentencien der schriftuere, der oude ende nieuwe leeraers, oock wanneer men de ketters heeft begonst te straffen. Ghedr. 1612.

Een seer schoon klach-dicht, gemaeckt ter eeren Gods tegen de grouwelijcke verzierde predest. Item noch een schoon liedeken, op de wijse van den 68 psalm. Met noch twee schoone refereynen. A°. 1613.

Het *Klach-dicht* bestaat uit 4 zeventien-regelige, het *Liedeken* uit 8 twaalfreg., het eerste *Refereyn* uit 4 zestien-reg., het tweede uit 4 zeventienreg. coupletten.

Een nieu liedeken:
Aen alle Zeeuwen kloec, die onder Godes zegen
'sLands vryheyd dierghekocht, zyn voor te staen gheneghen.
[1613].

In 26 zes-regelige coupletten, op een blad f°. Het eindigt:
Siet niet wie u dit seyt, daer is niet aen gheleghen,
Maer datter werdt gheseydt, wilt dat wel overweghen.
Vgl. boven bl. 33.

Waghen-praetjen, nopende die hedendaechsche strydige saken, zoo die religie aengaende, als oock eenighe manieren van handelingen by den Contra-Rem. ghebruyckt, betreffende; ghehouden tusschen eenen theologum ende lief-h. der waerheijdt. Leest eerst, ende oordeelt daerna onpartydelyck. Gedr. 1613.

Zeer uitvoerig en niet onbelangrijk.

Drye hoofden in eene kapproen, ofte
De klucht van muys, kat, hont en leeuw,
Gestelt in dichte by een zeeuw,
Met noch de kikvors, die de koe
Gelijck wou swellen; en daertoe
Oom Wouters oude droom-sermoon,
Gesongen op een nieuwen toon.
Gedr. 1616. Met priv. van den autheur.

Aardige satijre op het ijveren der Contra-Rem.

Waerachtighe onderrechtinghe van de goede meyninge ende intentie, die de Ghereformeerden altijdt gehadt ende noch hebben, om de vryheydt van de conscientie voor te staen, en niemandt in sijn ghemoet of religie eenich leedt aen te doen. Ghedr. buyten Romen. [1616].

Op den titel de bekende fileet. (Vgl. hierboven bl. 29 *Andere vraech-al*). Het bevat alleen een extract uit het Groninger placc. tegen de Doopsgez. van 7 Sept. 1601 (*B. v. p.* N°. 482), de remonstrantie van GODEFROY BOOT (*De Nav. Alg. reg.*), en het placc. der stat. v. Friesl. van 12 Sept. 1616 (*B. v. p.* N°. 1188), terwijl ten slotte nog met een enkel woord van BOGERMANS vertal. van BEZA's boek over het ketterdooden gesproken wordt. Scherp genoeg.

T'Zamen-sprekinge (*sic*) tusschen eenen predikant ende leerlingh, over de huydendaegsche verschillen ende de heftige procedueren... van de ghene die men Gomaristen of Schuerganghers noemt.... by-der-handt ghenomen, *enz.* 1617. (N°. 1291).

Hierin worden vijf punten behandeld, op de keerzijde van het titelblad opgegeven.

T'Zamen-sprekinge, *enz.* 1617.

Hetzelfde. Andere druk.

Weder-klaghe van de ware christ. geref. kercke, tegens de bloedt-klachte van de woeddende kerc. Aen de overheden des landts, *enz.* 1617. (N°. 1317).

Met een »Na-reden", gerigt »aen den autheur van de *Clachte der kercke*", »aen de schuer-ganghers" en »aen den lezer." Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op EW. TEELLINCK (*Querela ecclesiae* en *Anderde clachte*).

Een kort monickendammer discours

Ende Hoorns liedt
Gheestigh bediedt,

teghens 't Levendich discours van Amsterdam, ende.... een.... afbeeldinge der oproerige praedestinateuren. Door een lief-h. der neder-l. vrijheyt....

Ghedruckt in Hollandt,
Teghens leughens voorstandt,
By monnick knods ind' handt;
Remedie voor 't onverstandt.

1618. (N°. 1451).

Het *Liedt* bestaat uit 10 zeven-regelige coupletten. De *Af-beeldinghe der praedest.* is ook op rijm. Zie voor het *Nootw. ende levendigh discours*: *Catal. Stuk III, Afd.* 1, bl. 10.

GESCHRIFTEN VAN BUITENLANDSCHE EN VROEGERE GODGELEERDEN VERTAALD EN OP DE TEGENWOORDIGE OMSTANDIGHEDEN TOEGEPAST.

Servum arbitrium, d. i. van de knechtelijcke wille...., gheschr. teghen ERASMUS.... Door M. LUTHER, *enz.* 1610. (N°. 892).

Met de voorr. van JAC. KIMEDONCIUS, get. „Tot Heydelberg desen XI Sept. 1591." In twee kol. gedrukt. Met registers.

Hetzelfde. t' Amst., voor Jan Jacobsz. Schipper. 1646.

Met veel beter portret op den titel.

Een sermoon ghepredickt in de teghenwoordicheyt van z. con. maij. v. Gr. Brit., in zijn hoff tot Hampton, aeng.... de macht om ver-

gad. by een te roepen...., met naeme kerckel.... Door den bisschop van Chichester, op den 28 Sept. 1606. Uyt het eng.... ende met een lat. copye gheconfereert, *enz.* 1610. (N°. 898).

Met voorr. van den vert. Dit *Sermoon* handelt over Num. X: 1, 2.

Des eerw.... AMANDI POLANI van Rolansdorf, in zijn leven.... prof. der Godheyt in de.... univ. te Basel, corte verclaringhe over sommighe nu ter tijt verschillende artic. der religie...., eeuwige ghenaden-verkies. Gods, verwerpinge der godloosen ende voorsienicheyt Gods. Door vraghen ende antw. ghestelt. Met eenen corten inhout der leere, die.... te Basel van de verschill. artic. der religie wort gedreven, *enz.* 1611. (N°. 964).

Met uitvoerige voorr. van AM. POLANUS: get. „In Basel den 8 Aug. 1600."

Een treffelijcke oratie, leerende hoe sich een christen mensche schuldich is te draghen int onderzoecken der waerheyt, wanneer in de kercke over de leere verschillen.... op-rijsen; eertijts by.... GEORGIUM SOHNIUM...., prof. der h. theol. in de univ. tot Heydelbergh ghedaen, nadat de evang. kercken in Duytslandt.... tot.... scheuringhe ghebracht waren. Hier is byghevoeght een voor-r., vervatende.... een korte historie.... ooc der swaricheden in onse holl. kercken op-gheresen. Wtghegh. door N. J. R., *enz.* 1611. (N°. 966).

Vgl. hierboven bl. 33: *Corte beschrijvinghe van den oorspronck* enz. Na de Haagsche conferentie uitgegeven.

Sommighe.... disputatien, eertijts int lat. tot Marpurgh ende Heydelbergh om de waerheyt t' ondersoecken voorghestelt van.... G. SOHNIUS, ende.... overgheset door R. L. B. F.; alles tot sulcken eynde, opdat de verdorventheyt onser natuer ende goedertierenheyt der ghenaden Godes dies te beter eenen yegelijck mach blijcken, *enz.* 1611. (N°. 967).

Met kort voorw. In twee kol. gedrukt.

De conincklicke wech tot den hemel, ofte de leere van Gods eewighe verkies., schepp. ende val des menschen, van de crachtighe roepinghe der wt-vercorenen, van hare rechtveerdich-makinghe, heylich-m. ende van het eeuw. leven, ghegrondet op de h. schrift. ende met getuyghenisse van verscheyden.... leeraers.... bevesticht. Tsamen ghevoecht.... in de engh. tale door THOMAM TUKE ende.... over-g. door HENRICUM HEXHAM, *enz.* 1611. (N°. 969).

Met opdragt van TUKE aan EDWART CONWAY, »luytenant governeur van z. con. maj. v. Gr. Brit. binnen den Briel." Zie over HEXHAM, een eng. officier in nederl. dienst, *De Nav. Alg. reg.*

Seker vraghen ende antwoorden, belanghende de leere van de predest., van het gebruyck van Godes woort ende van de sacram. Inhoud. het gevoelen van de geref. kercken van Gr. Britanien.... Waerinne een yeder mach claerlick sien, dat de kercken van Gr. Brit. in de leere, de predest. aengaende, met dese onse kercken van Neder-l. over een comen.... Genomen wt den engh. bybel, *enz.* 1611. (N°. 970).

Waarschijnlijk is ook deze vertaling van HEXHAM afkomstig.

Hetzelfde. Dezelfde druk met and. titel. 1611. (N°. 971).

De leere van de predestinatie.... door d. DANIELEM TOSSANUM, in zijn leven prof. der h. theol. in de hooghe schole te Heydelbergh. Overgh..... door P. J. AU. Tot Amst., by Bar. Adriaensz. 1611.

Zie *Catal. Stuk II, Afd.* 1 by PIET. JAC. SEMMES, waar nog andere vertalingen gevonden worden, als: *Aphorismi ofte grond-vesten der christ. religie* door J. PISCATOREM, J. PISCATORIS *tractaet van de ghenade Gods, Apologie ofte verantw.* J. PISCATORIS.

Een seer noodich tractaet van 't recht der magistr.... over haere onderdanen, sonderlinghe in desen tijdt van noode, om soo wel de magistr. als de onderd. van haren schuldighen plicht te.... vermanen. Wtghegh. by die van Magdeborgh.... 1550 ende in.... 1574 oversien ende met vele redenen ende exempelen vermeerdert, *enz.* 1611. (N°. 977).

Vier brieven d. JOANNES CALVINI, overgh. wt het lat...., inhoud. eenen.... christ. raet waer na hen de rechtghevoelende Christ. binnen Rotterdam, Leyden, Alcmaer ende andere plaetsen daer oneenicheyt is in de leere, behooren te reguleren, *enz.* 1612. (N°. 1037).

Met voorw. van den vertaler aan de Contra-Rem. te Rott. enz. Twee brieven zijn uit Straatsburg aan FAREL gerigt (24 Oct. 1538 en 17 Maart 1539) en twee aan de gemeente te Genève (1 Oct. 1538 en 15 Julij 1539).

Vergaderinghe ghehouden in de kercke van Geneven door.... J. CALVINUM, in welcke.... de eeuwige verkiesinghe.... klaerlijc.... is voorgestelt.... Door CONRADUM MIRKINIUM.... overgheset, *enz.* 1612. (N°. 1038).

Zie *Catal. Stuk II, Afd.* 1 bij CONR. MIRKINIUS.

Een seer schoon.... tractaet, ghem. over een predic. van THEODORUM BEZAM, ghedaen wt het hooghe liet Salomonis c. I vs. 4. Seer nut.... in dese onse droeve.... tijden voor alle.... liefh. der suyver waerheyt, *enz.* 1612. (N°. 1039).

Met kort voorw. eu inhoudsopgave.

Schriftuerlijcke onderwijsinghe in de leere van de.... predest., eertijdts in hoochd. beschreven door... WILHELMUM ZEPPERUM, hofpred. des vorst. huys Nassau...., wt den lat.... overgh. door J. G. V. Hier is noch by ghevoecht een korte onderrichtinghe.... PETRI MARTYRIS, over de beschuldinghen, waermede hy ende andere vrome leer. t'onrechte beschuldicht worden, als.... dat sy Godt.... een auteur.... der zonden zouden maken, ghetoghen wt syne ghemeyne plaetsen, *enz.* 1612. (N°. 1040).

Met korte voorr. van den vertaler, die verklaart het oorspronkelijk hoogd. exempl. van ZEPPER en de lat. vertal. te Hanau in 1596 verschenen, gevolgd te hebben.

Christ. overdenckinghe van de.... heerlijckheydt.... des eenighen Gods in de drie-eenicheyt, ende driederley heerlick-makinge.... onder den eenighen sone Gods. Beschr. in 2 corte tract. door

MATTHIAS MARTINIUS, ende nu.... overgeset door R. D., *enz.* 1612. (N°. 1041).

Van de kerckel. ende politiicke macht. De kercke is een monarcklicke politie, inghestelt tot eene overnatuerlijcke eynde, beleyt door een aristocratijcksche regieringhe, door den oppersten herder der zielen, onsen h. J. CHR. Wt het franc. int nederd. overgheset. In 's Graven-h., by Hill. Jacobsz. 1612.

Vooraf „Het argument" in 18 stellingen.

Een bezonder tractaet RUDOLPHI GUALTHERI, eertijts kercken-dien. tot Zurich, van de arghernissen die ghenomen worden wt de leere van de godd. verkiesinghe, ghetoghen wt de voor-r. die hy gheschreven heeft op syn wtlegginghen over den brief tot den Rom., handelende van de arghernissen...., die genomen worden wt de suyvere leere des h. euang.; toegeschr. GULIELMO, den lantgr. v. Hessen. Tot Rott., voor David Jacobsz. van Hakendover. 1613.

Corte belijdenisse des gheloofs der gheref. euang. kercken in Duytschlandt, wtghegh. op 't bevel.... des.... vorsten.... JOHANNIS SIGISMUNDUS. Eerstelijck ghedruckt in.... Francvoort op de Oder, by Frederick Hartman, a°. 1614, ende nu uyt de hoochd. in onse nederd. tale overgeset. Ghedr. t' Amst., by Alb. Boumeester, voor den winckel van Jac. Rolandus de Jonghe. 1614.

Met voorr. en inhoudsopgave.

Vier tractaten van de volstandicheyt der heyligen, in de welcke deselve.... wordt bewesen ende van de tegenwerpinghen der gheeener, de welcke het teghendeel ghevoelen, verdedicht. Principalijck... teghens het boeck P. BERTIJ Van den afval der heyligen. Door LODOVICUM CROCIUM...., prof. in de hooghe schoole van Bremen, *enz.* 1615. (N°. 1156).

Vgl. *Afd.* 1 op P. BERTIUS.

Seeckere articulen van de macht eens princen ofte magistraets, ghestelt by DAVID LINDESAY in 't latijn, ende ghedruckt tot Edenburch, by Thomas Finlason...., ende nu tot nut van den ghemeenen man.... over-gheset, *enz.* 1617. (N°. 1331).

Aan den koning van Gr. Brit. opgedragen.

Tractaetgen van de rechtveerdige voorsienigheyt Gods.... Ghestelt door P. D(U) M(OULIN).... Met een voor-r...., in de welcke van de lasteringhen der Remonstranten een weynich ghehandelt wordt, *enz.* 1617. (N°. 1344).

Zie voor dit en de beide volgende stukken: *Catal. Stuk II, Afd.* 2 bij P. DU MOULIN.

Openinghe ende aenwijsinghe van bequame middelen, omme niet alleen de kercken deser gheun. prov., maer oock alle de gheref. kercken.... te vereenigen. Ghestelt door.... P. DU MOULIN.... Wt het fransch, *enz.* 1618. (N°. 1381).

Sekeren brief, onlanghs geschr. by d. P. MOLINEUS.... aen sijn vrient N. belanghende de swaricheden der kercken in dese.... Nederlanden, *enz.* 1618.

Extract wt de annotatien... van de acten des vredehandels te Colen... 1579, doen drucken met priv. v. d. stat. v. Holl. a° 1583 &c., vervatende 't recht der volck'ren.... Met d'eyghene woorden uytghetoghen, *enz.* 1618. (N°. 1382).

Van de genade (*sic*) Gods ende van de volherdinghe der ware gelovigen.... Door ROBERTUS ABBOTUS.... Uyt het lat. overgeset door DANIEL GYSIUS, *enz.* 1618. (N°. 1573).

Zie *Catal. Stuk II, Afd.* 1 bij D. GYSIUS.

Van de oorsaken der sonden, ende dat de mensch niet tot der zonde ghedwonghen is.... Beschreven door PHILIPPUS MELANCHTON, in syn boeck ghen. Hooft-artijckel der christ. leere, ende nu uyt het hoochd. overgheset, *enz.* 1611. (N°. 963).

Van de christ. disciplijne ende excommunicatie, van den kercken raedt ende ouderlinghen.... Door.... ROD. GWALTERUM.... Overgh... door C. COOLHAES, *enz.* 1611.

Zie *Afd.* 1 bij C. COOLHAES.

NICOLAI HEMMINGII tractaet van de alghemeyne.... ghenade. Wt de lat.... sprake ghetrouwelijck overgheset door B. H., *enz.* 1611. (N°. 965).

Met zeer gematigde voorr.

ERASMI Roterodami tractaet van den vrijen-wille, teghen d. M. LUTHERUM, *enz.* 1612. (N°. 1036).

Met portret van ERASMUS op den titel.

Hetzelfde. t' Amst. by Jan Jacobsz. Schipper. 1645.

Met veel beter portret. In twee kol. gedrukt.

De summe ende substantie van de conferentie, dewelcke syne kon. maj. v. Groot Britannien belieft heeft te houden met de h. bischoppen ende andere van sijn clergie (ter presentie van 't mesteendeel (*sic*) der h. van den raede) in syne maj. secreet-camer op t' hoff tot Hampton, den 14 Jan. 1603, t' samengh. door WILLEM BARLOW, doct. in de Godheyt ende deecken van Chester. Overgh. uyt de eng. copie, ghedr. tot London by Jan Windet, etc. a°. 1604. Tot Leyden, gedr. by G. Basson. 1612.

Met voorw. van BARLOW.

Opera SEBASTIANI CASTELLIONIS.... waer in crachtelijck bewesen wordt, dat niemant den anderen om de verscheydenheyt in religie benijden noch gewelt aendoen ofte vervolgen en sal. Met noch een nuttighe ende stichtelijcke uytlegginge der predestinatie en verkiesinge Gods, ende een verclaringe van den vryen wil des men-

schen. Nu alder eerst uyt den lat. in nederd. sprake tsamen gestelt. Tot Haerlem, by Vincent Casteleyn ende David Wachtendonck voor P. Arentsz. 1613.

Met eene zinnebeeldige prent op den titel, opdragt van P. ARENTSZ aan de stat. v. Holl. en een »getuygenisse" der baselsche universiteit aangaande CASTELLIO. Dit 1ste stuk behelst, na een voorw. »tot den christ. leser:" *Een godtvruchtige vermaninge, opdat niemant den anderen om de verscheyden gesintheyt in der religie benyden.... sal. Gesch. a°.* 1555 *by* S. C. Dan volgen, blijkens een voorgevoegd register: *Verclaringhe, Wederlegginghe, Calumnia, Bescherminghe, Van het rechtveerdich worden,* benevens nog de tractaten, die hier niet in doorloopende volgorde als 2de stuk aanwezig zijn: *Van de ghehoorsaemheyt des wets Gods, Vier tsamensprekinghe van de predestinatie, Raet aen dat verwoeste Vranckryck* (zie hieronder), *Een brief* CASTELLIO *met eenighe plaetsen der h. s.* (zie boven bl. 31).

Verclaringhe ofte wtlegginge van S. CASTELLIO op dat negende cap. Paulij totten Rom...., alsmede van de verhardinge Pharaonis. Overgh. uyt den frans. in onse nederd. sprake. Tot Haerl., voor P. Arentsz. 1613.

Bl. 17(19)—49 van de *Opera* S. CASTELL.

Verclar. op het neg. cap...., ghetrocken wt de lat. monumenten S. CASTELLIONIS.... Door THEOD. BOOMIUM. Ghedr. tot Utr., by Jan Amelisz. 1616.

Zie *Afd.* 1 bij TH. BOOMIUS.

Wederlegginghe S. CASTELLIONIS teghen een boecxken van de predestinatie ofte verkiesinghe Gods, in lat. beschreven door MARTINUM BORRHEUM, in welcke crachtelyck wederleyt wort als dat God gheen autheur nochte oorsaeck des quaets zij. Wt den lat. in het nederd. overgh. door HONORICUM MACHERIUM. Tot Haerl, voor P. Arentsz. 1613.

Bl. 49—120 van de *Opera* S. CASTELL.

Calumnia of valsch-wroeghen, ghem. in lat. door.... S. CASTELLION, ende nu tot vorderinghe van de kennisse der waerheyt, voor alle liefhebbers der selver in nederl. vertaelt.

't Boeck speeckt:

Van valsch-wroeghen, bedroch en arghelisticheyt,
Van vervolch, bloet-dorst ende wraeckgiericheyt,
Satans en der schriftgeleerde, ooc phariseen quaet,
Ontdeck ick de const deur haer scheltwaerdighe daet.

Tot Haerl., voor P. Arentsz. 1613.

Achteraan: „dese dingen werden gheschr. a°. 1557 in April." Bl. 121—164 van de *Opera* S. CASTELL. Hierop volgt (van bl. 165—191) de *Bescherminghe* S. CASTELLIONIS, *tot den autheur van een boecxken, wiens titel ofte opschrift is: Lasteringhe van een deuchniet ende bedriegher,* zonder afzond titel, aan het einde van welk stuk wordt gelezen: „dit schreef ick in de maent van Sept. a°. 1558 tot Basel."

Van het rechtveerdigh-worden, een schriftuerlijck ende heylsaem be-

richt, waerinne de spreucken, so wel die eenige daertegen brenghen als die sulcx bevestighen, niet te min onpartydelijck dan verstandelijck worden verclaert.... Eerst geschr. in lat., door.... S. CASTELLIO. Tot Haerl., voor P. Arentsz. 1613.

Met voorw. van den vertaler en nieuwe pagin.

Van de gehoorsaemheyt, gheschr..... door S. CASTALIO..... Tot Haerl. 1613.

Zie voor dit en het volgende *Afd.* 1, bl. 6, bij D. V. COORNHERT.

Tsamenspraeken van de predestinatie ende schickinge Godes, verkiesinge, vrye-wille, 't gheloove.... door.... S. CASTELLION.... Tot Haerl. 1613.

Raet aen dat verwoeste Vranckrijck, in welcken aengewesen is de oorsaecke deses teghenwoordighen krijghs ende de medicijn die daertoe gebruyckt mochte worden, ende bysonder is vlytich overdacht ende overweghen, oft men oock der conscientien ghewelt aendoen soude. A°. 1562 in Dec. Door S. CASTALIO, *enz.* 1618. (N°. 1094).

De eerste vertaling verscheen in 1578 te Hoorn, en werd in 1603 »herdruckt by Gerrit Hendricksz." (Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 2 op SEB. CASTELLIO). Het jaartal op den titel moet 1567 zijn.

Corte ende duydelijcke wederlegghinghe van 'tghene door mr. J. CALVIJN, tot beweringe van de macht der overheyt int straffen der ketteren, by gebracht wert, in seker boecxken....: Wederlegginghe der dolinghen van M. SERVET... Door... S. CASTELLIO, *enz.* 1613. (N°. 1095).

De voorr. van den vertaler werd wederlegd in den *Polyst-steen* (zie hierboven bl. 25).

Proeve vant ware ende valsche gheloove, daer by elck licht mach proeven sijn geloove.... Door S. CASTELLIO.... Ghedr. in jaer 1612. 8°.

Vgl. *Afd.* 1, bl. 6 op D. V. COORNHERT. Deze uitgave zal in het *Bijvoegsel* van *Afd.* 1 worden opgenomen. Hierachter het volgende.

Cort verhael van vijf beletselen, waerdoor der menschen herten ende ooghen van de kennisse der waerheydt in de goddelijcke dinghen af-gheleydet worden. Met een godsvruchtighe vermaninghe, dat niemant den anderen om de verscheyden ghesintheyt in der religie benijden noch ghewelt aen doen ofte vervolghen sal. Ghemaeckt by S. CASTALIO. Een stucxken, nu eerst uyt sijn monumenten int licht voortghebrocht ende uyt de lat. in de duytsche sprake overgheset. Nu andermael ghedr., waerinne de plaetsen der bybelscher sententien, die hier in verhaelt worden, aengheteyckent staen.... A°. 1613. 8°.

Met voorw. van CASTELLIO van 1 Julij 1555. Hierachter, met doorl. paginering: *Een nuttelijcke ende seer stichtelijcke uytlegginghe voor alle menschen van de predestinatie of verkiesinghe Godts. Te weten: hoe Godt wil dat alle menschen saligh worden, ende hoe de saligheyt alleen comt door*

sijne ghenade, maer de verdoemenisse eyghentlijck door de boosheyt der menschen. Overgheset uyt den frans. in onse nederd. sprake. Ghedr. 1613. 8°.

Placcaet van den.... churfurst tot Brandenburch.... teghen de predicanten, die gewoon zijn op den predickstoel hare bittere galle wt te gieten teghen hare parthyen ende met hevich schelden.... de ooren van hare toe-hoorders te misbruycken. Overgh. uyt het hooch-d., *enz.* 1614. (N°. 1104).

Gedat. 24 Febr.

Hetzelfde. Naer de copye. 1614. (N°. 1115).

Hetzelfde. Tot Utr., by Jan Amelissz. 1615.

Zie het volgende.

Eenvoudich ende ernstich bericht, hoe sich een yeghelyck christen in desen tyden, maer voornamelijck d'onderdanen tegen hare overicheden, die van veranderinge of nieuwicheyt der religie eenichsins beschuldicht worden, houden zullen. In ses t'samensprekinghen vervaet, door een liefh. van vrede ende waerheyt. Eerst ghedr. tot Berlijn...., daernae tot Ambergh overg. uyt het hoochd. Hier is noch byghevoecht een Placc. v. d. churf. tot Brandenb.... t'Utr, by my J. Amelissz. 1615.

Met voorr.

Een schoon tractaet van de eendrachtigheydt der kercken, tot nederlegghinghe van de tweedracht der opinien, beschreven door d. Erasmus van Rott. Wt het lat. overgh. in 't nederd. Tot Rott., by Matthys Bastiaensz. 1616.

In twee kol. gedrukt.

BEMOEIJING DER OVERHEID MET DE KERKELIJKE GESCHILLEN.

Sekere missive geschr. wt den raet v. d. h. stat. aen de classis van Rott., ghedat.... den 11 Mrt 1610, daer wt men sien.... can het.... voornemen d. Arminio s. by dito der e. m. h. stat.... *enz.* 1612. (N°. 1032).

Bevel van de stat. om zich van twistgeschrijf te onthouden.

Resolutie v. d.... stat. v. Holl.... tot den vrede der kercken, *enz.* 1614. (N°. 1107).

Zie voor dit en het volgende boven bl. 14.

Hetzelfde. Mitsg. christ. ende nootw. verclar., *enz.* 1616.

Resolutie v. d.... stat. v. Holl.... teghens.... SIBRANDI LUBBERTI responsio ad pietatem H. GROTII, *enz.* 1614. (N°. 1110).

Van 17 Oct. Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op S. LUBBERTUS.

Hetzelfde. Op een 4°. blaadje.

Vertooch by den dien. des godd. woorts van wegen den kercken van Holl..... Mitsg. de resolutie van de..... stat., *enz.* 1616. (N°. 1175).

De resolutie is van 16 Oct. 1587. Zie *Catal. Stuk III, Afd.* 1 bij 1587 en 1616.

Alsoo by de e. m. h. stat. v. Holl., *enz.* 1616. (N°. 1184).

Het bekende schielantsche placcaat van 21 Junij, geteekend door den secret. van het collegie van Schieland J. D. VERSYDEN.

Hetzelfde. Op een blad f°. 1616. (N°. 1185).

Hetzelfde. Nadruk, op een blad f°. 1616. (N°. 1186).

Bailliu, schepenen ende mannen van Schielandt, *enz.* 1616. (N°. 1187).

Nader placcaat van 26 Julij.

Verclaringhe van de.... stat. v. Holl...., waer by hare m. e.... verthoonen, die.... goede meeninghe die sy altijdts ghehadt hebben.... omme, neffens die vrijheyden.... der.... steden.... die ware christ. gheref. religie.... te behouden; ende waeromme hare m. e., als wettelijcke hooghe overicheyt...., toe-kompt kerckelijcke wetten te maecken.... ende om wat redenen sy goet gevonden hebben provisionelijck te ordonneren, dat die kercken-d...., die van de predest.... in goede conscientie niet anders en konnen leeren als conform die vijf poincten...., mede in de gheref. kercken behooren ghetolereert te worden, *enz.* 1617. (N°. 1244).

Het stuk is van 5 Aug.

Hetzelfde. Na de copie, 1617.

Compresser druk.

Verclaringe van de h. burgerm.... van Amstelredam, Enckhuysen, Edam ende Purmereynde, mede-leden van de vergad. der h. stat. v. Holl...., waer by hare e. e.... verthoonen de getrouwe affectie, die zy altijts gehad hebben.... tot den welstant der landen ende kercken.... ende hoe verre d'authoriteyt van een christ. hooge overicheyt in de jegenwoordige kerck. dissensien...., oock in 't doen.... veranderen van kerck. ordren, geexerceert behoort te werden; ende waeromme hare e. e. niet hebben connen goet vinden, dat de particuliere.... opinie van seeckere vijf poincten..., sonder... examinatie...., in de kercken van Holl.... soude worden gemeen gemaeckt ende so wel de dien. des godd. woordts als de christ. gemeynten, daertoe by authoriteyt ghehouden, *enz.* 1617. (N°. 1245).

Het stuk is van het begin van Sept.

Justificatie van de resolutie der..... stat. v. Holl....., ghen. den 4

Aug. 1617.... Met by voeginghe van verscheyden verificatien, *enz.* 1618. (N°. 1353).

De *Justificatie* is van 14 Aug. 1617. Hierin ook de *Verclaringhe v. d. stat. v. Holl.* (zie hier voor).

Hetzelfde. Tweede druck. 1618. (N°. 1354).

Justificatie van de cours.... ghehouden.... by de steden Dordrecht, Amstelredam, Schiedam, Enchuysen, Edam ende Purmereynde.... tot bewaringe van de wettige regieringe der landen, hanthoudinghe van de suyvere leere ende goede ordre van.... ware gheref. christ. religie ende bevoorderinge van een nationale synode. T'samen-gestelt uyt verscheyden schriften...., so by de ghedep.... der voorn. steden oock by de gedep. van de prov. van Gelderlant, Zeelant, Vrieslant ende Groeningen beyde ter vergad. v. d. h. stat. v. Holl.... ende.... stat. gen. overgelevert, ende noodich.... om gelesen te worden tegen een.... Justificatie van de resolutie, *enz.* 1618. (N°. 1355).

Met een voorr. Hierbij ook de *Verclaringhe van de h. burgem.* (Zie hier voor).

Hetzelfde. Den tweeden druck. 1618. (N°. 1356).

Ill. ord. Frisiae censura de Epistola JOANNIS DRUSII ad fratres Belgas, ipsorum ord. jussu edita cum ipsa Drusii epistola. Fran., ex off. Romb. Doyema. 1616.

De censuur is van 8 Febr. Vgl. voor den *Brief*: *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op J. DRUSIUS.

Censure ofte oordeel der.... stat. v. Vrieslandt over den Brief van JOH. DRUSIUS.... Uytghegh. door bevel der...., stat. met den brieff, *enz.* 1616. (N°. 1177).

In plaats van den brief hier een gedicht.

Resolutie van.... de stat.... van Over-Yssel, tot onderhoudinghe van goede ruste ende christ. eenicheyt, in de kercken ende ghemeenten des selven landes, *enz.* [1616]. (N°. 1378).

Gedagt. 11 Maart. Zie hierboven bl. 24.

Hetzelfde. Andere druk. [1616]. (N°. 1179).

Hetzelfde. Andere druk op een blad f°. [1616]. (N°. 1180).

Hetzelfde. Nog een andere druk in f°. [1616]. (N°. 1181).

Afghescheyt van weghen de h. stat. v. Gelrelant den kerckendien.... ghegheven, *enz.* 1617. (N°. 1295).

Zie voor dit en het volgende ook hierboven bl. 22.

Eerste ende tweede af-ghescheyt van.... de h. stat. v. Gelrelant, *enz.* 1617. (N°. 1299).

Sententie ende condemnatie van den hove van Ghelder-landt over seecker Tafereel, nopende de huydendaeghsche questieuse poincten, by de Remonstranten hatelijck ghestelt, ende van Leyden derwaerts over-ghesonden. Tot Delf, ghedr. by Jan Andriessz. 1617.

Get. »ghedaen in den rade t' Aernhem", den 6 Febr. 1617. Zie voor het *Tafereel*: *Afd.* 1 op R. TELLE.

Placcaet, wtghegeven van weghen de h. stat. des furstendombs Gelre ende graeffschaps Zutphen, teghen de ghestroyde lasteringhen... van de euang. gheref. religie, *enz.* 1618. (N°. 1495).

Gedagt. 15 Sept. Achter het placc. een „Extract wt de acten van den syn. van Gelderlandt, in Julio 1618 tot Arnhem ghehouden." Zie ook hierboven bl. 28.

Hetzelfde. Nadruk, met ander titelvignet. 1618. (N°. 1496).

Hetzelfde. Andere nadruk. 1618. (N°. 1497).

Hetzelfde. Herdruk van de vorige uitgave. 1618. (N°. 1498).

Hetzelfde. Met kleine fileet op den titel. 1618. (N°. 1498*).

Hetzelfde. Na de copye. 1618. (N°. 1499).

Vgl. verder voor het geschil over de macht der overheid in kerkelijke zaken: *Afd.* 1 op C. J. COOLHAES (*Van de christ. disciplijne*), op J. UYTENBOGAERT (*Tractaet van 't ampt, Predicatie door* J. WTENB. *bearbeydet* en *Voorlooper*); — *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op F. HOMMIUS (*Van de beroepinghe*), op R. ACRONIUS (*Nootw. vertooch, Predicatie*), op A. WALAEUS (*Het ampt der kerckendien.*), op E. VAN MEHEN (*Tractaet*), op JOH. ACRONIUS (*Grondtlick bericht*); — hierboven *Een sermoen, Een seer noodich tractaet* (bl. 40), *Van de kerck. en de polit. macht, Seeckere artic.* (bl. 41), *De summe ende substantie* (bl. 42). *Placc. van den churf. tot Brand.* (bl. 45).

VAN DEN AANVANG DER DORDSCHE SYNODE TOT AAN MAURITS DOOD.

ALGEMEENE BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN.

Ses vragen by.... burgherm. voor-ghestelt...., over het houden eens nat. synode. Met de antwoorde der kercke, *enz.* 1618. (N°. 1540).

Eenighe vraghen by.... burgherm. voor-ghestelt, *enz.* 1618. (N°. 1541).

Van denzelfden inhoud als het vorige, met weglating van enkele regels.

De namen der.... stat. generael ghecommitteerden, soowel uytheemscher als in-landischer theologanten.... tot desen nat. synodus te houden ghesonden, *enz.* 1618. (N°. 1542).

Afbeeldinghe des synodi nat., met de sidt plaetsen der.... stat. gen., als in heemsche ende uyt heemsche professoren ende predicanten, *enz.* 1618. (N°. 1543).

De inhoud is als het vorige. Hier zijn nog de namen der gedaagde Remonstr. bijgevoegd.

Auspicium synodi nat. ecclesiarum reformat. belgicarum, quae celebratur Dordrechti, ann. 1618 & 1619, cum nomenclatore deputatorum ad hanc synodum. Dordr., ex off. Joann. Berewout, 1619.

Copie van sekeren brief uyt Dordrecht van een goet patriot aen een lief-h. gheschreven, waer in verhaelt wordt 't ghene op de inleydinghe van het nat. synode binnen Dordr. ghehouden, den 13 Nov. 1618 ende op naervolghende daghen is ghepasseert. Alles by provisie, sulcx in der haesten by een ghestelt, tot nut ende contemplatie van den nieus-gierigen leser. Ghedr. 1618.

De brief is get. D. P. D. B.

Ad urbem Dordracenam cum ibi celebraretur syn. nat. Harderv., typis Thom. Henrici. 1619.

Lat. gedicht, op een blad f°., ondert. »Ludebam Dordraci durante adhuc syn. April 26. J. P."

Oratie DAVIDIS PAREI, prof. in de h. theol. tot Heydelbergh, van 't nat. syn..., midtsg. desselven oordeel aengaende de vijf remonstr. art. Ghedaen.... tot Heydelbergh den 1 Febr. a°. 1619.... Overgheset door P. J. AUSTROSILVIUM, *enz.* 1619. (N°. 1595).

»Met consent van burgerm. der stadt Amsterdam" uitgegeven. Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op P. J. SEMMES en *Afd.* 2 op D. PAREUS.

Hetzelfde. Arnhemsche uitgave. 1619. (N°. 1596).

Oratie over het synodi nat., geh. binnen Dordrecht, midtsg. desselven oordeel over de bekende vijf hoofst. der geref. leere deser vereen. nederl. kercken, door D. P. Uyt den lat. in nederd. overgeset. Ghedr. tot Leyden, voor Isaac de Beer. 1619.

Boven- en onderschrift van dezelfde titelprent als hiervoor op de *Afbeeldinghe des syn. nat.* voorkomt, doch de Remonstranten zijn er hier bijgevoegd. De inhoud der *Afbeeldinghe* gaat aan de oratie van PAREUS vooraf. Aan het einde: »Tot Dordr., gedr. by Is. Canin ende zijne medestanders. 1619."

Sententia synodi nat. Dordrecht, de doctrina C. VORSTII...., simulque decretum.... ord. Holl. et West-Fr., quod est illam subsecutum. Hag.-com., ex off. H. Jacobi. 1619.

De vertaling volgt.

Oordeel des nat. synodi..... over de.... leere CONRADI VORSTIJ..., mitsg. de resolutie van de..... stat. v. Holl.... daerop ghevolght, *enz.* 1619. Met priv. (N°. 1600).

Het syn. besluit is van 4 Mei, de resolutie van 27 Junij.

Judicium synodi nat. reformatarum ecclesiarum belgicarum, habitae Dordrechti, a°. 1618 & 1619, cui etiam interfuerunt plurimi insignes theologi reform. eccl. Magnae Britanniae, Palatinatus elect., Hassiae, Helvetiae, Corresp. Wedderavicae, Genevensis, Bremensis & Emdanae, de quinque doctrinae cap. in ecclesiis belg. controversis; promulgatum VI May CIↃ.IↃC.XIX. Cum priv.

Vooraf de titelprent in houtsnede, daarboven: »Synodus," daaronder: »Dordr., ap. Joann. Berewout et Franc. Bosselaer, socios Caninii 1619." Aan het einde de sijnodale sententie over de Remonstranten en de approbatie der stat. van 2 Julij. Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op F. HOMMIUS.

Hetzelfde. Compresser druk. 1619.

Zonder titelprent.

Oordeel des synodi nat.... ghehouden binnen Dordrecht...., welcke geassisteert is gheweest met vele treflicke theologen uyt de geref. kercken van Groot Britagnien, de cheurvorst. Paltz, Hessen, Switserlant, de Wedderavische correspondentie, Geneven, Bremen ende Embden; over de.... vijf hooft-st. der leere...., uytghespr. op den 6 May 1619. Uyt het lat.... overgheset, *enz.* 1619. (N°. 1601).

De titelprent verschilt eenigzins van de vorige.

Hetzelfde. Compresser druk. 1619.

Hetzelfde. Andere druk. 1619.

Boven de titelprent staat: »Oordeel van het syn. nat. gheh. binnen Dordr." en daaronder: »Tot Dordr., by Jan Lenaertsz Berewout" 1619.

Hetzelfde. Nieuwe druk. 1619. (N°. 1602).

Hetzelfde. Herdruk. 1619. (N°. 1603).

Hetzelfde. Na de copye. 1619. (N°. 1604).

Zonder de houtsnede.

Het oordeel der synodi van Dordrecht over de bekende vijf hooftstucken der leere, daervan in de kercken deser geunieerde Nederlanden verschil is gevallen. Wt het lat. in onse nederl. spraecke getrouwelijck overgeset. Met priv. Tot Dordr., ghedr. by J. J. Canin. [1619].

Canones syn. nat. dordr. ofte oordeel des syn. nat.... over de.... vyf hoofd-st..... Uitghespr. op den 6 May 1619. Uitgegeven door, en met eene voorr. van WILH. VAN IRHOVEN..... Te Utr., by J. H. Vonk van Lynden. 1752.

Ook meermalen in andere talen uitgegeven. Zoo verschenen in 1818 te Londen in 8o. *The art. of the syn. of Dort. Transl. fr. the lat. w. notes by* TH. SCOTT.

Het oordeel der nation. syn. over de betwiste vijf hoofdstukken der geref. leer, uitgespr. te Dordr. op den 6 Mei 1619. Naar de oorspronk. lat. en nederd. uitgaven, op nieuw uitgegeven met een voorber. door A. G. VAN DIJKHUIZEN, pred. te Ouddorp. Gorinchem, C. de Wolff [1855] 8°.

Uitgegeven, met de „Voorrede v. d. syn.", het „Besluit derzelver," alsmede de „Geloofs-brieven" enz., nadat mr. C. M. VAN DER KEMP in 1850 had geschreven: „eene schets, ten betooge van de hooge eerwaardigheid der dordsche syn. van 1618 en 1619, ook nog in den tegenwoordigen tijd," geplaatst in het tijdschr. *De vereeniging: christ. stemmen.*

De vijf artikelen tegen de Remonstranten, vastgesteld op de syn. gehouden binnen Dordr., in de jaren 1618 en 1619. Te Kampen, bij S. van Velzen Jr. 1856. 8°.

Met voorr. get. »De docenten aan de theol. school te Kampen, T. F. DE HAAN, S. VAN VELZEN, A. BRUMMELKAMP, H. DE COCK. Deze uitgave zag het licht »ten gevolge van het verzoek der klassis van de holl. geref. gemeenten in Noord-Amerika"

Hetzelfde. Tweede druk. Te Kampen. 1861. 8°.

Belydenisse des gheloofs der gheref. kercken in Nederlant, overgesien in de syn. nat.... ende uyt last desselven uytghegeven, om voortaen in de nederl. geref. kercken alleen voor autentijck ghehouden te worden, *enz.* 1619. (N°. 1605).

Met dezelfde houtsnede als voor het *Judicium.*

Confession de foy des eglis. reform. des Pays-Bas, reveue au dernier syn. nat. de Dordr., et au nom d'icelui mise en lumiere, et pour authentique recommandee aux dittes eglis. reform. A. Dordr., chez Nic. Vincent et Franc. Borsaler.... 1619.

Met onveranderde titelprent.

Bekentenisse of belijdenisse des geloofs der nederl. geref. kercken, mitsg. de heydelb. catechismus met de schriftuur-texten; en eyndelyck het oordeel van de nat. syn.... over de vijf stucken der leere. Te Dordrecht, gedruckt by Mattheus de Vries. 1725.

Op last van de syn. van Z. Holl. naar den oorspronkelijken druk herdrukt. Hierin een groote plaat in f°. Zie *Catal. v. d. theol. bibl. d. rem.-geref. kerk te Rott.*, bl. 85, N°. 114.

Acta synodi nat., in nomine..... J. CHR^i^., autoritate d. d. ordinum gen. foederati Belgii provinciarum, Dordrechti habitae, a°. CIↃIↃCXVIII et CIↃIↃCXIX. Accedunt plenissima de quinque artic. theologorum judicia. Dordr., typ. Is. Joann. Canini. 1620. Cum priv.

Met opdragt van de stat. van 27 Maart, uitvoerige »praefatio ad reformatas Christi ecclesias" en indices, alsmede dezelfde houtsnede als voor het *Judicium.*

Acta synodi nat.... Dordrechti habitae, *etc.* Lugd. Bat., typ. Is. Elzeviri, societatis Dordrechtanae sumptibus. 1620. Cum priv: f°.

Zonder de houtsnede.

Acta ofte handelinghen des nat. synodi, in den name o. H. J. CHRi. ghehouden, door authoriteyt der.... stat. gen. des vereen. Nederlandts, tot Dordr. a°. 1618 ende 1619. Hier comen oock by de volle oordeelen van de vijf art. Tot Dordr., ghedr. by Is. Jansz. Canin. 1621. Met priv.

Met de houtsnede. De *Post-acta d. nat. syn.* werden in 1669 ook afzonderlijk uitgegen, te 's Hage in 4°.

Actes du synode nat., tenu a Dordrecht..... Ensemble les jugemens tant des theologiens estrangers que de ceux des prov. unies des Païs Bas, sur les poincts de doctrine y debattus et controverss. Mis en françois par RICHARD JEAN DE NEREE.... Avec les tables et indices des noms et matieres gener. qui y sont contenues. A. Leyden, chez J. Elsevier. 1624.

Met „attestation", get. door POLYANDER, WALAEUS, THYSIUS, HOMMIUS, HEINSIUS, DE COLOGNE en DE LAET. Door den vert. aan de stat. gen. opgedragen. Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op R. J. DE NÉREE.

Vertoogh by de Remonstranten, gheciteert.... op het synodes nat. tot Dordr., affghesonden naer den Haghe met eenen expressen, den 26 Jan. a°. 1619, aen de.... stat. gen.... Door een liefh. der nederl. vrijheyt, die van herten den welstant deser landen bemint. A°. 1619. (N°. 1593).

Het origineel »was onderteyckent van hun elck in 't besonder."

Verroogh (*sic*) ende supplicatie, by de Remonstranten gecitteerde... op het syn. nat.... door eenen expressen den 26 Jan. 1619 afghesonden aen den.... prince van Oraignen, &c. In druck uyt laten gaen door een liefh. der vrijheyt van de gheun. provintien. Ghedr. 1619. (N°. 1594).

Ook dit was door allen onderteekend.

Request aen de.... stat. gen.... van weghen de Remonstranten, gheciteerde.... tot den syn., *enz.* 1619. (N°. 1598).

Het *Request*, van den 18den Junij, „was ondergheteecckent van alle de ghecit. Remonstranten."

Acta et scripta synodalia dordracena ministrorum remonstrantium in foed. Belgio. Herder-wiici, ex off. typ. syn. A°. 1620.

Met opdragt: »Academiis et eccl. christ.", ondert. »Remonstr. conscientiae causa proscripti exulesque", en praef. Zie ook *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT.

Vgl. verder op S. EPISCOPIUS (*Oratie*), op H. HOLLINGERUS (*Requeste*) en op E. POPPIUS (E. P. *aanteyken. ofte hist. verhaal*).

Corte ende naeckte ontdeckinghe van de bedrieghelijckheydt des dortschen syn., in 't smeden van seeckere art. van moderatie... tusschen den Remonstr. ende Contra-Rem. Ende syn hier noch byghevoeght 34 art., vervattende 't ghevoelen der Remonstr.... soo in 't 'tghene sy ghelooven, als in 't ghene sy verwerpende den synodo ende den Contra-Rem. aentijghen, ende in den synodo overgelevert den 13 en 16 Dec. 1618, ende daerna klaer en breet bewesen, *enz.* 1619. (N°. 1591).

Vale houdende verclaringe, in wat voeghen de sin. nat. tot Dordr. den Remonstr. afscheyt heeft ghegheven, *enz.* 1619. (N°. 1592).

Door C. VAN BAERLE oorspronkelijk in 't lat. gesteld. Zie *Afd.* 1.

Korte ende klare verantwoordinghe der Remonstranten teghens verscheyden onwaere ende ongefundeerde blaemen, die hun over handel in de syn. nat. hier ende daer, met groote misleydinghe der eenvoudigen nagestroyt ende te laste gheleyt werden. Ghedr. 1619.

Behelzende stukken door de Remonstr. ter syn. overgeleverd, 29 Dec. 1618 en 11 en 12 Jan. 1619.

Nulliteyten, mishandelinghen ende onbillijcke proceduren des nat. syn...., in 't korte.... afgheworpen, ten dienste.... van alle... bedruckte ghemeynten, *enz.* 1619. (N°. 1597).

Zie *Afd.* 1 bij B. DWINGLO.

'T Hemelsch synodus.... gehouden tot Zion, teghen 't aerdsche syn. nat.... gheh. binnen Dordrecht, *enz.* [1620]. (N°. 1758).

Zie ook *Afd.* 1 op H. SLATIUS, en voor dit en het volgende op ARN. NEOMAGUS.

Openinghe der syn. canones...., waer in.... bewesen wort hoe onghefondeert de selve zijn, *enz.* 1621. (N°. 1889 *en* 1890).

Grouwel der verwoestinghe staende in de heylighe plaetse; d. i.... verhael van de.... mis-handelinghen.... des nat. synodi, *enz.* 1622. (N°. 1939 *en* 1940).

Zie ook *Afd.* 1 op B. DWINGLO.

Bestorming van de burcht des satans, die hem de.... nat. syn. onder den.... naem van den berch Zyon heeft ghearbeyt te herstellen....; ofte.... bewijs dat de.... syn. even tselfde van de verwerpinghe ghevoelt, dat de Remonstr. den synods-ghesinden hebben naegheseyt, ende dat se oversulcx.... d' onschuldighe veroordeelt heeft. Met priv. des Alderhoochsten voor altijt. A°. 1622. (N°. 1941).

Met voorr. en register.

Vgl. verder *Afd.* 1 op S. EPISCOPIUS (*Onbillijcke wreetheyt* en *Antidotum*).

Tractatus synodicus ad syn. Dordr., in quo de synodorum sive conciliorum institutione, usu, causis, firmitate, authoritate et praerogativa. Auth. LAURENTIO BEYERLINCK, archipresb. civ. Antv. Antv., ap. G. a Tongris. 1619. 8°.

Zie over den schrijver: *De Navorscher* (Alg. reg.)

JOANNIS MALDERI, episc. Antv., s. th. quondam Lovanii prof., antisynodica, sive animadversiones in decreta conventus Dordraceni, quam vocant syn. nat., de quinque doctrinae cap. inter Remonstr. et Contra-Rem. controversis. Antv., ex off. Plantiniana ap. Balth. Moretum et viduam Joann. Moreti et Jo. Meursium. 1620. 8°.

Met praef. en inhouds opgave. Zie over J. VAN MALDEREN: PAQUOT *Memoires* T. II. p. 5.

MAXIMILIANI SANDAEI, batavi, e soc. Jesu, doct. th. et Herbipoli prof., considerationes de syn. dordr. emolumentis, seu utilem fuisse synodum Contra-Remonstrantibus, Remonstr., Cathol. Her-

bipoli, typ. ac sumpt. Joann. Volmari. 1620. Cum permissu superiorum et priv. 8°.

Zie over M. VAN DER SANDT: PAQUOT, o. l. T. II. p. 373. Opgedragen aan PHIL. CHRISTOPHORUS, bisschop van Weissenburg en Trier. Met inhoudsopgave.

Jugement et canon, avec le serment d'approbation du syn. nat. des egl. réf. de France tenu a Alez...., conclu.... 6 Oct. 1620, du syn. nat. des egl. ref. du Pays Bas, tenu à Dordr...., touchant les cincq art., *etc.* 1617. (N°. 1877).

Oordeel ende uytsprake, met den eedt van approbatie van het syn. nat. der geref. kercken van Vranckryck, geh. tot Alez in de Cevennes...., nop. de vyf art., *enz.* 1621. (N°. 1878).

Vertaling van het vorige.

Considerations sur le canon et serment des eglises reformées, conclu et arresté au syn. nat. d'Alez és Cevennes, le 6 d'Oct. 1620, pour l'approbation des canons du syn. tenu à Dordr. en Holl., les ans 1618 et 1619. 1622. 12°.

Van DANIEL TILENUS. Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 2 op D. TILENUS. Dit stuk werd door J. UYTENBOGAERT (zie *Afd.* 1) grootendeels vertaald in zijn *Advertissement ofte waerschouwingh.*

Canones synodi Dordracenae, cum notis et animadversionibus DAN. TILENI. Adjecta sunt ad calcem paralipomena ad Amicam collationem, quam cum D. TILENO ante biennium institutam nuper publicavit Jo. CAMERO. Paris., ap. Nic. Buon. 1622. Cum priv. regio. 8°.

Opgedragen aan JACOBUS I van Engeland. Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 2 op D. TILENUS.

Soete bemerckinghen op het synode der Ghereformeerden, gheh. binnen Dordr. in.... 1618 ende 1619; namentlijck op de gheschillen van de verkiesinghe, verworpinghe, rechtveerdighmakinghe ende andere by-ghevoeghde leeringhen. Uyt-ghegheven door den eerw. pater fr. MASSAEUS POTVLIET, minder-broeder recollect. T'Hantwerpen, by Guilliam Lesteens ende Engelbert Gymnicus. 1656.

Naar den schrijver werd gevraagd in *De Navorscher* (Dl. IX, bl. 302). Opgedragen: „aen de borghm. ende schepenen van den lande van de vrije." Met voorr. en gedicht van MICHIEL POTVLIET.

Apologie pour le synode de Dordrecht, ou refutation du livre intitulé l'Impieté de la morale des Calvinistes &c. A. Geneve par Pyramus et P. de la Pierre. 1679. 8°.

Met inhoudsopgave.

De concilio dordraceno, magno concordiae sacrae impedimento, praes. J. L. MOSHEMIO .... disputabit..... LUDOLPH. FRIDER. LÄGER..... Helmst., literis Hessianis.

Achteraan een schrijven van MOSHEIM aan LÄGER, van 8 Aug. 1724.

JOANNIS HALESII historia concilii Dordraceni. Jo. LAUR. MOSHEMIUS.... ex anglico sermone lat. vertit, variis observationibus et vita HALESII auxit. Accedit ejusdem de autoritate concilii dordr. paci sacrae noxia consultatio. Hamb., ap. Theod. Christ. Felginer. 1724. 8°.

Met portret van HALES. Hierin ook de brieven van HALES en BALCANQUAL. In 1673 was te Londen verschenen: *Golden remains of the ever memorable mr.* JOHN HALES (*Catal. der bibl. v.* N. C. KIST No. 2408).

STEPHANI VITI, in ill. Carolino prof. publ. ord...., apologia, in qua synodus dordr. et reformata fides ab iniquis criminationibus, quibus cum alii tum vero maxime.... J. L. MOSHEMIUS.... in eruditissima Consultatione, quam J. HALESII epistolis praemisit, pio sacrae inter Protestantes pacis negotio temere intescesserunt, vindicatur. Appendicis loco illustriora quaedam genuinae eccl. luther. testimonia ex J. PANDOCHEI consensu orthodoxo proferuntur.... Cassellis, typ. Henr. Harmes. 1726. 8°.

Met opdragt »Carolo I, Hassiae landgravio" en praef. De vertal. volgt.

Apologie in dewelke het syn. van Dordr. ende het hervormd geloove worden verdedigt tegen de lasteringen... van.... J. L. MOSHEMIUS... in desselfs.... Consultatie voor de brieven van J. HALES.... Door ST. VITUS.... Met een aanhangsel.... uit het geschrift van J. PANDOCHEUS, genaamt Consensus orthodoxus.... Uit het lat. vert. door ARN. HENR. WESTERHOVIUS.... Met een voorr. van.... J. VAN DEN HONERT T. H. SN...., waerin.... JOH. FRID. HOCHSTETTER beantwoordt wordt. T' Amst., by R. en J. Wetstein en W. Smith. 1728. 8°.

Door WESTERHOVIUS, v. d. m. et gymn. Goud. rector, opgedragen aan MARIA LOUISA, geb. vorstin van Hessen-Kassel, douair. van JOHAN WILLEM FRISO. Met bladwijzer.

ST. VITI.... vindiciae, in quibus ea, quae in Apologia syn. dordr. ad pacis inter Protestantes commendationem dicta sunt, ab iis vindicantur defenduntur que, quae alii aliis aequius iniquiusve opposuere. Cass. typ. H. Harmes. 1728. 8°.

Met praef. van 23 Dec. 1727. In zeven cap. waarvan in c. IV CLERICUS en in c. V HOCHSTETTER wordt weerlegd.

Modesta et solida responsio ad.... ST. VITI.... Apologiam, in qua nostram evang. doctrinam in syn. dordr. proscriptam esse, B. LUTHERUM, formulae conc. autores ceterosque antiq. theologos ecclesiae luth. a doctrina supralapsariorum alienissimos fuisse, nihil denique eorum, quae VITUS nostrae doctr. objecit, merito objici, luculenter evincitur, cl. VITUS autem.... conviciorum.... doli mali etiam et levitatis modeste coarguitur. Accedunt stricturae ad..... VITI vindicias. Auct. M. GE. LUDOV. OEDERO. Hamb., ap. viduam Felgineri. 1732. 8°.

Met praef. en index.

Eere van de nat. synode van Dordregt... voorgestaan en bevestigd... Door JACOBUS LEYDEKKER. t' Amst. 1737.

In twee dln. Zie *Catal. Stuk II, Afd.*, bij J. LEYDEKKER.

Canones synodi dordr., in usum juventutis academicae edidit et praef. adjecit GERARDUS KUYPERS, s. s. th. doct. ejusdemque fac. prof. ord. et concion. acad.... Gron. ap Haj. Spandau. 1772. 8°.

Korte historie van de syn. nat. gehouden binnen Dortr. in de jaaren 1618 en 1619. Uit echte gedenkstukken en geloofwaardige schryveren opgemaakt, door den procureur der vaderlandsche kerke. Te Arnh., bij Wout. Troost. 1776. 8°.

Met voorber., uitvoerige inleiding en narede.

Eere-zuil ter gedachtenis van de voor tweehonderd jaren te Dordrecht gehoudene nat. syn., opgeregt door NICOLAAS SCHOTSMAN, pred. te Leyden. Te Leyden, by. J. van Thoir. 1819. 8°.

De voorr. is van 26 Junij. De »kerk-rede" handelt over Hand. XX, 30, 31a en werd den 9den Mei te Leiden in de Mare-kerk gehouden. Hierachter nog: „een woord van waarschuwing en vermaning voor het hedendaagsch christendom," over Openb. XVI. 15. acht dagen later, ter zelfder plaatse, uitgesproken.

Hetzelfde. Tweeden druk. 1819. 8°.

Met eene voorr. en eenige aanmerkingen van den uitgever ter verdediging van SCHOTSMAN.

Beyträge zur Kenntnisz der Geschichte der Synode von Dordrecht, aus Doktor WOLFGANG MEYER's und Antistes JOHANN JACOB BREITINGER's Papieren gezogen von MATTHIAS GRAF.... Basel, J. G. Neukirch. 1825. 8°.

Met portret van MEIJER en een blad fac-similia

Bloemlezing. Geschiedkundige, minder algemeen bekende bijzonderheden betrekkelijk de nat. syn. te Dordr., geh. in de jaren 1618 en 1619. Eene ontspannende lectuur voor den tegenw. tijd, verz. en bewerkt tot verstand van haren aard en haar gezag, door GAMMA DER VINEN. Te Gron., bij M. Smit. 1835. 12°.

Met voorr. en narede.

Histoire du syn. de Dordr., considéré sous ses rapports religieux et politiques, dès 1609 a 1619, publiée par N. CHATELAIN. Paris, chez A. Cherbuliez et c^e^. Amst., chez S. Delachaux et fs. 1841. 8°.

B. GLASIUS...., geschiedenis der nat. synode, in 1618 en 1619 gehouden te Dordrecht, in hare vóórgeschiedenis, handelingen en gevolgen.... Leiden, P. Engels. 1860.

In twee deelen.

Geschiedenis der nat. syn.... geh. te Dordrecht, volgens de beschrijving van B. GLASIUS...., naar de waarheid der historie beoordeeld en veroordeeld. Door mr. C. M. VAN DER KEMP.... Te Rott., bij v. d. Meer en Verbruggen. 1860.

Hiervan zijn twee stukken verschenen.

Ligue ofte verbintenisse, by eenige predic. meest van heuren dienst

verlaten, op den vijfden Martij 1619 tot Rotterdam beraemt ende aen de kercken gesonden...., ende de sententie ter saecke van dien by den hove van Holl. over eenige van hemluyden ghewesen, mitsg. de resol. v. d.... stat. gen...., beyde in date den negenthienden Julij 1619, *enz.* 1619. (N°. 1655).

De rott. vergadering was gehouden door N. GREVINCHOVEN, C. RIJCKEWAERT, P. CUPUS, ADR. V. D. BORRE, H. THOMBERGEN, S. LANSBERGEN, W. LOMANNUS, J. V. GALEN, ADR. SYMONS, TH. BOOM.

Hetzelfde. Nae de copye. 1619. (N°. 1656).

Hetzelfde. Andere uitgave. 1619. (N°. 1657).

T' Ghebesoigneerde, d. i. t' ghene in sekere heymelijcke vergaderinghe binnen Rotterdam, by eenighe remonstr. predic.... is verhandelt...., in Martio.... 1619. Met een bygaende voorr., *enz.* [1619]. (N°. 1658).

Zie ook *Afd.* 1 op N. GREVINCHOVEN.

Handelingen der zuid-holl. synode, betreffende de zaak en leer der Remonstranten, van het jaar 1619—1815. In het Archief voor kerk. geschiedenis medegedeeld door N. C. KIST. Te Leiden, bij S. en J. Luchtmans. 1836. 8°.

Met register.

Resolutie by de.... stat. gen.... ghenomen jeghens eenighe gheciteerde Remonstranten...., op den 5 Julij 1619, *enz.* (N°. 1649).

Zie verder hieronder BEMOEIJING DER OVERHEID MET KERK. ZAKEN. Vgl. hierbij *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Den eenigen ende rechten waerom*) en C. VAN BAERLE (*Vertroostinghe*).

Resolutie by de.... stat. 's lands van Utrecht, mede in crachte van autorisatie van de.... stat. gen.... Mitsg. die resol. van de stat. gen. daer op gevolght, *enz.* 1619. (N°. 1659).

De eerste resol. is van 23 Julij, de tweede is van 3 Aug. Zie ook beneden blad 61.

Sententie JOHANNIS GREVII, ghewesen pred. tot Heusden, *enz.* 1620. Met priv. (N°. 1737).

Vgl. hierbij *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT. (*Brief aan de stat. gen. over de sent.* GREVII.)

Hetzelfde. Andere druk. 1620. (N°. 1738).

Liedekens nopende de eeuwighe ghevanckenisse der remonstr. pred. ende den moort tot Rotterdam begaen int apprehenderen van SIMON LUCE, den 24 Aug. 1621.

Vgl. hieronder *Rotterd. moord* bl. 60.

Bly-lieden op de wtcomste van de predic., die om de vercondinghe des euang. ghevanghen waeren, *enz.* 1621. (N°. 1885).

Vier liedekens.

Gedicht ter memorie van... EDUARDUS POPPIUS, verwesen op 't huys te Loevesteyn.... ende.... van den Heere verlost op den 9 Martij, a°. 1624. (N°. 2071).

't Haegsche discours, belanghende de groote verradery, onlanghs ghehoort ende ghesien, met allen het gheene dat als tot noch toe in 's Graven-Haegh ghepasseert is. Met het placcaet der.... staten, *enz.* 1623. (N°. 1987).

Het placc. is van 9 Febr. Achteraan twee liederen.

Hetzelfde. Gedr. nae de copye. 1623. (N°. 1988).

Zonder het placc.

Hetzelfde. Na de copy. 1623. (N°. 1989).

Zonder de liederen.

Hetzelfde. Eerst in 's Graven-h. ende nu tot Delft. 1623. (N°. 1990).

Hetzelfde. Ghedr. na de copie van Delft. 1623. (N°. 1991).

Advysen uyt 's Gravenh., waer inne pertinentelijck beschreven... word, wat sich tot noch toe in het ontdecken van de.... conspiratie der Arminianen.... toe-gedragen heeft, *enz.* 1623. (N°. 2001).

Vgl. hierbij *B. v. p.* N°. 1998—2000.

Het vierdaeghsche licht van Februarij, daer in te sien is de.... grouwelijcke haeghsche tragoedie ofte conspiratie.... Dit dient gelesen te werden by een boecxken Oorloghs-memory ghenaempt, *enz.* 1623. (N°. 2002).

Hierin de public. van 9 en 16 Febr. Vgl. hierbij *Catal. Stuk III, Afd.* 1, bl. 15.

Cale-necten ofte trouweloose-voghelen, voort-gecomen wt ten arminiaenschen Bogaert, ende onlancx gesien in het Grote-Groen-Olde-Berne-Velt, ontrent den slaenden Dijc van Stouten-Burch.... Mitsg. een.... historisch-verhael van al datter in de maenden Jan., Febr., ende Martio.... ghepasseert is, *enz.* 1623. (N°. 2006).

Justitie, ghedaen in 's Graven-h., met het verhael van het geene dat in.... Februarij aldaer gepasseert is, *enz.* 1623 (N°. 2007).

Vgl. hierbij *B. v. p.* N°. 2009.

Publicatie. [1623]. (N°. 2010).

Gedat. 11 Apr. Ter ontdekking van B. DWINGLO. Op een blad f°.

Sententien by den hove van Holl.... jegens HENRICUS SLATIUS.... Ghepron. ende gheexc. in 's Gravenh. den 5 May 1623, *enz.* 1623. (N°. 2011).

Bataviersche klachte over die schandelijcke ende grouwelijcke conspiratie ende het verraderlyck beleyt teghens.... MAURITIUS van Nassou.... ende tot ruine van ons lieve vaderlandt. 't Amst., by Corn. Lodewijcksz van der Plasse. 1623.

Get. D. W. D. W. V., insgelijks een »Loff-sangh der Batavieren" van zes coupletten aan het einde.

Brief van wegen de remonstr. predic., gheschreven aen hare.... verdruckte ghemeenten, over de grouwelijcke conspiratie, *enz.* 1623. (N°. 2015).

Zie *Afd.* 1 bij ADR. V. D. BORRE, en aldaar ook *Ootmoed. vertoogh*, *Tweede vertoogh* en *Copye.* Vgl. het volgende.

't Conspiratius collegie, verclaert den moordt ende brandt, ontsteken in Hollant. [1623]. (N°. 2012).

Met titelplaat en »Besluyt" op rijm tegen den *Brief van wegen de remonst. pred.*

Acte van den hove van Holl., waer by d°. CORN: GEESTERANUS onschuldig is verklaert aen de heillooze conspiratie tegens 't leven van prins MAURITS; dienende tot destructie van 'tgeen d°. JAC. FRUITIER, 72 jaren daarna, gelust heeft ter neer te stellen in zijn boek, geint. Gerigtshandelingen van den Allerhooghsten Godt, *enz.* Te Rott., by Isaac van Ruynen. 1708.

Vgl *Afd.* 1 op J. KRIGHOUT (*Brief van Aletophilus*), en *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op JAC. FRUITIER.

Vgl. verder *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Trouh. aenwijsinghe*), op N. GREVINCHOVEN (*Naem-scherm*), op H. SLATIUS (*Copie vant klaer vertoogh*), op ABR. AR. V. D. MEERSCH (*De onschuld der Remonstr.*); — *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op J. TRIGLAND (*Chr. ende vriend. vermaninge*, *Korte aen-merckinge* en *Tweede chr. vermaninge*).

Acta van de handelinge der dienaren, zijnde by de broederschap in het landt ghenomineert ende by een gheroepen. Aenghevanghen den XXVIsten Mey 1624. Ghedr. 1625.

Op deze vergad. waren tegenwoordig: VAN DEN BORRE, HOLLINGERUS, S. LANSBERGEN, JOH. GALENUS, BOOM, PRAEVOSTIUS en SAPMA. Aan het einde der 7 capita: „Actum ter schuylplaetse onder Godts h. protectie, op den 26, 27, 28 ende 29sten Mey."

Acta van de handelinge der remonstr. dien..., als oock eenige korte bedenckingen over de selve acten, waer in gespeurt wert de.... oneenigheyt tusschen de Remonstranten in het stuck der christ. religie. Mitsg. hare loose t' samen-koppelingh, om hare oneenigheyt voor den eenvoudigen te verbergen, op datse deselve te beter tot haer voornemen souden konnen misleyden ende misbruycken, *enz.* 1626. (N°. 2150).

De *acta* zijn nevens de *bedenckingen* gedrukt. Met onget. voorr. Vgl. hierbij op N. GREVINCHOVEN *Acta van eenige remonstr. dien.*

BIJZONDERE GEBEURTENISSEN IN VERSCHILLENDE PLAATSEN.

Een beschryvinghe van het ghene datter gheschiet is binnen.... Alckmaer, alwaer zy den kercken-raedt verjaeght hebben, den 8 Martij a°. 1619. Met noch een verclaeringhe van het rumoer, t' welck gheschiet is binnen.... Horen, *enz.* 1619. (N°. 1612).

Zie het volgende.

Beschryvinghe van hetghene.... gheschiedt is binnen.... Alckmaer, *enz.* Nae de coppye tot Horen. Nu t' Hantwerpen, by Abr. Verhoeven. [1619].

Met houtsnede op den titel.

Sommier verhael van de.... handelinghe der bloed-dorstighe Calvinisten, ghepleeght teghen de Remonstranten buyten Rotterdam, op sondagh voorl., den 20 Oct. 1619. Men vintse ce (*sic*) coope daerse veyl zijn, *enz.* 1619. (N°. 1664).

Sommier verhael.... Mitsg. van de groote tirannye...., die in meer andere... steden van dese.... ghepredestineerde broeders bedreven zijn. Hier is noch by gevoeght een.... liedeken hoe dat het dortsche sinode de Remonstr. soecken uyt te roeyen, *enz.* 1619. (N°. 1665).

Rotterdamsche nieuwe tijdinghen, hoe men daer de Arminianen om haer predicken vervolght.... ende.... mis-handelt. Nu eerst ghedr. den 3 Junij 1620, *enz.* 1620. (N°. 1741).

Rotterdamsche moort, begaen door den dijckgraef Duyn Claessen, op de ghevanckenisse des eerw. ende godtsal. Symon Lucas Bysterus, op de kermisse des dyngsdaechs den 24 Aug. a°. 1621. Ghedr. 1621.

In goede verzen. Zie hierboven de *Liedekens* bl. 57.

Verhael hoe dat in Hollant binnen de stadt van Leyden de Arminianen zijn vergaert geweest in een huys om te preken, op den XXI Apr. 1619, waer over de Gommaristen met het grau zijn ghecomen ende hebben de predicatie verstoordt, het huys berooft ende geplundert, ende den predicant is int water ghesprongten. Noch met het verhael vant placc., ghepubl. binnen Rott. teghen d' Armin. als volcht. Ende is eerst ghedr. tot Rott. voor Corn. Maertensz. 1619.

Onder afzond. titel achteraan: *Coppye van het placcaet, dat nu lest in Holl. teghen d' Armin. is ghepubl. Placc. gepubl. den* 8 *Apr. by.... burghem.... der stadt Rott.*

Copye requeste van Jaques van Hecke, ertz-verklicker van de

remonstr. pred. ende rem.-gesinden, overghelevert aen.... de prince van Orangien, om gheloont te worden over zijn verraderlijck aenbrenghen. (Dese is die de vergad. verriet in de Bogaert-steegh tot Leyden). 1620.

Vgl. hierbij *Afd.* 1 op B. DWINGLO (*Nood. ende getr. waerschouw.*)

Resolutie by de.... stat.... van Utrecht.... genomen over het vertrecken van JOANNES SPINOVIUS en RODOLPHUS ZIJL...., ende die sententie by den gerechte der stadt Utr. gewesen over CAROLUS RIJCKEWAERT, *enz.* 1619. (N°. 1659).

De sententie is van 28 Julij. Zie hierboven bl. 57, en voor dit en het volgende hieronder bl. 70.

Placcaet ghepubl. binnen Uytrecht, den 28 Oct. 1619. (N°. 1667).

Tot bevestiging van het placc. der stat. gen. van 3 Julij.

Brief aen de verdruckte ghemeynte.... binnen... Utrecht, *enz.* 1619. (1660).

Zie *Afd.* 1 bij C. RYCKEWAERT.

Nodighe verclaringe van burgem., schep. ende raedt der stadt Campen, waerom haer ed. MARCUM GUALTHERUM, gewesene rector, uyt haer ed. stadt, derselver vryheydt ende veerschepen ghebannen hebben. Ghedr. tot Campen, by Piet. Hendr. v. Wieringhen. 1622.

Get. Campen 18 Febr. 1622.

Oorspronkelijke aanteekeningen betrekkelijk de oude, ware geref. gemeente te Kampen, in de jaren 1618 en 1619. Kampen, bij K. van Hulst. 1841. 8°.

»Getrokken uit een oorspronkelijk handschrift, welks echtheid aan geen' twijfel onderhevig is," gelijk in het kort voorwoord wordt vermeld.

De Remonstranten te Kampen; een geschiedkundige schets, uit gedrukte en ongedrukte bescheiden, door JURRIAAN MOULIN. Te Kampen, bij M. P. Lughten. 1853. 8°.

Hierin wordt uitvoerig gesproken over MARC. GUALTHERUS, FRANKO GEURTSZ, JOH. GREVIUS, GER. ARSENIUS, JOH. MEYLING, PAUL LINDENIUS en ALLART DIRKSZOON. Met bijlagen.

Christ. ende zedich vertoogh, met een.... bede aen den prov. syn. v. Frieslandt, den 30 May a°. 1621, gheh. binnen Sneeck. Ghedaen van een deel ledematen der gheref. kercke te Doccum, om van de selve in 't rechte gheschil der leere onderwesen ende in haer misnoegen.... nopende de veranderinghe harer kercken-dien.... gerust ghestelt te worden. Met een voor-rede, *enz.* 1621. (N°. 1883).

CONTRA-REMONSTRANTSCHE EN REMONSTRANTSCHE STRIJDSCHRIFTEN VAN ONBEKENDEN.

Christelicke meditatie ende vyerighe aen-sprake eenes bekommerden ghemoedts tot Godt, over de teghenwoordighe verdeeltheydt ende tweespalt der christenen, ende voornementlick der Ghereformeerden; in welcke.... wert vertoont.... de voornaemste puncten waer over... wert ghetwistet. Tot Schiedam, by Arn. Corn. van Delf. 1619.

Na de voorr. een „klinck-dicht."

Oogh-teecken der inlantsche twisten.... onder t' seghel van Henrick van Nassau, soldaet onder de guarde... Mauritii...., opperste veltheere te water ende te lande, *enz.* 1620. (N°. 1788).

Met opdragt aan de staten.

Hetzelfde. Compresser herdruk. 1620. (N°. 1789).

Le bernevelliste repenti, sa confession et recoignoissance. Fait d'un qui a esté fauteur de la mesme faction, *etc.* 1620. (N°. 1790).

De vert. volgt.

Den berouden bernevellist, sijn leetwesen ende bekentenisse, *enz.* 1620. (N°. 1791).

Twee tractaetjens, 't eene wesende een vermaninge aen alle vrome christel. lesers op 't n. test. ende 't andere een korte verklaringhe ende uytlegg. van den vryen wil des menschen. t' Amst., by M. J. Brandt. 1621.

De voorr. is ondert. „Per tertium Vncti."

Spiegel van der Arminianer calumnie ende onrustigen leughen-geest, soo de selve van der Calvinisten tyrannije lestleden heeft uytghestroyt. Tot noodighe defensie van de eere der... stat. gen. ende eenighe vrome, ghetrouwe dien. Chr[l]. Door een lief-h. der ware religie ende des vaderlandts in het licht ghegheven. t' Amst., voor M. J. Brandt. 1624.

Tegen *Spieghel v. d. Calv. tyrannie* hieronder.

Aenmerckinghe op seker schriftken, ghestelt by Roelof Pieterse, gheleent calviniste predicant tot Rotterdam ende ghegheven aen N. N. Ghedr. 1619.

Verborghentheyt der ongherechticheydt ofte conscientie-dwangh, schuylende in den boesem der Contra-Remonstranten, ondeckt in een seker boeck ghenaemt Eubulus ende ghemaeckt door W. Teelinck, nu ter tyt gheleent pred. ten dienste van de Contra-Rem. binnen Rotterdam. Ghedr. 1619.

Vgl. voor *Eubulus: Catal. Stuk II, Afd.* 1 op W. TEELINCK.

Ruycker t' samenghevlochten wt vijf-ende-twintich bloemkens,.... vergadert.... wt seeckeren boeck van FREDERICUS BROECKERUS..... Anderz. Aen spraecke, gestelt in forme van een miss. der rotterd. Contra-Rem. aen FR. BROECKERUM, ter oorsaecke van eenighe vreemde stucken.... in syn Antidotum tegens d. VORSTIUS, *enz.* 1619. (N°. 1683).

Vgl. voor het *Antidotum: Catal. Stuk II, Afd.* 1 op FR. BROECKER.

Fecialis sive epistola a Remonstrantibus exulibus ad.... PETRUM MOLINAEUM missa, qua se ad Anatomen ipsius responsuros promittunt. [1620].

Zonder afzond. titelblad. Vgl. voor het *Anatome: Catal. Stuk II, Afd.* 2 op P. MOLINAEUS.

Spieghel van der Calvinisten tyrannie ghepleecht in Oost-Vrieslandt, onder het beleyt van den grave van Mansfelt, *enz.* [1623]. (N°. 1980).

Met voorr. Zie hierboven *Spieghel v. d. Arm. calumnie.*

VERTAALDE GESCHRIFTEN OP DE TEGENWOORDIGE OMSTANDIGHEDEN TOEGEPAST.

Oratie of grondige verclar. over den 124 psalm MARTINI LYDII, eertijts prof. tot Franeker, vervat. de.... verlossinghen die Godt deze Nederlanden heeft bewesen, *enz.* [1619]. (N°. 1101).

Zie *Catal. Stuk II, Afd.* 1 bij P. J. SEMMES.

Van het offitie ofte ampt der princen ende vorsten, 't welck haer van Godt geboden is, om die misbruycken te weeren, die heden in der kercken syn. Beschr. door.... PH. MELANCTHON in.... 1537. In 's Graven-h., by A. Meuris. 1619.

Door een Contra-Rem., even als de volgende stukken.

Het achste sermoen HENR. BULLINGERI, ghenomen uyt het huysboeck, uyt de tweede decades, handelende I Van het gherichte ende van het ampt des rechters, II Dat de gerichten niet en sijn den christenen verboden, III Van wrake ende straffe, IIII Of het de overicheydt gheoorloft is de misdadige aen het leven te straffen? V Waerom, wanneer, hoe ende wat sy sal straffen. VI Of sy mach straffen om der religie wille? In 's Graven-h., by Aert Meuris. 1619.

Anatomia arminianisme, dat is: ontledinghe van de bedriechlijcke armin. leere.... Door d. P. MOLINAEUS.... Overgheset door doctor C. W., *enz.* 1620. (N°. 1748).

Zie *Catal. Stuk II, Afd,* 2 bij P. DU MOULIN.

Ontledinge van de armin. leere of ontdeckinge van de geschillen, dewelcke in de nederl. kercke ghedreven worden.... Door.... P. MOLINAEUS.... Overgeset door J. A LODESTEYN..... Tot Leyden, by Jan Claesz van Dorp ende Jacob Marcusz. 1620.

Zie *Catal. Stuk II, Afd.* 1 bij J. A LODESTEYN.

Den seeckeren wegh tot saligheyd, in 't frans. beschr. door d. P. MOLNIEUS (*sic*).... en wt het frans. in duytsch gebracht door WINANDUM SOHNIUM, bed. des h. euang. tot Bretten in de churf. Paltz. T' Amst., by M. J. Brandt. 1620.

Zie *Catal. Stuk II, Afd.* 2 bij P. DU MOULIN.

Christ. bedenckinge, voorslach en raedt, aenwysende door wat middel.... den.... staet der kercke Gods van wegen die... scheuringen... tusschen de evang. kercken en leeraers te helpen sy, om die daer wt ontstaende.... straffe Godts..... voor te comen; met exempelen.... Daer beneffens der nieuw ghemaeckte alghem. constitutien.... Gest. int hooch-d. door WILHELM ZEPPERN, en nu... overgh. naar t' exempel van Herborn CIↃIↃXCIV. Tot Utr., ghedr. by Abr. van Herwijck. 1622. Met consent.

Na de opdragt van ZEPPERUS (15 Mei 1594) aan HANS ALBERT, grave tot Solms, enz. volgt een zeer uitvoerig register.

VOLKSGESCHRIFTEN OVER DE VERSCHILLENDE GEBEURTENISSEN.

Jamertiens oft aventuersche berouw clacht, gedaen aen den ouwe trouwe geus, *enz.* 1619. (N°. 1608).

Op rijm. Met zinnebeeldige titelprent.

Den opwecker der oude.... Bataviers, ghestelt ter eeren van Godt ende syn h. kercke, ende alle oprechte christ. Bataviers herten, *enz.* 1619. (N°. 1609).

Gedeeltelijk op rijm.

Schandigh ende grouwelijc laster-dicht, gheint: Een cort verhael van de sententie.... van die joden over CHRISTUS...., en oock die schroomelijcke sententie.... van de Gommaristen, ghedaen in.... Dort, daer in de syn. wt-ghesproken over den hemelschen Vader..... Gestelt in rijmme, door eenen lief-h. Alwaer tot antwoort is bygevoecht een cort verhael van de vermetentheyt des paus van Roomen ende de tyrannije desselvighen teghen.... de Christenen van de gheref. kercke...., mitsg. de.... abuysen die in de..... paepsche kercke..... geleert worden. Door een lief-h. Eerst ghedr. tot Hantw. by

Auth. Spirincx, daerna met de antwoorde tot Breda by Steven Wylicx. 1619.

Het *Papist lasterschrift* en het *Antwoort* (ook op rijm) zijn nevens elkander gedrukt.

Boere praetjen over d' arminiaensche uytvaert, ghehouden den VI July 1619.

In rijm, op een blad f°. Het is het onderschrift van een spotprent in houtsnede, die echter aan dit exempl. ontbreekt. Op het einde de »namen der uytvaerders," ook der zeven pred. die den 19den July verbannen werden.

Salomo, dat is vermaninghe aen die Christenen, die.... zich aen de syde van de.... Remonstranten houden, tot vereeninghe mette.... gheref. kercken.... Vervattende in maniere van t' samensprekinghe de teghenwerpingen ende ooc beantwoordinghe van de principale argumenten, waerdoor de Remonstr., zoo mondelinghe als schriftelyc, de eenvoudighe lieden van dezelve openbare gheref. kercken zoecken af te schricken. Door J. V. H., *enz.* 1620. (N°. 1785).

Hetzelfde. 1621.

Droom van Joh. Vtenbogaert ende den bisschop van Antwerpen, *enz.* 1620. (N°. 1792).

Met slechte houtsnede op den titel.

De nederl. herault, wt-roepende voor de ooren van alle goede patriotten de practijcken van de societeyt der Remonstranten, vermanende oock alle.... ingesetenen deselve societeyt te verlaten, *enz.* 1623. (N°. 2035).

Op rijm. Met houtsnede op den titel. Hiertegen verscheen in 1630 *Den in-landts-gheboren herault* (zie volksgeschriften tusschen 1625 en 1631).

Vox Dei, dat is stemme Gods, tot syn volck de gheref. Christenen in dese Nederl., thoonende wat weldaden hy haer.... bewesen heeft, *enz.* 1623. (N°. 2036).

Spaensche ende jesuijtsche practijcken ofte armin. brandende-liefde, noodich ende dienstich in dese droevighe tijden, tot opweckinge der gemoederen van alle goede patriotten der vereen. Nederl., door eenen lief-h. van zijn vaderl. By Zach. Claessz. 1623.

Troost der vromen, die in desen tegenwoordigen staet der kercke Gods becommert zijn, t' samen-sprekender wijse voorgestelt. Midtsg. een ghebedt sangs-wijse gestelt, om van Godt.... hulp.... te verkrijghen.... Door een lief-h. der waerheyt in druck ghegheven. t' Amst., by Gerr. Hendrickx van Breugel. 1623 (*of* 1625).

Gesprek op rijm, tusschen »Vast vertrouwen" en »Swacke hope," get. »Godt is alleen goet. B. J. Krol." Het is vooral ook tegen de roomschen gerigt.

Christelycke morghen-wecker, opweckende met dit nieuw' jaer alle vrye Nederlanders tot opstaen van den gheestelicken slaep, ende

tot heyligh waken, vasten ende bidden. Ghedr. tot Gorinchem, voor Adr. Helmichsz. 1624.

Bestaande uit 60 vier-regelige coupletten, ondert. J. S. P. G.

Der Arminianen troost. [1619].

Satiriek gedicht, op een blad f°.

Balade ende liedeken totte louter vernufte Calvinisten, die in altyt te doolen noyt en misten. Ghedr. 1619.

Ondert. „per J. T."

Een cluchtich verhael van eenen gepredestineerden cappuyn, midtsghaeders eenighe vonnissen in dicht, die daer over zijn ghegheven. T'hantw. by Abr. Verhoeven. 1619.

Met houtsnede op den titel. Achteraan eenige gedichten. Get. N. D.

Clacht-liedt over de doot van.... JAN VAN OLDENBARNEVELT, mitsg. een clacht-dicht over den verdruckten staet van Hollandt. Chanson funebre, *enz.* 1620. (N°. 1777).

Hollandsch en fransch.

Truer-dichten over het jammerlijck om-brenghen des.... helds JOH. VAN OLDENBARNEVELT...., den alder-kloeksten advocaet ende bewaerder des grooten zegels...., midsg. den aldertrouwsten patriot ende voorstander des vaderlands.... totten bloede toe, *enz.* 1620. (N°. 1778).

Jammer-liedekens.... voor desen in Hollant.... gesongen, doch nu voor de liefh. by een ghestelt, *enz.* 1620. (N°. 1779).

Negen in aantal.

Lachrymae lachrymarum, dat is traenen der traenen, ghestort over de doot des ed. heer J. VAN OLDENBARNEVELT.... ende oock over den om-keer van Batavia. Mitsg. een nieu liedeken...., ter eeren vant dortsche syn., *enz.* 1620. (N°. 1780).

Claech-liedt der Remonstranten...., dat men haer alle hare rechten.... met ghewelt soeckt te benemen, vertoonende vorder met wat groote ende wreede tyrannije men haer ende hare leeraren poocht te bezwaren. Alles voort-komende uyt een oude (doch op het nieuw-hersmede) inquisitie. Noch is hier by-ghevoecht een Duyn-meyers praetgen.... tusschen Jaep en Kees, *enz.* 1620. (N°. 1781).

Het *praetgen* is niet op rijm.

Den uyt-toght van Spinola, met een pater-noster voor zijnen Godt met drie kroonen.... Nu wederom van nieuws, met by-vouginghe van een cleyne nae-rede, herdruckt naer de copye, *enz.* 1620. (N°. 1793).

De narede is van een remonstr.

Vertroostinghe aen de Contra-Remonstranten. Op de wijse: »Daer is ter weerelt binnen." [1620].

Op rijm. Zonder afzond. titelblad.

De calvijnsche wtroeper, waerdoor het ghevoelen der Calvinisten.... naecktelijck.... wt ghedruckt wordt. Hier is noch een dialogus by ghevoecht, *enz.* 1621. (N°. 1897).

Op rijm.

Twee nieuwe liedekens, het eerste aen de vrye Vriesen, om haer op te wecken tot handthoudinghe van hare vryheyt, tegens die calvinische predicanten; het tweede van eenighe schrickelijcke woorden van het ketterdooden, ghebruyckt by seker pred. van Amst. Gedr. 1621.

Des ouden.... DESIDERII ERASMI.... requeste aen de e. e. h. borghem., schep., ende vroetsch. der stede Rotterdam, *enz.* 1622. (N°. 1954).

Tegen de Contra-Rem. te Rotterdam.

Tragedisch-clachte tot de troyaensche maeghd, *enz.* 1622. (N°. 1955).

Drie liederen.

Noodighe instructie voor sijn pr. excell., tot slissinghe der borgherlijcke twisten, *enz.* 1622. (N°. 1956).

Claegh-lieden over den droevighen toestandt van de vrijghenaemde gheun. provincien. Ghedr. tot Harderw. op Vryburgh, int verdruckte jaer des H. A°. 1622.

Het eerste „claegh-liedt" is van 20 acht-regelige coupletten, dan volgt een „Anagrammatismus J. BOGERMANNUS" in 't lat. en nederd., daarna weder een „Claech-liedt" van 13 zeven-regelige coupletten.

'Tsamenspraeck van den duyvel van Gent met de sot van Mechelen. [1622].

Op rijm. Get. „'t sal meer beuren."

Haec libertatis ergo. Papieren geld, geoffert op het autaer van de hollandsche vryheyd. Gemunt in Vrystad, met oude leydsche stempels.

In plano. Op rijm. Met verklarende kantteekeningen. Bovenaan de afbeelding der leidsche noodmunten van 1574.

ANDERE ANONIEME GESCHRIFTEN DER REMONSTRANTSCHE BALLINGEN.

Vraghe, oft den christenen...., nae dat de waerheyt.... stout ende vermetelijck is verdoemt, ende de leeraers die deselfde in alle suyverheyt ende oprechticheyt hebben gheleert.... afgeset, vry staet

ghemeenschap.... te houden met den.... Contra-Rem....: ofte die de voorsz. condemnatie ofte uytstootinghe ghedaen ofte toeghestaen hebben? *enz.* 1619. (N°. 1669).

De vraag wordt ontkennend beantwoord.

Corte verclaringhe van de vyf artyckelen, daer over tusschen de Remonstranten ende Contra-Rem. ghedisputeert wort, *enz.* 1619. (N°. 1672).

Zie ook hierboven bl. 11.

Een... heerlijcke vertroostinge, aen alle lief-h. der.... suyvere religie onder de.... Remonstrants-ghezinde, hoe zy haer in dese.... tijden sullen... draghen, smaeckelijck voor den mont der bedroefde zielen, *enz.* 1619. (N°. 1674).

Corte ende christ. aenmerckinghen op den.... Loffsangh BERNARDI BUSSCHOF...., wiens beginsel is: *Ghelooft sy Godt die my heeft uytvercoren.* Neffens zijne Uytlegginghe van de doodelijcke sonden ende daerop volgende censure...., waer in zijne ende zijner medestanders.... verscheydene grove.... dolinghen aengaende dit eenigh point, uyt Godes woordt cortelijck ontdeckt ende wederleydt worden. Tot waersch. voor alle vrome Christenen, *enz.* 1620. (N°. 1764).

Hierin ook de *Loffsangh* en de *Uytlegginghe.* Met narede. Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op B. BUSSCHOF.

Voor-looper van sommighe swaricheden, ghemoveert.... by ettelijcke... patriotten, zijnde Contra-Remonstranten, die.... met haere religie niet en spelen, oock gheen ghenoeghen en hebben in.... bloetstortinghen, maer in desen benauden ende gevaerlijcken tijt geerne sagen haer lieve vaderlant in ruste, vrede, stilheyt ende eenicheyt, *enz.* 1620. (N°. 1772).

In 25 artikelen.

Vale mundo ofte noodiginge tot de broederschap CHR[i]. Een uytnemende.... stichtelyck boecxken, desghelijks noyt voor desen in druck is uytghegaen, dienstich om te gheraken tot een onveranderlijcke gherusticheyt des ghemoedts, *enz.* 1620. (N°. 1775).

Met kort voorw. en gebed aan het einde.

Claech-liet des propheten JEREMIE, ghepast op onse droevighe tijden voor de.... Christenen, om hare hooch-dringhende noot met ware boetveerdicheyt des levens, suchten, tranen ende vierighe ghebeden in des Heeren schoot uyt te storten, ende in hope.... met gheduldicheyt zijn hulpe alleen te verwachten, *enz.* 1620. (N°. 1776).

Met voorr.

Antwoorde op drie vraghen, dienstich en noodich in dese tijden van vervolginge en religie-twist. Ghedr. onder 't ✝· A°. 1621.

De drie vragen zijn op de keerzijde van het titelblad te vinden.

Verklaringhe des coninghs van Vranckrijck in faveur van de Remonstranten, die.... haer in Vranckrijck nedergheslaghen hebben. Wt

de fransche copie.... overgheset. Ter eere Gods, die den synen ruymte gheeft, ende tot verheuginghe aller Remonstrants-ghesinde, die in de Nederlanden onder het jock der conscientie-dwangh suchten, in druck uytghegheven, *enz.* 1622. (N°. 1951).

Met voorr.

BEMOEIJING DER OVERHEID MET KERKELIJKE ZAKEN.

Copye. Provisioneel placcaet by.... den gouverneur mitsg. de.... raden van den hove van Holl.... ghemaeckt teghens den.... Remonstranten...., van niet te maecken in den Haghe eenighe by-een-comsten, *enz.* 1618. (N°. 1545).

Van 20 Dec.

Hetzelfde. Op een blad f°. 1618. (N°. 1546).

„Als" — zoo schreef een oude hand op dit exemplaar — „BERNARDUS LAFAILGIE gesuspendeert en zijn kerckenraet Remonstranten gedeporteert waren, in Nov. a°. 1618, hadde eenige van haer gesinde vergaederinge gehouden ende doen predicken, den 16 Dec. 1618, waer tegens dit placc. gemaect worde."

Placcaet, *enz.* 1618. (N°. 1547).

Der.... stat. gen.... uyt-schrijvinghe van weghen den alghem. vasten ende bedendagh, *enz.* 1619. (N°. 1616).

Tegen 17 Apr.

Placcaet. MAURITZ, by de gratien Gods, *enz.* 1619. (N°. 1646).

In plano. Tegen de zamenkomsten der Remonstr. Gedat. 29 Mei.

Hetzelfde. Nadruk. 1619. (N°. 1647).

Hetzelfde. Andere uitgave. 1619.

In 4°. Zonder afzond. titelblad. Bovenaan het wapen van MAURITS. Op het placc. volgt de „Approbatie van de stat. gen." van 2 Julij.

Placcaet van de.... stat. gen.... daerby alle inghesetenen.... verboden wert te houden eenighe aparte vergaderinghen...., onder decksel van oeffeninghe van de leere in de vijf bekende.... religionspoincten vervatet, inhoudende mede verboth van eenigherhande collecten, beloften, verbintenisse, accoorde ofte conspiratien, tot stijvinge ende handthavinge van dien te doen ende op te rechten, *enz.* 1619. Met priv. (N°. 1648).

Van 3 Julij.

Edictum.... ordin.... gener.... quo.... incolis interdicitur, ne ullos separatos conventus.... agant, sub praetextu exercitii doctrinae quinque

notis controversis religionis capitibus comprehensae, itemque ne ullas collectas, promissa, pacta aut conspirationes in eorum confirmationem et patrocinium faciant aut instituant. Hagae-com., ex off. H. Jacobi. 1619.

Resolutie bij de.... stat. gen.... ghenomen jeghens eenighe gheciteerde Remonstranten, ende met hun ghevouchde, op den 5 Julij, *enz.* 1619. (N°. 1649).

Zie hierboven bl. 57.

Hetzelfde. Na de copie. 1619. (N°. 1650).

Hetzelfde. Na de copy. 1619. (N°. 1651).

Hetzelfde. Herdruk. 1619. (N°. 1652).

Hetzelfde. Andere uitgave. 1619. (N°. 1653).

Decretum.... ordin. gener.... adversus nonnullos citatos, et qui se ipsis adjunxerunt ARMINII sectatores, promulgatum die quinta Julii 1619. Hagae-com., ex off. H. Jacobi. 1619.

Placcaet van de.... stat. gen.... daer by 't placcaet van den 3den Julij 1619 gheconfirmeert ende ordre ghestelt werdt teghen de.... afghesette predicanten, mitsg. proponenten ende andere persoonen...., die onrusticheyt.... onder dexel van religie soucken aen te rechten, *enz.* 1620. Met priv. (N°. 1735).

Van 1 Febr.

Hetzelfde. Andere druk. 1620. (N°. 1736).

Resolutie by de.... stat.... van Utr.... in crachte van autorisatie van de.... stat. gen.... genomen over het vertrecken van J. SPINOVIUS ende R. ZIJL.... Mitsg. de resol. van de.... stat. gen. daerop gevolght, *enz.* 1619. Met consent. (N°. 1659).

Zie ook hierboven bl. 57 en 61.

Placcaet ghepubl. binnen Uytrecht, den 28 Oct. 1619. (N°. 1667).

Zie ook hierboven bl. 61.

De stat. van Oostergoe, Westergoe ende Sevenwolden, *enz.* [1622].

Van 10 July.

Antwerpsch placcaet teghen alle predic. ende leeraers, gheboden ende uyt-gheroepen by mijnen h^{n}. schouteth, borgher-m., schep. ende raedt der stadt van Antw., op den XI Apr. 1620.

VAN HET BEGIN DER REGERING VAN FREDERIK HENDRIK, TOT AAN DE OPENING VAN HET SEMINARIUM DER REMONSTRANTSCHE BROEDERSCHAP.

ALGEMEENE BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN.

Remonstrantie aen.... HENRICK FREDERICK, prince van Orangien.... ende de.... stat. gen., mitsg. de.... stat. der prov. van Utrecht...., waerby vrede, ruste ende eendracht.... werden aenghepresen ende middelen voor-gheslaghen, omme deselve.... in dese onse landen.... te bekomen, *enz.* 1626. (N°. 2142).

Zie ook *Afd.* 1 op ANT. HORNHOVEN.

Oordeel der.... prof. der h. theol. tot Leyden, van seker boecxken, dat ANTH. HORNHOVIUS.... heeft doen drucken, ende aen de.... stat. gen.... over gegeven, ende naderhant, tegen d'intentie van hare h. mog. publyckelijck is vercoft; waer inne de.... prof.... aenwysen, hoe dwaes.... zijn die middelen.... tot vrede...., die... HORNHOVIUS... voorslaet. Uyt de lat... tale... overgeset. Met een voor-r., waerinne van die ende dierghelycke voorslagen van moderatie ende ondienstelijckheyt voor de kercke Godes, gediscoureert wort. Seer dienstigh.... in dese gelegentheyt des tyts, by hooge ende lage gelesen ende wel overwogen te worden, *enz.* 1626. (N°. 2143).

Zie ook *Catal. Stuk II*, *Afd.* 1 op JOH. POLYANDER.

Hetzelfde. Tweede editie. 1626.

Twee copien : d'eerste van een remonstrantie by de ghedep. van de z. ende n.-holl. syn., op de laetste daghvaert overghegheven aen de.... stat. v. Holl., tot beswaernisse van de remonstr. predic.; d'andere van een veranwoordinghe voor dezelve predic., oock.... ter zelver daghvaert overghel. in handen van den h. pension. DUICK, *enz.* 1626. (N°. 2147).

Zie ook hieronder SYNOD. HANDEL. TEGEN DE REM. Vgl. verder *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Copyen van.... requesten* en *Oprecht verhael*).

Hetzelfde. Den tweeden druck. 1626. (N°. 2148).

Copie van den brieff by.... NICOLAES VAN REYGERS-BERGH.... aen syn swager HUGO GROTIUS geschreven, op den VI[en] Febr. 1627, met eenige aenmerck. tot waersch. van alle vrome patriotten, *enz.* 1627. (N°. 2168).

De *Aenmerck.* zijn get. »gheschr. in den Hage, den 18 Julij 1626, ter ordonn. van de stat. C. VAN DER WOLF."

Hetzelfde. Compresser druk. 1627.

Hetzelfde. Tot Hoorn. 1627. (N°. 2169).

Verklaringe van.... NICOLAES VAN REIGERSBERG...., vertoont den 4 Martij 1627 in de vergad. der.... stat. v. Holl., op zijnen brief geschr. den 6 Febr., *enz.* [1627]. (N°. 2170).

Vgl. *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Monster*).

Loevesteyns aenspraeck aen mijn heeren de stat. v. Holl., ende sijn princ. exell. A°. 1630.

Op rijm. Achteraan: „Gherijmd ende ghedruckt by een liefh. van de holl. vryheyd."

Den loevesteynsche stock-bewaerder. [1630].

In plano. Niet onverdienstelijk gedicht, in twee kol. gedrukt.

Blyde wellekomst van de vrome borgeren tot Nieupoort, aen hare mede-broederen, de ghevanghen remonstr. predic., die op den 20 Julij in den morgenstont, door Godts genade van 't huys te Loevesteyn verlost zijnde, tot Nieupoort aengekomen, ende van alle borgeren vriendelijck gewelkomt zijn. [1631].

In 7 acht-regelige coupletten worden alle pred. afzonderlijk aangesproken, dan volgt een tien-regelig slotvers.

Weder-opnemingh van d. HENRICUS LEO, voormaels remonstr. predicant tot Bommel, tot de gemeynschap van de geref. kerck. Geextraheert uyt de acten van 't syn. van Gelderlandt. Wtgegeven tot waerschouwinghe. In 't jaer 1631.

Na een kort voorw., het »Extract wt de acten van 't syn. prov. geh. tot Arnhem, den 28 Julij 1630," waarop »Aenmerckingen" volgen.

BIJZONDERE GEBEURTENISSEN IN VERSCHILLENDE PLAATSEN.

Apologie.... voor de Predicatie van d. JOHANNES DOUCHER...., gedaen door een.... lief-h. van de geref. religie, *enz.* 1625. (N°. 2109).

Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op J. DOUCHER.

Extract uyt het register van de willekeuren der stad Amstelredam, *enz.* 1626. (N°. 2139).

Van 17 Apr. Tegen het houden van remonstr. vergaderingen.

Amsterdamsche beroerte, dat is: waer. verhael van den oproer, die paesch-maendagh lest-leden binnen Amst. is voor-ghevallen. Met

een aenspraeck.... aen de predic. van Amst., ontdeckende den oorspronck van de selve beroerte, *enz.* 1626. (N°. 2140).

Zie ook *Afd.* 1 op N. GREVINCHOVEN.

Openinge van de bedriegelijckheden van HANECOPS schriften, die van synentwegen uytgestroyt zijn, zedert het laetste van Dec. 1626. By memorie gestelt uyt de.... informatie, die by den kercken-r.... ghedaen werdt aen de ledematen, die bericht der waerheydt begeeren. Tot voorcominghe van de scheuringhe, daertoe t' zedert Febr. 1627 de fondamenten geleyt werden.... Hierby is ghevoeght, uyt de Memorien van GUIL. BAUDARTIUS, de acte die HANECOP.... na ordere der syn. nat.... heeft onderteyckent, *enz.* 1627. (N°. 2181).

Remonstrantie aen de.... magistr. tot Amst., by de bedien. des godd. woords ende ouderl.... overgegeven, vervatende.... bedenckingen tegens de voorslaghen.... by eenige tot herstellinge van de armin. factie beraemt...., aenwijsende met eenen welcke de beste ende seeckerste middelen zijn, door welcke de verdeelde gemoederen wederom vereenight ende daer-en-tusschen de leere der waerheyd en de ruste der kercken behouden ende bevordert mochten werden, *enz.* 1627. (N°. 2182).

In Apr. ingeleverd. Vgl. *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Vertoogh der Remonstr.-ghesinde*).

Copia van twee remonstrantien, eene van de ghedep. der syn. v. Z. ende N.-Holl., in Martio 1627 aen de.... stat. v. Holl...., de andere van de dien. des g. w. ende ouderl. der gem. tot Amst.... overgegeven aen de.... burgem....; sprekende tegen de vrye oeffeninge van den.... gods-dienst der remonstr. factie, *enz.* [1627]. (N°. 2183).

Zie ook beneden bl. 85.

Copie van de requesten van de goede.... burgeren.... deser stede Amstelr., wenschen de.... burgem.... heyl.... Placcaet gevolght op de voorg.... requeste, gepubl. den 1 Apr. 1628. Requeste van de dolerende burgeren.... over het publiceren van 't placc. Requeste van de predic. ende ouderl. der geref. ghem.... Requeste van de west-ind. compaignie, over-gel. aen.... FREDERICK HENRICK.... Requeste van de burgerije ende negotianten.... van Amst. aen.... den prince van Oraignien, *enz.* 1628. (N°. 2226).

Vgl. hierbij op J. UYTENBOGAERT (*Ondersoeck der amst. requesten*).

Cort.... hist. verhael van hetghene tot Amstelr. ghepasseert is, onder en naer de beroerte, die uyt de.... conventiculen der Arminianen ghevolght is, in Martio en Apr... 1628, *enz.* 1628. (N°. 2231).

Hierin ook de vorige stukken.

Kallefs-val. Speel-ghewijs voorghestelt den 1 Junij, *enz.* 1628. (N°. 2232).

Op rijm. Tegen de contra-rem. pred. van Amst.

Echo ofte weer-klanck op den eedt, die ghedaen werdt van de.... schutterije.... Door L. H. D. W., *enz.* 1628. (N°. 2234).

Vooraf de »Eedt der schutterije," aan het einde een paar gedichten. Enkele dezer stukken komen ook voor in *Stuk III, Afd.* 1, op bl. 17. Omdat het moeijelijk viel eene scheiding te maken, vooral in de onlusten over de weigering van den schutters-eed, zijn hier alle stukken bij een gebragt, die op de amsterdamsche godsdienst-twisten betrekking hebben.

Hetzelfde. Andere druk. 1628. (N°. 2235).

De croon der schuttery van.... Amstelr...., haer daeromme gededicеert...., om de.... couragie, in.... 1578 by hen voor-ouders volbracht, verlossende deselve stadt van de.... paepsche magistraten met hare inquisitie...., welcke vertoogh, als tot een eeuwighe memory.... in der handtv. van Amst. zy ghesteldt, tot een spiegel.... aller vromer schutteren in Nederl.... Door L. H. V. Schut.... om het gheclanck der Echo.... te vermeerderen ende deselve te croonen met dese gulde spreucke.... als copye uyt het hantvest-boek alhier beschreven, *enz.* 1628. (N°. 2236).

Vgl. *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Waersch. van Hamansloon*).

Extract uyttet register van de willekeuren der stadt Amstelr., geteeckent mette letter K. fol. 124. v°., berustende ter secretarije derselver stede [1628].

Van 1 Apr. Op een blad f°.

Hetzelfde. Andere druk. [1628]. f°.

Publicatie ghedaen binnen Amst. op den 20 Dec., *enz.* [1628]. (N°. 2238).

Sententien, wtgesproken.... ter puye deser stede over dr. Carel Lenards, Pieter van Goetthem ende Albert Harmansz Dingstee, mitsg. over de twee andere gevangens binnens camers, den 31 Jan. 1629, *enz.* 1629. (N°. 2315).

De »gevangens binnens camers" waren Jan Willemsz. Bogaerd en Pieter Harcke, beide contra-rem. ijveraars. De extracten uit het justitie-boek zijn van 27, 29 en 31 Jan.

Hetzelfde. Andere druk. 1629.

Het wapen op den titel is hier anders.

Hetzelfde. Andere uitgave. 1629. (N°. 2316).

Hetzelfde. Na de copye. 1629. (N°. 2317).

Copie van de remonstrantie.... by abuys.... genaemt.... deductie, overghelevert beneff. de requeste der medeborgheren van Amstelr.... in de vergad. van de.... staet. v. Holl...., door dr. Carel Leenaertsen, 1629. (N°. 2318).

Met voorw. en de sententie van Leenaerts van 27 Jan.

Copie van de requeste, confessie ende sententie van JAN WILLEMSEN BOGAERT, oud-schepen der stad Amst., *enz.* 1629. (N°. 2319).

Hetzelfde. Nae de Copie. 1629. (N°. 2320).

Achteraan ook het *Eer-dicht* dat volgt.

Eer-dicht op het vertreck van J. W. BOGAERT..... 2 Febr. 1629, *enz.* [1629]. (N°. 2321).

Op 't Eer-dicht van J. W. BOGAERT, oudt meuytmaker der stede Amst., *enz.* [1629]. (N°. 2322).

Op 't laster-dicht tegens J. W. BOGAERT, *enz.* 1629. (N°. 2323).

Antwoort op het eerste laster-dicht van J. W. BOGAERT. [1629].

In rijm, op een blad 4°. Tegen het *Eer-dicht*.

Antwoordt aen de loghen-lof-schrijver van J. W. BOGAERT, oudt meuyt-gheest der stede Amst. Te drucken tot Haerl., by Adr. Rooman [1629].

Een blad f°. op rijm.

Antwoordt op het tweede Laster-dicht van J. W. BOGAERT. [1629].

In rijm op een blad 4°.

Dubbeld-deel op 't Laster-dicht voor J. W. BOGAERT, oudt meuyter der stede Amst. Te drucken tot Haerl., by Adr. Rooman. [1629].

Een blad f°. op rijm.

Een wederleg teghen den loghenachtighen fameusen libertijnschen libel-stroyer over d' uyt-vaert van J. W. BOGAERT, rechtelick ghecoren out schepen in Amst., saluyt. Ghedr. buyten Roomen. 1629.

Een blad f°. op rijm, in twee kol. gedrukt.

Brief aen ZAMUEL AMPSINGH op syn Eer-dicht op het vertreck van J. W. BOGAERT, *enz.* [1629]. (N°. 2324).

SAM. AMPZINGS eer-verdedigingе sijns persoons..... teghens... amsterd. pasquil-dichters, die hem.... het Eer-dicht.... toedichten, *enz.* 1629. (N°. 2325).

Hierin zijn al de vorige gedichten opgenomen. Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op S. AMPZING.

Verantwoordingh van J. W. BOGAERT.... teghens eenighe.... calumnien, waerdoor getracht wordt yeder te doen gelooven, dat hy sich selven soude hebben verrijckt met onbehoorlycke middelen, *enz.* 1629. (N°. 2326).

Met toestemming der haarl. regering gedrukt.

Schutters dwang ofte verhael van de proceduren, ghehouden teghen... schutteren tot Amst., van weghen.... JAN CLAESSEN VLOOSWIJCK, van den crijghsr. ende magistr. den schutteren.... tot capiteyn opghedronghen. Midtsg. haere.... bannissement.

D' oprechte schutters eedt, door dwangh der magistraten,
Werdt heilloos naeckt ontkleedt, en moet haer vryheydt laten.

enz. 1629. (N°. 2327).

Achteraan twee extracten uit het justitie-boek van Amst. van 29 Jan.

Nootwendich.... verhael van het ghene tot Amstelr.... is gepasseert, tot verdedinghe der onschuldighe ende onderrechtinge der misleyde. Door een lieff-h. van de vrede ende eenicheyt onses... vader-landts, ende specialijcken deser.... stadt Amstelr., *enz.* 1629. (N°. 2328).

In sommige exempl. is op bl. 8 bij de namen der »personen, die eerst versocht zijn om in den Haech te gaen", ook de naam van PIETER HARCKE geschreven. Op den titel van dit exemplaar schreef een tijdgenoot: »Beelzebub den oversten der duivelen," hiermede op den »lieff-h. v. d. vrede" doelende. Dezelfde hand schreef daarbij de volgende dichtregelen:

Sic doctor medicus, sic CAROLUS ora ferebat,
Turbarum et verae seditionis amans,
Quem tituli famaeque sitis, sacer ardor adegit,
Plus commune bonum spernere quam proprium.

—

Dits doctors CARELS beelt, een man twistich leven,
Met ijver, niet na Godt, tot muijterij gedreven,
Die deur eersucht verruckt, veel onheijls heeft gebracht,
Gesocht sijn eijgen baet, 't gemeenebest veracht.

Het portret van LEENAERTSEN zal waarschijnlijk hier bij zijn geweest. Aan dit exempl. zijn het *Eer-dicht* en *Op 't eerdicht* toegevoegd.

Extract uyt de resolutien der stadt Amstelr., *enz.* 1629. (N°. 2329).

Van 17 Febr. Op het vernieuwen van den schutters-eed.

Missive aen de.... regenten der stadt Amst., in de welcke geoordeelt wort, dat hare actien.... niet strecken.... tot.... de maintenue der geref. religie ende welstant der stad; maer ter contrari om d' opgeworpen Arminianen..., tegen 't bevel van de ho. overheyt, vrye... exercitie te doen hebben, ende, onrust uyt het houden der armin. conventiculen spruytende onder pretext van oproer te moeten voorcomen, de burgeren ende 't gemeene volc tot doodinge van 't selve te bedwinghen. Item dat de.... geapprehendeerde, hoewel men haer doen machinatien noemde ende d' Armin. (de... conspiratien uyt den haren gebroet als vergheten zijnde) de selve scholden voor conspirateurs...., nochtans godvr. geref.... mannen zijn. Mitsg. andre dingen meer.... Door G. V. D. B., *enz.* 1629. (N°. 2330).

De *Missive* is van 28 Jan. Met een vers op het einde.

Waerachtighe verthooninge van t' ghene tot Amst. in.... 1627, 1628 ende 1629 is ghepasseert ende wat de vroome patriotten... is overgekomen. Dienende tot.... waerschouwinghe voor alle.... waerheyt lievende Christenen. Door JOANNEM VRBANUM, *enz.* 1629. (N°. 2331).

Vgl. hierbij *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Gespreck*).

Hetzelfde. Herdruk. 1630. (N°. 2384).

Hetzelfde. Den derden druck. 1630. (N°. 2385).

Trouhertige vermaninge.... voor het quaet, dat uyt de proceduren van de.... magistr. van Amst. te vreesen is, ende dat niet alleen over... de ware.... religie aldaer, maer volgens haer.... souden sy... een baecken zijn, dat alle de andere steden.... naer dat oogenmerck d'armin. haven ende regieringe (die haer nu door een stinckende mist ende droevighe wolck wederom begint op te doen ende te vertoonen) te beseylen, *enz.* 1629. (N°. 2332).

Cort ende bondich verhael van de armin. factie.... Door AURELIUM BONIFACIUM.... Hier achter.... een missive van P. V. H. aen de... stat. gen. ende.... den prince van Orangien, nopende de saecke van Amst., beneffens de armin. placc. van Schielandt, Utrecht ende Amstelr., *enz.* 1629. (N°. 2333).

Het *Verhael* is een onveranderde herdruk (zie ook beneden bl. 87 v.) Vgl. *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Onder-richtinghe*).

Consultatio theologica de juramento in militia civica sancte praestando.... Theol. consultatie.... van den eed der schutterye, gegeven op vyf vragen, de welcke de gedep. van de s. ende n.-holl. syn.... den 30 Nov. 1628 hebben overgeleverd, van de theol. fac. van de hooge schole der stad Leyden.... van de lasteringen.... verdedigt, *enz.* 1629 (N°. 2338).

Vgl. hierbij de *Remonstrantie aen de stat. v. Holl. overgh.* 28 *Febr.* 1629. (Zie beneden bl. 86).

Sententie d. ADR. SMOUTII, *enz.* 1630. (N°. 2380).

Vgl. *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Teghen den glossateur*); — *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op DOM. VINSEMIUS (*Copie van de missive*); — beneden bl. 82. *Antw. eenes briefs* v. D. VINSEMIUS.

Vraghen ende voorstellingen.... om te dencken op middelen, dienstich tot herstellinge van de ruste.... in de gemeynte CHR. tot Amst., *enz.* 1630. (N°. 2387).

Vgl. op J. UYTENBOGAERT (*Antwoort op de* V r a g h e n, *Auth. ende waer. verhael* en *Project*).

Cort extract van 't gheene de kercken van Seelandt verricht hebben by sijn princ. excell., nopende de beroerte tot Amst., *enz.* 1630. (N°. 2389).

Van 19 Maart.

Vermaen brieff, streckende tot een wegh wijser aen de verdwaelde heeren van Amst., *enz.* [1630]. (N°. 2390).

Met voorr.

Bericht op de vragen van de amsterdamsche academi ofte narrenschool, inghestelt by een lit van de brabantsche kamer, *enz.* 1630. (N. 2391).

Samenspreking tusschen twee goudse veer-luy, Jaap en Kees. [1630]. (N°. 2392),

Op rijm.

Inwying van den christen tempel t' Amst., *enz.* 1630. (N°. 2428).

VONDELS gedicht op de inwijding der remonstr. kerk.

Copye van een brief van.... burgem.... der st. Amst., ghesonden aen zijn princ. excel., die zijne excel. heeft overghelevert aen de e. gecomm. des syn. van Enchuysen, den 21 Martij. 1631. (N°. 2455).

Over het zitting nemen van regeringsleden in den kerkeraad, bij de behandeling der geschillen.

Een verklaringhe.... ghedaen by de gecomm. der stadt Amst.... in de vergad. van de.... stat. van Holl.... over de decisie van de n.-holl. syn., aeng. het nemen der sessie in den kercken-r. tot Amst. ende d' uytsettinghe d. ADR. SMOUTY, *enz.* 1631. (N°. 2456).

Hierin ook het vorige en een „Extract uyt.... de notulen in Mayo 1630 ghestelt by het meerendeel des kercken-r. van Rotterdam" (zie hieronder).

Acte van resolutie van de.... stat. van Holl.... over de kerck. swaricheden binnen Amst., raeckende het nemen van sessie in den kercken-r., alsmede het uytsetten d. ADR. SMOUTIUS. Mitsg. de uytsprake van sijne excell...., met hetgheene daerop gevolght is, *enz.* 1631. (N°. 2457).

Hierin de beide vorige, zonder het „Extract."

Leyds-veer-schuyts-praetgen tusschen een koopman ende borgher van Leyden...., inhoudende de geschiedenissen voor-gevallen tusschen TORRENTIUS ende de magistr. van Haerlem...., ooc.... zijn ghevoelen van de religie ende de proceduren die daerop ghevolcht zijn, ende oock zijn bannissement.

Hoe dat JOHANNES TORRENTIUS ghetracteert is,
Ende hoe dat ordent'tlick teghen hem gheprocedeert is.

enz. 1628. (N°. 2241).

Op rijm.

Hetzelfde. Hier achter syn by ghevoecht twee brieven.... vervanghende den handel van JERONIMUS CORNELISZ...., een discipel van JOHANNES TORRENTIUS, *enz.* 1630. (N°. 2349).

De brieven zijn van Dec. 1626.

Sententie by.... baillin, burgem. ende vroetsch. der stadt Rott., ghegheven teghens vier predic. ende eenighe ouderl. aldaer, den 7en Aug. a°. 1630, *enz.* 1630. (N°. 2411).

Copye van de sententie, *enz.* 1630. (N°. 2412).

Van denzelfden inhoud.

De openinghe van 't ghene.... geresolveert is in den zuytholl. syn., geh. binnen Schoonhoven, aengaende de suspensie der vier predic... binnen Rott. Mitsg. het verkiesen der nieuwe kercken-r. aldaer, *enz.* 1630. (N°. 2413).

Zie ook beneden bl. 86.

Extract uyt de op-rechte ende grondighe verklaringhe van eenighe notulen, in Mayo 1630 ghestelt by het meerendeel des kercken-raads van Rott. [1631].

Op een blad 4°. Zie hier vóór: *Een verklar.... ghedaen by de geo. der st. Amst.*

Oprechte.... verclaringhe van eenighe notulen in Mayo 1630 ghestelt by het meerendeel des kercken-r. van Rott...., ghementioneert.... in de acte van suspensie...., gedruckt met dese tytel: Copye van de sententie....; voor een...... verantwoordinghe uytghegheven omme redenen, in de voor-r. breeder verhaelt. Mitsg. twee brieven, den eersten dienende tot naerder openinge van de procedueren tot Rott...., insonderheydt naer het houden der syn. van Schoonhoven, den tweeden vervatende de verantw. van de.... beschuldiginghen, die onder het volck ghestroyt zyn teghens PETRUM NIENRODE en JACOBUM LEEWIUM, *enz.* 1631. (N°. 2463).

Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op P. NIENRODE.

Verbael van 't verhandelde over de gravamina.... tot Rott., Oudewater, etc., in de z.-holl. syn. gheh. binnen Schoonhoven... 1630..., overghelevert aen de.... stat. v. Holl.... door.... FRANÇOIS FAGEL, *enz.* 1631. (N°. 2462).

Gelezen ter vergad. van de stat. den 16 Jan. 1631.

Publicatie. Schout, burgherm. ende regierd. van 's Graven-h., *enz.* [1628]. (N°. 2242).

Van 10 Oct. Tegen het bedrijven van ongeregeldheden bij het ontdekken eener vergad. van Remonstr.

Beantwoordinghe van de remonstrantie, den ed. gr.-mogh. van Holl... by de sinod. gedep. ende eenige van de kercken-r. van 's Gravenh. tegen de remonstr.-gesinde Christenen overghegheven, in Dec. 1628, *enz.* 1629. (N°. 2310).

Zie ook *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT.

Publicatie, gedaen binnen der Goude, teghens het houden van remonstr. vergad., op 't eynde van Apr. sesthien-hondert sessentwintich, *enz.* 1626. (N°. 2141).

Van 20 Apr. Zie ook beneden bl. 88.

Copye van seeckeren missive van onsen prince FREDRICK HENRICK... ghesonden aen de magistraet der stadt van der Goude. Mitsg. seeckere acte van de president ende raden over Holl., Zeel. ende Vriesl., teghen de vergaderinghen der Remonstrants-gesinde. Hier by is ghevoecht de laetste publicatie by die van Amstelr., ghedaen teghen de selve Remonstr.-ghes. Ghedr. 1626.

Zie voor de *Publicatie* ook hierboven bl. 72, onder den titel *Extract uyt het register van de willekeuren.*

Missive des.... vorstes FREDERIC HENRICK.... Midtsg. seeckere acte.... Hier by is ghev. de publicatie.... gedaen.... den 27 Apr. a°. 1626, als oock de missiven der.... stat. v. Holl.... van d. den 18 Julij a°. 1626 ende den 20 May a°. 1627. [1627]. (N°. 2175).

Zie het vorige stuk. Zie ook beneden BEMOEIJING DER OVERHEID.

Redenen, door de welcke verscheyden magistraets-persoonen binnen der stede van der Goude.... gemoveert zijn geweest ende.... meer ende meer gemoveert werden, omme (voor soo veel als in henluyden is) te helpen.... beletten den voortgangh der remonstr. saecke, voornamentlijck de groote stoutigheyd ende ongebonden licentie, die sy plegen in 't weder oprechten van hunne factie, *enz.* 1628. (N°. 2239).

Vgl. hierbij *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Korte antwoordt op de Redenen*).

Hetzelfde. Ter Goude, by Pieter Rammaseyn. Na de copie in 's Graven-h. 1628.

Waerschouwende vermaen-brieff aen de geref. (ende voornamelijck derselver afghescheydene) ghemeynten van den Briel. Door een lief-h. derselver eenicheydt. Ghedr. 1626.

Ampliatie van de Arnhemsche courante, uytghegheven den vijfden Febr. 1630. o. s. N°. 6.

In plano. Over de verstoring eener remonstr. vergad.

Copye van seeckere requeste, overgelevert door de e. kercken-raedt van Dockum, aen de ed. mog. h. gedep. stat. van Vrieslandt. [1629].

Zonder afzond. titelblad. Het request is 25 Jan. 1629.

ANONIEME STRIJDSCHRIFTEN VAN CONTRA-REMONSTRANTEN EN REMONSTRANTEN.

Mysterien des nieuwen harminiaenschen Vrede-vaens, allen regenten des vaderlandts tot.... opmerckinghe voorghesteldt. Door een lief-h. des vaderl., *enz.* 1627. (N°. 2189).

Vgl. voor den *Vrede-vaen* hieronder STEMMEN DES VREDES.

Hetzelfde. Compresser druk. 1627. (N°. 2190).

Ondersoeck van de wettelijckheydt der remonstr. conventiculen, dienstich om te bethonen, dat de.... requesten die so aen de.... stat. als aen de e. magistr. van Amstelr.... tegen deselve.... sijn overgegeven, in goede redenen sijn gefondeert, *enz.* 1628. (N°. 2228).

Met voorw. Tegen J. UYTENBOGAERTS *Ondersoeck der amst. requesten.* (Vgl. *Afd.* 1).

Hetzelfde. Vermeerderde herdruk. 1629. (N°. 2229).

Achteraan de *Propositie, gedaen by Mr. Rouse* (Vgl. *Catal. Stuk III, Afd.* 2, bl. 10).

Hetzelfde. Tweeden druck, van nieus oversien ende verbetert, 1629. (N°. 2311).

Monsterken van de ontrouwicheyt ende notoire leugenen der genoemde Remonstranten, nu onlancx in seker schrift, genoemt: Antwoorde op de extracten etc., wtgestroyt tegens.... DANIEL HEINSIUS. Tot Leyden, by Bon. ende Abrah. Elzevier 1630.

Antwoorde op den Voorlooper der Remonstranten, teghen de Proeve van hare lasteringhen ende vreemde leer-stucken, tot een naerder waerschouwinghe van alle christenen in 't licht ghegheven door de prof. der h. theol. tot Leyden. Tot Leyden, by Bonav. ende Abr. Elzevier. 1631.

Vgl. *B. v.p.* N°. 2426 en *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Korte voorlooper*).

Nader unie der Remonstranten, a°. 1617 op den eersten Martij gheslooten, met eenighe annot. tot verclaringhe.... Hier.... by.... een voor-r., waerin verthoont wordt dat de Remonstr. de eerste.... autheurs zijn van de... oneenigheyd en de scheuringe in de geref. kercken hier te lande ontstaen. Midsg. eenighe extracten uyt hare schriften ende brieven, dienende tot bewijs, dat de remonstr. societeyt met grouwelicke ketteryen besmet is, *enz.* 1631. (N°. 2460).

De brieven waren van DAN. WITTIUS. Vgl. *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Antwoord op 't blaeuw libel*).

Weer-slagh aen den slager van den Voor-slach ende denghenen die daer op staen en speculeren. Voorbygaende verscheyden misslagen, met de welcke hy het yser van sijn eyghen opinien.... smeet op het ambeelt der leughenen, in den winckel van sijn herssenen; soo sullen wy hem alleen dese generale wederslagen op sijnen Voorslach doen, op dat hy ende alle smits-jonghens moghen sien, dat hy het yser averechts in de hant ghevat heeft, *enz.* 1631. (N°. 2468).

Vgl. voor den *Voorslach van middelen* hieronder: STEMMEN DES VREDES.

Waerschouwingh over een boeck, nieuwelings gedruckt in den Hage by Barent Lange-nes ende int licht gegeven door een die sich noemt J. E. E., valschelijck uyt-gevende dat hetselvige gemaeckt soude zijn door den hr. VAN AUBIGNY. [1632].

Zonder afzond. titel. Achteraan: »In 's Graven-h. by A. Meuris 1632" Vgl. *Afd.* 1 op J. UYTENBOGAERT (*Vrymoedigh discours*).

Consideratien van eenighe ledematen van de ware.... gheref. kercke, op 't boecxken van C. v. D.... met den titel van Redenen van consideratie, *enz.* 1626. (N°. 2152).

Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op CORN. DUNGANUS.

Verdediging van de confessie der Remonstranten teghen de.... beschuldiginghen, die ANT. WALAEUS.... in sijn dedicatie-brief aen de.... stat. gen. voor de verduytschte Censure van de confessie onlangs heeft uytghegheven, *enz.* 1627. (N°. 2192).

Waarschijnlijk hebben EPISCOPIUS en UYTENBOGAERT wel de hand gehad in de uitgave van dit geschrift.

Antwoordt ende wederlegginghe eenes briefs van DOM. VINSEMIUS, ghesonden aen ERNESTUS-CASIMIR, *enz.* 1630. (N°. 2383).

Vgl. hierboven bl. 77 *Sententie d.* SMOUTII.

Op-lossinge van de ontrouwigheyt ende notoire leughenen, den Remonstranten met groot onrecht op-ghedicht in 't monstreus Monsterken, onlanghs uyt-ghestroyt door of voor.... D. HEYNSIUS. Ghedr. 1631.

Vgl. voor het *Monsterken* hierboven bl. 81.

VOLKSGESCHRIFTEN OVER DE VERSCHILLENDE GEBEURTENISSEN.

Den gereform. momus aen J. v. VONDELEN op zijnen Palamedes. Men singhet op de voyse van: Bereyt u huys terstont, off: Ick weet een reyn casteel &c. Ghedr. 1625, den 6 Dec.

In 12 zeven-regelige coupletten, ondert. »Door Momus de schoorsteen-vegher" Vgl. *B. v. p.* N°. 2103.

Den strick van den openbaren lasteraer, oft wederlegginghe van den Hollandtschen Apocalypsis. Door PETRUM QUESNELIUM I^um, *enz.* 1626. (N°. 2136).

Vgl. *B. v. p.* N°. 2096, *Catal. Stuk III, Afd.* 1, bl. 16, en hieronder.

Den omgekeerden rommelpot van het arminiaens prins-moorders rot, *enz.* 1627. (N°. 2187).

Tegen VONDELS *Rommel-pot,* die hierbij gevoegd is. Zie ook het volgende.

't Geuse liere-pypien op den amsterdamschen Rommel-pot. Ghedr. 1627.

Bestaande uit 40 zeven-regelige coupletten, ondert. »Eentjen toe."

Roeppende stemme teghen de Iphigenia spels vertooningh ende haer personagien. [1628]. (N°. 2233).

Tegen SAMUEL COSTERS *Iphigenia,* die hier bijgevoegd is.

Wondere clachten van arminia vryheyts papieren-geldt over de.... procedueren door.... Gamaliel rasende-mans protest; samt oock door de Schets van duc d'Alff, Vorm, Twee stinck-visschen, ende den Herault met believen van hare peters ende peeten na haer vaders doot aen haer ghepleecht, met hare wondere gheboorte ende opvoedinghe, *enz.* 1630. (N°. 2415).

Schimpdicht, get. »Het eyndt draecht de last." De schot-schriften op den titel vermeld volgen.

Kleyn proefken van der Arminianen, ende onder desen van SAMELS COSTERS Over-al 't huys....; item des noord-vaerders KRIINS VAN BREEMBORG godloosheden en wulpsche genade. Tot waarsch. van den Voorslach van midd. tot vereen., *enz.* 1631. (N°. 2467).

Ook tegen CAMPHUYSENS psalmberijming. Vgl. hieronder STEMMEN DES VREDES.

Arminiaensche liefde en yver, in eenighe van haere spottelijcke dichten.... gheopenbaert, met eenighe teghen-dichten, *enz.* 1631. (N°. 2469).

Vuile schimpdichten.

Grafschrifte over de doodt van.... R. HOOGHERBEETS.... in syne ontschuldighe banden ontslapen, in Sept. 1625, *enz.* 1625. (N°. 2110).

Verschillende gedichten.

Den hollantschen apocalypsis, vrijmoedelijck uytgheleet door PAMBONEM VREIMUNDIMA, *enz.* 1626. (N°. 2133).

Een tijdgenoot schreef op den titel tusschen het 1ste en 2de woord: »bitter arminiaansche" Vgl. hierboven *Den strick.*

Hetzelfde. Andere druk. 1626. (N°. 2134).

Hetzelfde. Vermeerdert. 1626. (N°. 2135).

Tranen over de doodt van.... R. HOOGHERBEETS.... van sijn Louvesteynsche ghevangenisse ghebrocht op 't huys Ter Weer, ende aldaer godtvruchtelijck in den Heer ontslapen, den VII Sept. 1625, *enz.* 1626. (N°. 2155).

Gedicht. Op de keerzijde van het titelblad een »Naam-keer": »Ruymoldus Hogerbeets — Leyds hoge roum berust."

Nieu-liedt, gepast op den ezel, gheladen met schaef-spaenders, *enz.* [1629]. (N°. 2335).

Schimpdicht, even als het volgende.

Esopus-ezels op de stoel, *enz.* [1629]. (N°. 2336).

Asinus ad lyram, ofte: wat wongders en wat nieus ien huysman kom vertellen, hoe d'ezel op ien lier, de snaren grof gaet stellen.... Voor de levendighe tyt-cortighe gheesten. [1629].

Een drietal rijmen.

Sekeren wech tot ware ruste in den lande, *enz.* 1630. (N°. 2418).

Tegen het gezag der overheid, voor de vrijheid der Remonstr.

Vorm voor de gommariste medalie-gieter, *ens*, 1630. (N°. 2422).

Schimpdicht tegen den *Pronck-penningh*, hierin ook opgenomen. Tegen dit en de beide volgende stukken verscheen *Wondere clachten* (zie hier boven bl. 83).

De schets van duc D'ALVA, die de Hollanders balhoorigh maaekt. A°. 1630.

Gedicht, get. »Meliora latent." Op de keerzijde van het titelblad: »Druckfaut in 't (leyds) pampiere geld, aldus te beteren," op rijm, get. o.o.o.o.o.

Den in-landts-gheboren herault, wt-roepende voor de ooren van alle goede patriotten den twist-gierighen ende wrevel-ziecken geest van velen van buyten in-ghekomen inwoonders, perturbateurs van de ghemeene ende van oudts altijdt besetene vryheydt, vermanende alle verruckte Bataviers...., lief-h. des vader-landts, der wreveligen gheest uyt te dryven, ende haer wederom tot de oude.... vrede te begheven. Ghestelt teghens den Nederlandtschen herault..., uyt-gegeven a°. 1623. Tot Haest-Recht. A°. 1630.

Zie voor den *Nederl. herault* hierboven bl. 65. Op rijm. Aan het begin en het einde tal-gedichten.

Missive over de onghereghelde predicatien. Ghedr. 1630.

Hierin: extract uit een missive van de landvoogdes MARGARETHA van 27 Sept. 1525.

Pot-backers nieu-jaar-groet aan de huyden-daaghsche schrift-gheleerden van de bedorven wereldt, ende aan de misleyde kudde van de christen-kerck. A°. 1631.

Hollandts rust, onlangs gevonden onder de papieren van een liefhebber van 't vaderlandt. Gedr. 1632.

Zeer goed gedicht.

SYNODALE HANDELINGEN TEGEN DE REMONSTRANTEN.

Extract uyt d' utrechtsche syn. des jaers 1625, op 't loopen der ghebannen armin. predicanten. [1625].

Een blad 4° waarop art. 4 der 5de sessie staat afgedrukt.

Brief, inhoudende seecker Extract uyt den utrechtse syn. des jaers 1625, op 't loopen der.... armin. predic. Tot waerschouwinghe. Ghedr. a°. 1625.

De brief is van 4 Nov. en get. N. N., die blijkbaar tot de Remonstranten behoorde.

Corte kerck. ende polit. bedenckinghen op de acte syn. van Utrecht, aengaende 't loopen van de.... uytlandische armin. predic., *ens*. 1625. (N°. 2098).

Door een Remonstrant gesteld.

Remonstrantie van de gedep. der syn. van Z. ende N.-Holl., nopende de.... stouticheyt der Arminianen, uyt last van deselve syn. aen de..... stat. v. Holl.... in Martio lestleden overgegeven. Waer by gevoeght is een verificatie... van de... remonstrantie, met dewelcke klaerlijck bewesen wort, dat de.... gedep. de loutere waerheyt aldaer ghestelt ende het versoeck aen de.... stat.... gedaen, op seer goede.... redenen gefundeert hebben. Met de tweede remonstrantie... in Junio.... overgegeven, dienende tot verantwoordinge van de christ. geref. kercken ende kercken-dien., mitsg. van de.... authoriteyt der hooger overicheden.... ende derselver placcaten...., tegen allerley blamen... der Arminianen. Volgt oock... een brief by de.... stat. aen de steden van Holl.... gheschreven, tot executie van de.... placc. ende hanthavinge van de ware religie, *enz.* 1626. (N°. 2144).

Met kort voorw. De brief is van 18 Julij. De *Tweede remonstrantie* is get. door Henr. Arnoldi, Abr. Leeuwius, Is. Junius, Sam. Gruterus, Jac. Triglandius, Ripp. Sixtus. De laatste bladz. is genumm. 42 in plaats van 62.

Hetzelfde. Tweede verbeterde uitgave. 1626. (N°. 2145).

Hetzelfde. Den derden verbeterden druck. 1626. (N°. 2146).

Twee copien, d' eerste van een Remonstrantie...., d' andere van een Verantwoordinghe.... aen hare ed. mog.... overghelevert.... Den tweeden druck, *enz.* 1626. (N°. 2148).

Zie ook hierboven bl. 71. Vgl. het voorafgaande stuk.

Copia van twee remonstrantien, eene van de ghedep. der syn. van Z. en de N.-Holl., in Martio 1627 overgegeven aen de stat. v. Holl....., de andere van de dien. des godd. woorts ende ouderl. der gem. tot Amstelr., in Apr. 1627 overgegeven aen de.... burgem. ende ses en dertich raden...., sprekende tegen de vrye oeffeninge van den.... gods-dienst der remonstr. factie, mitsg. oock.... eene.... verwerpinge van hare geveynsde presentatien tot vredehandelinge met de geref. kercken. Tot onderrichtinge van de regierders, die het met de vasthoudinge van de ware religie, mitsg. de wettelycke regieringe ende unie deser landen wel meynen, *enz.* [1627]. (N°. 2183).

De eerste *Remonstrantie* is ondert. door Henr. Roseus, Henr. Arnoldi van der Linde, Sam. Gruterus, Joh. Bocardus, Sam. Bartholdus. Zie ook hierboven bl. 73.

Gravamina van de classen van S.-Holl., om te dienen opt syn. te houden binnen.... Delft, in.... Julij.... 1628. 1628. (N°. 2223).

Twaalf in aantal.

Nootwendige verantwoordinge van de consulten der theol. faculteyt tot Leyden, over sekere vragen, by de.... ghedep. der beyder holl. syn. voorghedraghen, ghestelt.... door de prof.... tegen de.... consideratien, vervat in.... sekeren Brief van een onghenoemt Remonstrant, *enz.* 1629. (N°. 2313).

De *Brief* was van J. Uytenbogaert (Vgl. *Afd.* 1 zijn geschrift *Copie van het translaet*). Achteraan het antwoord der theol. fac. te Leyden en van de gedep. der beide holl. syn., op de vragen door de leden der geref. gem.

te Amst. voorgesteld, benevens de »Antwoorde der prof. van de acad. tot Franiker op twee vragen, aengaende de consulten by de theol. fac. tot Leyden gegeven op het stuck van den schutterlijcken eedt" (16 Julij) en een »Antwoort" op dezelfde vragen »gegeven van den syn. der stadt Groeningen ende Ommelanden" (19 Mei). Zie de volgende stukken.

Remonstrantie aen de.... stat. v. Holl.... van de gedep. der z. ende n.-holl. syn., overghelevert den 28 Febr. 1629, waerby versocht wordt naerdere vast-stellinghe van de geref. rel. tegens de factie der Remonstr. Midtsg. consultatie in cas van conscientie.... over het stuck van den schutterlijcken eedt, *enz.* 1629. (N°. 2337).

Vooraf een »advertissement." Achteraan nog de »eedt der schutteren der stede Amstelr." Vgl. over de amsterdamsche onlusten hierboven. bl. 72—78.

Consultatio theol.... Theol. consultatie.... gegeven op vyf vragen, de welcke de gedep. van de s. ende n. holl. syn..... hebben overgeleverd, *enz.* 1629. (N°. 2338).

Zie ook hierboven bl. 77.

Rescriptie en adviis van de.... pres. en raden van Holl..... aen de.... stat. v. Holl., op hare.... missive ghesonden den 6 Martij, neffens de Remonstrantie van de z. ende n.-holl. syn. en Consultatie der prof., *enz.* 1629. (N°. 2339).

Copye van de requeste der dienaren, der gedep. van de syn. der geun. prov., overghegeven den 26 Sept. 1630 aen de.... stat. gen., *enz.* 1630 .(N°. 2407).

Get. door Gillis Burs en Seb. Damman.

Hetzelfde. Andere druk. 1630. (N°. 2408).

De openinghe van 't ghene datter ghepasseert.... is in den zuytholl. syn.... binnen Schoonhoven, *enz.* 1630. (N°. 2413).

Zie ook hierboven bl. 78. Vgl. hierbij bl. 79 *Verbael van 't verhandelde over de gravamina.*

Copie aen de.... stat. van Holl. ende West-Vrieslandt. Ghedr. 1630.

Request van de z.-holl. syn., get. H. Fabritius, S. Gruterus.

GESCHRIFTEN OVER DE BESTAANDE SCHEIDING TUSSCHEN REMONSTRANTEN EN CONTRA-REMONSTRANTEN IN HET ALGEMEEN.

Christelijcke aensprake aen alle opsienderen van Gods kercke ende rechte liefhebberen der waerheyt. Tot noodige waerschouwinge ende opweckinge in dese verwerde ende sorgelijcke tyden. Tot Fran., by Uld. Balck. 1626.

Met approbatie der theol. fac. der hoogeschool te Franeker, en voorr.

Korte aenmerckingen tot bewijs, dat de vijf artijckelen der Remonstranten in haer selven niet tolerabel en zijn, maer het fondament der zalicheyt ende religie soo verre raken, dat tot de ghemeenschap der kercken niet mogen aengenomen worden, die met verstant en kennisse in 't gevoelen derselvige staen, sonder datse al-voren tot beter verstant gebracht zijn. Gedr. a°. 1627.

Zonder voorr.

Hetzelfde. Ghemeen ghemaeckt door lief-h. der waerheyt ende de rechtghematichde christ. vrede, breeder blijckende in de voor-r. Tot Rott., by Corn. van Damme. 1628.

Cort ende bondich verhael van de armin. factie ende hare schadelijcke vruchten, dienstich om.... gelesen ende wel betracht te worden. Door Aurelium Bonifacium. Tot verdedigingh der onschuldige ende onderrichtinge der misleyde, *enz.* 1628. (N°. 2244).

Hetzelfde. Vermeerde druk. 1629. (N°. 2333).

Zie ook hierboven bl. 77.

Vasticheydt van den staet der vereen. Nederlanden, bestaende in de handt-havinghe der waere christel. geref.... religie, mitsg. de tegenwoordige wettighe regieringhe, *enz.* 1629. (N°. 2344).

Brief van den burgherm.... van de vier.... steden der eetgenooten Surich, Bernen, Basel ende Schafhuysen, mitsg.... raedt der stadt Geneven, aen de.... stat. ghen., *enz.* 1630. (N°. 2396).

Tegen de vrije godsdienstoefening der Remonstr.

Copye eenes briefs, *enz.* 1630. (N°. 2397).

Andere uitgave van het vorige.

Copye van een voortreffelijcken brieff, gesonden wt den name van de predic. ende prof. van de gem.... ende hoge scholen van Zurich, Berne, Basel ende Schafhuisen, mitsg. ook der stadt Geneve aan de prof. in de acad. tot Leiden...., handelende van de.... vriheit ende stouticheit der armin. factie in het opentlik exerceren van hare nieuwe ende valsche religie, tot merkelike schade.... van de kerke Chr. in de vereen. Nederl., *enz.* 1630. (N°. 2398).

De brief is van 23 Mei. Zie het volgende.

Missive van de leeraers ende prof.... der vier steden in Switserlant..., gheschreven aen de.... prof. der h. theol. tot Leyden, waer in deselve over de nieuwe proceduren van de remonstr. factie haer.... beclaghen, etc. Met corte annotatien.... tot verificatie, *enz.* 1630. (N°. 2399).

Met »voor-r. van den oversetter" en »klinck-dicht" aan het einde.

Twee bondighe remonstrantien over de questie, off de unie der vereen. prov. op de gheref. religie ghefundeert is, dan off elcke provincie... behouden heeft de... vryheyd om in den haren soodanige religie als het hun belieft in te voeren.... waerby ghevought is seeckere resolutie aengaende de hand-houdinghe van de gheref.

religie nevens de privilegien, vrij ende gherechtigheden der gheun... prov., *enz.* 1631. (N°. 2465).

Met voorr. De eerste *Remonstr.* is van de gecomm. des vorstend. Geldre en graefsch. Zutphen aan de stat. gen., 11 Julij 1618. Hierop volgt de »Deductie van de redenen voor de gedep. der steden van Dordr., Amst., Schiedam, Ench., Eedam en Purmer. tot justificatie van den last hen ghegeven om te vorderen de convocatie van het syn. nat." De *Resol.* is van 22 Oct. 1586.

Concordantie offte verghelijckinghe der ghesegende ende affvallige staet deser vereen. Nederlanden, beyde in politie ende kercke, met den staet der Israeliten, wanneer hen Godt het beloofde Canaan ingegeven hadde, ende zy 't zelve door ongehoorsaemheyt hadden verlooren. Ghedr. in 't jaer 1631.

Vooraf een sonnet.

Missive vervatt. het advys van een catholijck over de seven propositien.... Met een aenwijsinghe der Remonstranten dool-hof, *enz.* 1633. (N°. 2522).

Vgl. *Afd.* 1 op S. EPISCOPIUS (*De rechte outheyt*).

BEMOEIJING DER OVERHEID MET KERKELIJKE ZAKEN.

Publicatie gedaen binnen der Goude, tegen het houden van remonstr. vergad., op 't eynde van Apr., *enz.* 1626. (N°. 2141).

Zie ook hierboven bl. 79.

Missive der ed. gr.-mog. heeren de stat. v. Holl. ende West-Vriesl., ghesonden aen alle steden van Holl. ende West-Vr., den 18 Julij 1626.

Zonder afzond. titel. Tegen de Remonstr. Ook opgenomen in de *Remonstrantie van de gedep. der syn.*, hierboven bl. 84.

Copie van twee brieven, uytgesonden van de.... stat. v. Holl.... in Majo 1627 aen de magistr. van de steden ende oock alle officieren...., waerby dieselv. gelast werden ordre te stellen, dat de placc.... teghens het inkomen van uytgebannen predic., ende het houden van conventiculen der Remonstr., sonder eenige conniventie mogen geexecuteert werden, *enz.* 1627. (N°. 2172).

Missive der.... stat. v. Holl.... van dato den twintichsten der voorl. maendt Meye 1627 aen alle de steden harer prov., tot... weeringhe der remonstr. Afghelesen.... den vijfden Junij, binnen Haerlem, *enz.* 1627. (N°. 2173).

De eerste der beide vorige.

Missive des ... vorstes FREDRICK HENRICK.... gesonden aen de magistr. der stadt Goude. Midtsg. seeckere acte van de pres. ende raden van Holl.... tegen de vergad. der Remonstrants-gesinde. Hierby is ghevoeght de publicatie by die van Amstelr.... als oock de missiven der.... stat. v. Holl., *enz.* [1627] (N°. 2175).

Zie ook hierboven bl. 80.

Missive van de.... stat. v. Holl , ghesonden aen alle de officieren van de steden ende platte lande van Holl...., wegens 't onderhouden.... van de placc, ghemaeckt tegen de vergad. van de Remonstr., *enz.* 1628. (N°. 2224).

Van 14 Aug.

Placcaten in de missiven soo der.... stat. gen.... als der stat. v. Holl.... mitsg. der stat. des lants van Uytrecht, als oock.... MAURITII ende FREDERICKS HENRICKS.... tegen de conventiculen ende andere quade handel. der Arminianen, *enz.* 1628. (N°. 2230).

Van 1619 tot 1627.

Publicatie van de stat. des furstend. Gelre ende graefsch. Zutphen, van d. den 13 Maij 1628...., tot verbodt van de convent. der Remonstr. ende pausgesinde, midtsg. 't placcaet van ERNEST CASIMYR.... midtsg. de.... ghedep. stat. v. Friesl. van d. den 16 Martij 1629, tegens de armin. factie, *enz.* 1629. (N°. 2341).

Zie ook het volgende.

Placcaet ERNEST CASIMYR.... mitsg. de.... gedep. stat. v. Friesl., *enz.* 1629. (N°. 2342).

Acte van resolutie van de.... stat. v. Holl.... over de kerckelycke swaricheden binnen Amst.... Mitsg. de uytsprake van syne exc., *enz.* 1631. (N°. 2457).

Zie ook hierboven bl. 78.

STEMMEN DES VREDES.

Vrede-vaen voor alle liefhebbers van 't vaderlant aen de.... stat. v. Holl., *enz.* 1627. (N°. 2188).

Hier tegen verscheen *Mysterien*, vgl. hierboven bl. 80. Achter aan de »verduytschinghe van de duysterste uytheemsche spreucken in dit schrift gestelt."

Raedt aen de gescheurde christenheyt, aenwysende de oorsaken van de secten.... in de kercke CHR^I^., midtsg. de middelen, dienende tot wechneminge der selver. 1629. (N°. 2345).

Met uitvoerige voorr.

Voorslach van middelen, dienende tot de vereenighinge van de.... gheecheurde kercken deser vereen. Nederlanden, door de disputen over de predest. ende 't gheene daer aen cleeft, *enz.* [1630]. (N°. 2466).

Vgl. hierboven bl. 81 en 83: *Kleyn proefken* en *Weer-slach.*

HET EERSTE HONDERDJARIG BESTAAN VAN HET SEMINARIUM DER REMONSTRANTSCHE BROEDERSCHAP.

GEBEURTENISSEN IN VERSCHILLENDE GEMEENTEN.

Policy gerichts-ordeninghe ende stadts-recht, hetwelcke van Godes genaden, wy FREDERICK.... hertogh tot Sleyswigh, Holsteyn.... onse stadt Fredericks-stadt, na rijpe overweginge van saecken, in genaden gegeven ende geconfirmeert hebben. Ghedr. 1635.

Vooraan het »octroy" van 1633. Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.*, bl. 277.

Verhandelinge van de questie of den mensche meer goets kan doen dan hy doet, ende meer quaets kan laten dan hy laet, onlanghs voor gevallen tusschen seeckere broederen ende lidtmaten van de geref. kercke tot Haerlem. Ghedr. 1635.

Inhoudende 4 gedichten. Aan het einde »J. V. G. tot Haerlem." Een voorw. tot den lezer is ondert. »tot Haerlem desen 16 Febr. 1635."

Een kort en bondigh vertoogh van de schadelijckheyt van de leere, dat den mensch niet meer goets soude konnen doen als hy doet, nochte niet meer quaets konnen laten als hy laet. Inghestellet tot waerschouwinge van eenighe.... broed. ende ledematen in de geref. kercke tot Haerlem, door J. V. G.

Zonder plaats of jaar van uitgave. Op dit exemplaar staat geschreven 1635.

Remonstrantie der predikanten van Utrecht.... raeckende het poinct van religie, *enz.* 1647. (N°. 3232).

Dit pamflet behoort wel niet regtstreeks tot de geschr. der Remonstr., maar de hiertegen gerigtte *Apostille* was waarschijnlijk van een Remonstrant.

Apostille op de Remonstr.... der pred. van Uytrecht.... Gestelt door een.... beminder van de vryheydt, *enz.* 1647. (N°. 3234).

Christelycke vreede ende broederschap der Remonstrants-gesinde aengepresenteert by de publycke geref. kercke tot Utrecht, met de antw. der Remonstr. op de selve en de weder-antw. Noch een

geschrift op den naam der Remonstr. sonder onderteeckeninge ingestelt. t' Utr., by Joh. van Waesberge. 1654.

Schrift. onderhandelinge tusschen de Contra-Rem. en de Remonstr. tot Utrecht, *enz.* 1654. (N°. 4358).

In de *Bibl. v. pamfl.*, door eene verkeerde lezing van CATTENB., ten onregte aan G. VOETIUS toegeschreven, die in 1652 reeds gestorven was.

Avondt-praetjen tusschen eenen geref. predicant met sijnen buyr-man.... tot Utrecht. Waerinne.... of men wel yemant tot de geref. kercke mach.... beweegen...., als oock of men om sulcke redenen syne gewoonelijcke vergaderinghe mach verlaten, ende hem by die kercke voegen, daer de officien te krijghen zijn, *enz.* 1654. (N°. 4359).

Pertinent en waer. verhael van 't geen sich binnen Utrecht.... in 't uytsetten der twee predikanten heeft toe-gedragen, *enz.* 1660. (N°. 4869).

Die pred. waren ABR. VAN DE VELDE en JOH. TELINGIUS. Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 2.

Copye van een brief.... ter occasie van de kerck. attestatie gegeven aen de.... pred. t' Utr. d. ABR. V. D. VELDE en d. JOH. TEELINGIUS, *enz.* 1660. (N°. 4871).

Vgl. *B. v. p.* No. 4870.

Hetzelfde. Herdruk. 1660. (N°. 4872).

Den vermomden Remonstrant ofte verdedinge van de.... kercken-raedt van Utrecht, nop. het geven van hare.... attestatie van de.... pred. ABR. VAN DE VELDE ende JOH. TEELINGH tegen.... Copye van eenen brief.... Daerin de verdere verklaringe der.... pred. en ouderl., als oock der diak. over deselve attestatie wort aen-gewesen...., benevens het oordeel van seker voornaem persoon aang. het uytsetten der.... pred...., uyt seeckere missive.... ge-extraheert, *enz.* 1660. (N°. 4873).

Met voorr.

Op de vreede. Aen de inquisiteurs van Campen. [1648].

Vierregelig gedicht op een 4°. blaadje get. »Vriendt van d. CORCELLIUS, Camper gevangen." Vgl. TIDEMAN, *De remonstr. Broederschap*, bl. 307.

Hollandts slee-praatje.... rakende de.... onrusten van sommige predic. binnen Rotterdam. Voor de waarheydt beminders, *enz.* 1655. (N°. 4435).

Tegen J. BORSTIUS en AL. PETREJUS.

Schriftelyke handeling tot christ. vereeniging, voorgevallen tusschen een gedeelte der waterl. doopsges. en de remonstr. gem. tot Rotterdam. Tot Rott., by Corn. Jac. den Abt. 1671.

Met voorr., door de 4 remonstr. pred. onderteekend (d°. 2 Sept.).

Christelyke vrede-handeling by wisseling eeniger geschriften, tusschen de waterlandsche doops-gez. en de remonstr. gemeente tot Rotterdam. Met byvoeginge van eenige aanmerkens-waardige brieven ten zelven eynde dienende. Tot Rott., by Jz. Naeranus. 1671.

Met voorr. ondert. door 5 pred. der waterl. gem. (d°. 13 Sept.). De brieven zijn van A. Poelenburg aan G. Brandt en van de remonstr. gem. te Utrecht en 's Hage aan die te Rott.

Een praetje over tafel tusschen een Remonstrant, Waterl. Doopsgezinde ende den waerdt.... over den Vrede-handel...., betoonende oock, ter dier occasie, de rechte natuur der onderlinge verdraeghsaemheydt, en hoe die beyder zijden gepractiseert wordt, *enz.* 1671. [N°. 5788].

Schrift. waerdeering van het.... predicken en kerckgaen...., dienende tot beantw. van het Praetje over tafel, *enz.* 1672. (N°. 6556).

Zie ook op de COLLEGIANTEN (*Catal. Stuk II, Afd.* 2).

Kort bericht van Dirck van der Hey ontrent het gedrag van d° Theod. van der Hoeven, remonstr. pred. te Rott., gehouden zoo voor, in, als na het laetste beroep...., benevens een kort vertoog daer over gemaekt. Mitsg. een waer. verhael der proceduren dieswegens gehouden, met de.... voorstellen tot wegneming van grooter verwydering, vruchteloos aengewendt; alles met de autent. stukken en bewyzen.... Te Rott., by Joh. van Doesburg. 1726.

Borger-koutje geh. tusschen twee geref. persoone.... vau (*sic*) Schoonhoven, waer van den een t' Utr. woonachtich is, reysende van Utr. na de Vaert, waer in verhaelt wort het grouwelijck ghevoelen van eenighe dwael-gheesten.... onder de Remon-strant tot Schoon-hoven ende hoe.... gheleerdelijck de selve bejegent sijn van.... Arn. Montanus.... T' samengestelt door den hooch-gel. L. D. J. P. Gedr. in de wijde werelt. [1662].

Schotschrift tegen den geref. pred. Montanus te Schoonhoven. Op de keerz. van het titelbl. »Wtgeven volgen den 9 gebodt van sin. gevonde op den berch tussche Godt en Mosis."

Leydsche proceduuren ofte.... verhael van de.... vervolginge.... tegen der Remonstranten.... vergaderingen, *enz.* 1664. (N°. 5195).

Waarin verschillende authent. stukken zijn opgenomen.

Ernstige brief van een borger van Leiden over de.... proceduuren geh. by.... Mr. G. van Hoogeveen tegen twee.... borgers der.... stad.... Door H. V. V. Hier is bij.... de remonstrantie van J. de Bije, *enz.* 1664. (N°. 5196).

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 279, *Alder-ootm. bede.*

Klachte.... van.... Wilhelmus de I.... aan de.... borgeren der stadt Leiden, *enz.* 1664. (N°. 5197).

Gedicht met eene inleiding en aanteekeningen.

Den verdrukten christen ofte t' samenspraek tusschen een Rotterdammer en Hagenaer over den jegenw. toestand deses tijdts ende insonderheyt wegens 'tgeene onlangs binnen.... Leyden is voorgevallen, *enz.* 1665. (N°. 5337).

Over het gebeurde ten huize van den remonstrant JOHAN DE BIJE.

Harde.... proceduren.... tegen de remonstr. gez. christenen binnen Leyden, ofte kort.... verhael van de.... storingen, boeten, bannissementen en verdere forcen, waarmede de Remonstr. ter zake van hare.... godsd. byeenkomsten, door de h^n^ van den gerechte.... nu op het nieuw.... worden.... vervolgt. Waar achter.... de supplicatien, *enz.* 1666. (N°. 5495).

De pagin. vangt aan bij de *Supplicatien.*

Leids schuitpraatje.... rakende de vryheid van ons vaderland, der religie, *enz.* 1668. (N°. 5678).

Eerw., godvr., zeer geleerde Heeren en Broeders in Christus. [1699]. f°.

Adres van den remonstr. kerkeraad te Amst. aan de directeuren der Societeit, over eenige grieven tegen Ds. J. BRANDT, betreffende de vervulling der plaats van J. PONTANUS.

Zedige verdediging van de handelingen der remonstr. Societeyt ten opzigte van den gewezen remonstr. leeraar S. HOLLINGERUS VAN LANSBERGEN en den moordrechtschen kerckenraedt, tegens het.... lasterlyk libel,.... het eerste deel....: Verantw. v. d. moordr. remonstr. kerckenraedt...., het tweede deel: Eenvoudig verhael.... Neffens alle de stukken en bewyzen.... Te Amst., by de wed. Gerr. Slaats en G. Visser. 1720.

Met de stukken en bewyzen vangt eene nieuwe pagin. aan. Aan het slot, met nieuwe pagin. „Conclusie van eisch in reconventie en antwoort in cas van purge."

Verantwoording van den moordr. remonstr. kerkeraet tegen de.... remonstr. societeit.... Midtsg. een eenvoudig verhael.... Te Rott. gedr. by Joh. v. Eyk. 1720.

Zie ook *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 236.

GESCHRIFTEN BETREFFENDE REMONSTRANTEN.

Copye van seker brief van JUSTUS RYCKEWAERT, gheschr. aen ANTHONY NYS, coopman int engels laken tot Rotterdam; mitsg. corte notulen op denselven. Ghest. door een lief-h. der waerheyt ende des vaderlandts. A°. 1635.

De brief was geschr. uit Amst., den 4^den^ Dec. 1634.

Autentycque stucken, raeckende.... H. DE GROOT.... aeng. mis-duydingen tegen syn e. e.... uytgestroyt, *enz.* 1642. (N°. 2833).

Inhoud: Commissie van pensionarisschap (1613), Acte van indemniteyt (1618), Extract uit de resol. der stat. v. Holl. v. 28 July 1618, Extract uit het vroedschapsboek v. Rott. 3 Sept. 1618, Attestatie van de hh. van Delft 1637, Acte aan Maurits gegeven 1618, Advys van regtsgeleerden 1631.

HUYGO GROTIUS papista, ofte verhael uyt den sent-brief dat H. GROTIUS nu volkomelijck sich aen de papistische zijde gekeert heeft, hetwelcke in dit navolgende schrift breeder te lesen is. Eerst in 't lat. ghem. door den hoogh-gel. JOH. SEYFFERSE VAN OLLEM. En nu in 't nederl. overg. t' Amst. voor Ritsert Nannincx. 1642.

Aan het einde »den brieff is gesonden aan CHRIST. HENGER, factoor der duytsche kercke tot Stockholm, met 25 gedruckte exempl., die oock op andere plaetsen gesonden zijn, dat men in Sweeden gewaer wort, hoedat GROTIUS met de coningl. privilegien speelt, ende eenen politischen paep ageren."

Lettre contenant le voyage de H. DE GROOT, de Stockholm a Rostock, et son deces en la dicte ville: escritte d'un de sa suite. Verhael van de voyagie van .... H. DE GROOT, *enz.* In 's Graven-h., by A. Tongerloo. 1645.

De brief, waarvan de vertaling achter het oorspronkelijk is gevoegd, is geschr. uit Rostock, 21 Aug.

Vertoogh by de weduwe van wijlen ..... H. DE GROOT, over-gegeven aen de.... burgem. ende vroetsch. der stede Rotterdam. Daer by gevoegt zijn de authentijcke stucken, dienende tot justificatie van 't selve vertoogh. Gedr. 1649.

Der Remonstranten vocale letters.... in 't welcke BARNEVELTS als oock GROOTII (der Remonstr. voc. lett.) en alle der Remonstr. consonanten.... maximen.... ten toon gestelt wert, *enz.* 1664. (N°. 5159).

Lyck-tranen, gestort over het graft van.... Mr. EPISCOPIUS...., gest. t' Amst. den 4 Apr. n. s. a°. 1643.

Twee gedichten op een blad f°., het 1ste ondert. »Virtus in arduis," het 2de »Fortiter." Onder aan een »Tydt-dicht."

Verscheyden lyck-dichten op het droevigh afsterven van.... Mr. S. EPISCOPIUS...., in den Heere gerust binnen Amst., den 4 Sept. 1643. Hier by d' afbeeldinghe heel curieus nae 't leven. t' Amst., voor P. Walschaert. 1643. f°.

Het portret is van S. SAVRY (P. WALSCHAERT excud.) De lyck-dichten zijn zes in aantal en met spreuken ondert.

Stelis ad monumentum.... S. EPISCOPII. [1643].

Lat. ged. in plano, onderaan: „Panxit ISACUS FOECLERUS, Vispus. Die sepulturae, nempe VI id. Apr. aº. DasIt Vt Ipsa reDUX paX tVa ChrIste DeVs!

De weerklank van 't Kamper-steurtje
Men heeft in Hollant steets om Rust en Vreê getracht:
Maar ziet, den Remonstrant heeft weinig dit bedacht.
Hy zaayt zijn valsche Leêr by die om vrede wenschen:
Dies wort den Arminiaan gehaat van God en Menschen.
[1648].

In 11 zesregelige coupletten, op één blad fº., get. »Elk zyn beurt." Tegen PASCHIER DE FYNE. Vgl. *Afd. I*, bl. 146.

Sout tot het ongesouten Camper-steurtje, alsoo bereydt toe-gesonden den souteloosen koopman, om 't selve, aldus smaeckelijck gemaeckt zijnde, te proeven ende wel te herkauwen.
'tSout geeft smaeck aen alle spijse,
Sonder sout so kookt d'onwijse:
'k Sout daerom de Campersteur,
Proeft het nu! so heeft 'et geur!
Neemt de waerheyt in gunst aen. Aº. 1648. 8º.

Gesprek tusschen een »schipper" en »passagier." Aan het einde: »gedr. om de waerheyt, den 30 Dec. 1648."

Onpartydigh bericht aen N. N. nopende het Antwoordt van een geref. Hollander.... Door J. W.... Voor de waerheydt-beminders. 1654. (Nº. 4363).

Tegen ADR. PAETS. (Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 280). De schrijver is JAN WAERTS, een remonstrant.

Vermaninge op d. SAMUEL FR. LANSBERGENS ongeregelde en oproerige predicatie, gedaan den 7 Nov. 1655 in de remonstr. vergad. tot Rotterdam. Gedr. Aº. 1655.

Bondige verantwoordingh van de resol. by de.... diaconen genomen...., 13 May 1654, tegen.... Den vrolijcken Democrijt.... Nodigh gelesen te worden om d' oogen-openaer zijn oogen beter te openen. Door een onpartijdigh oordelaer, *enz.* 1655. (Nº. 4436).

Korte wederlegginge van de Noodige verantwoordinge, *enz.* 1655. (Nº. 4438).

Doëg de Edomiter, d. i. der priesteren aenklagher...., wederlegginghe van 't.... libel.... Noodige aenmerckinge, *enz.* 1656. (N°. 4498).

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.*, bl. 281.

Drinck-gelt voor den brenger van het Boden-broot, *enz.* 1656. (N°. 4519).

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.*, bl. 152.

Derde deel. Vervolgh t' samen-spraeck tusschen een Rotterdammer ende een Geldersman over d' holl. gepretendeerde vryheyt, verdedicht door.... den poeët ende rijmer van den Kranckentroost voor Israel, *enz.* 1664. (N°. 5151).

Vgl. voor het 1ste en 2de deel van deze 't *Samen-spraeck*, die niet regtstreeks op WESTERBAEN betrekking hebben, *B. v. p.* N°. 5090 en '91.

Vierde deel. Vervolgh t' samen-spraeck.... tot confusie.... van.... den autheur des Cranckentroost, *enz.* 1664. (N°. 5152).

Kaats-bal weer-om gekaatst an de kranke Kranke-trooster voor Israel of Okkenburgse baan-boef, *enz.* 1664. (N°. 5154).

Op rijm. Hiertegen schreef WESTERBAEN zijn *Oogh-zalf.*

Toe-gift aen J. WESTERBAEN...., na verscheyde antwoorden hem toegesonden op desselfs lasterschriften met hare aerdige en fameuse tytuls, als Kost-verlooren &c. Den selven opgedragen door R. B. [1668].

In plano. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 153.

Papier verloren of bewijs hoe.... den remonstr. schryver.... bewaerheyt de.... tytel-spreuk Kost-verloren. Door J. T., *enz.* 1668. (N°. 5680). 8°.

Ged. van J. TOLEDO tegen J. WESTERBAEN. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 153.

Kristalynen bril voor den schryver van 't Kost-verlooren, *enz.* [1668]. (N°. 5682).

Ged. van M. MURENANDER tegen WESTERBAEN, en antwoord van den laatsten.

J. WESTERBAENS... stof-verloren in het onnoosle Sorg-verloren of bewys dat papier-verloren bewaerheyt is in syn Kost-verloren. Door J. TOLEDO. [1668].

Gedicht. WESTERBAEN had uitgegeven J. TOLEDOOS *Sorg-verlooren*. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 153.

Kort vervolch van de vrcdes en liefdes bazuyne van J. DE BYE,.... uyt-galmende den.... toestant van den remonstr. byen-korf binnen Leyden, *enz.* 1665. (N°. 5336).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 280.

Vrymoedige aenspraeck aen J. OUDAAN over sijn Aenmerckingen op het tractaet gen. De opkomst der Rynsburgers. [1672].

Zonder titel. Op rijm en get. „De voor-redenaer." Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 285.

Op 't overlijden van.... G. BRANDT de jonge, *enz.* 1683. (N°. 7855).

Zie ook op J. VAN GEEL (*Stuk II*, *Afd.* 2).

Rouwklage over d'.... dood van.... G. BRANDT de jonge, *enz.* [1683]. (N°. 7856).

Zie ook *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 285.

Schrift. onderhandeling tusschen.... PHIL. VAN LIMBORG..... ende..... JOH. BREEDENBURG.... Tot Rott., by B. Bos. 1686.

Zie ook op *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 55.

JOH. BREDENBURGS korte aanmerk. op de brieven van.... PHIL. VAN LIMBORCH.... Tot Rott., by B. Bos. 1686.

Zie ook *Catal. Stuk II*, *Afd.* 2 op J. BREDENBURG.

Eenige consideratien of aanmerk. over de Schrift. onderhandeling tusschen..... PH. v. LIMBURG en J. BREEDENBURG.... In twe (*sic*) brieven aen N. N. vervat. Gedr. in 't jaer 1686.

Epithalamium in nuptias.... J. CLERICI.... et.... MARIAE LETI, celebratas tertio Idus Febr. MDC. XCI.

In plano, get. CORNELIUS VAN DER ZEE.

Niewe-jaars groet op het ingaan der 18e eeuw aan.... Piet Rab...., die zig.... noemt P. RABUS, *enz.* 1700. (N°. 9553).

Lyk-traanen gestort over het afsterven van mynen.... vaader JOH. BRANDT, leer. der Remonstr. t' Amst. Gedr. na de copye te Nym. by Sweerus van Goor. 1708.

Van JOH. BRANDT, die in 1708 als proponent, overleed. Aan dit exempl. zijn de volgende gedichten toegevoegd: een *Graf-schrift ter gedagt. van* J. BR. door JAC. DOP, op een blad klein f°.; *Ter gedagtenis van* J. BR. door H. V., op een blad groot f°.; *Ter uitvaart van* J. BR., door Cl. BRUIN.

ANONIEME REMONSTRANTSCHE GESCHRIFTEN.

Twaelf vraeghen aen de h. prof. der h. theol. tot Leyden, van een eenvoudigh Leydenaer, versoeckende daer op antwoorde uyt Gods woordt. Int jaer o. H. 1634.

Op een blad f°. Met »noch een jootsche vraeghe."

Antwoordt ende vraghen op den tegen-vrede-man. Ghedr. A°. 1634.

Gedicht in 24 vierregelige coupletten op een blad f°.

Brief aen J. TRIGLANDIUS.... aengaende een waerschouwinghe teghen een nagemaeckte titel van syn Opuscula of theol. wercken. — Hier by is ghevoeght de Waerschouwinghe J. TRIGLANDII. Ghedr. 1642.

De brief is get. »Haest in Dordr. den 5 Febr. 1642" en werd blijkbaar door een remonstr. gesteld. Vgl. *Catal. Stuk II*, *Afd.* 1 op J. TRIGLAND en *Afd.* 2 *Kort bescheyt op den lasterbrief.*

Apologeticon adversus Satyram viri clar. D. HEYNSII, cui titulus: Cras credo hodie nihil. 1644.

Vgl. *De Navorscher.* Dl. IX, bl. 302.

Munsters praetie, *enz.* 1646 (N°. 3038).

Vgl. voor andere drukken van dit geschrift *B. v. p.* No. 3039—'43.

Schrift. procedueren tusschen twee salige predicanten (G. VOETIUS en J. LEEUWIUS) om aen-gebeden te worden, *enz.* 1646. (N°. 3101).

LEEUWIUS is ten onregte in de *Bibl. v. pamfl.* een remonstr. pred. genoemd; hij was pred. bij de Contra-rem.

J. VAN VONDEL op het ontheyligen van het h. sacrament des altaers door den arminiaenschen Sociniaen. Ende een antwoort daertegen. Tot Schiedam, in de oude druckerye. 1650.

Het »Besluyt" is get. A. S.

Kracht des geloofs van den.... poeët J. VAN VONDELEN, te speuren in de Altaer-geheymenissen.... Tot Schied., in de oude druckerye.

Een »Toegift" is get. P.

N°. 1 Sekere gevonde vriendts brief
't Opschrift was
Aen mynen lieven waerden vrint,
Het recht' geloof oock recht bemint,
Hoe naem 'k u dan Soziniaen,
Tot dat ghy beter hebt gedaen
In Rotterdam.
Laus Deo ad. 12 Febr. 1655 in Colonia.

Zonder afzond. titelblad. Dit pamflet schijnt betrekking te hebben op *Een brief van een Sociniaen*, die volgt.

Een brief van een Sociniaen aen J. BORSTIUS.... Met.... aenmerck.... door een Contra-Sociniaen, liefh. der christen-vryheydt en hater van Conscientie-dwang, *enz.* [1654]. (N°. 4364).

J. BORSTIUS was geref. pred. te Rott. Vlg. *Stuk II, Afd.* 1.

Antwoordt op de Replike die A. P. S. R. gestelt heeft...., waer in ondersocht wordt of men.... Socinianen met de doodt oft eenige andere politijcke straffen mach.... straffen, *enz.* 1655. (N°. 4431).

Vgl. voor de geschr. van ALEX. PETREJUS. *Stuk II, Afd.* 1.

De vryheyd van de vry-gevochten Nederlanden tegens de conscientiedwangh, *enz.* 1656. (N°. 4500).

Hollandse vrijheid, verdedigt tegen de usurpatie des stadhouders, zijnde een verhael van de.... handelingen.... tegen de beste en vroomste voorstanders der.... vrijheid.... Door H. VAN V. Het eerste deel, *enz.* 1663. (N°. 5089).

Hierin wordt de *Gulden lege de van den nieuwen St. Jan* weerlegd. De schrijver was vermoedelijk een remonstrant. Hij werd bij herhaling door een onbekende in *'t Samenspraecken* aangevallen. (Vgl. *B. v. p.* N°. 5090. en '91, 5151 en '52.

Het tweede deel des Hollandse Vrihjeid (*sic*), *enz.* 1664. (N°. 5153).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5156.

Den verdruckten.... Remonstrant ofte.... aenspraeck aen P. DE WITTE.... over sijn.... Catechisatien ende predicatie...., waer in geantwoort wert op de onrechtmatige beschuldiging der Remonstr. van Socinianery, als mede van conscientie-dwang en 't ketter-dooden &c. Door een lief-h. der waerheydt, *enz.* 1664. (N°. 5198).

Vooraf nog een brief aan P. DE WITTE. Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 1.

Trouwhartige, hoognoodige en ernstige aansprake en vermaninge, over eenige ergerlijke en nu zeer ontijdige zaken, onlangs gepleegt, gehandhaaft en gestijft door P. DE WITTE, dien. des godd. woords tot Leiden. In 't vrye Amst., gedr. voor de vrijheids-lievende Hollanders. 1665.

Met voorr. van „den drukker aan den lezer."

't Samen-spraeck tusschen een geref. Hollander en Zeeuw.... Tot refutatie van den verresenen Barnevelt, 't Samen-spraeck...., Kaats-bal, *enz.* 1664. (N°. 5157).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5151, '54, '56 en '59.

Hetzelfde. Andere (titel) uitgave. 1664. (N°. 5158).

Pannekoek voor SCEPERUS op den vastelavondt, ofte buur-praatje.... over de..... vinnighe boeckjens van J. SCEPERUS, *enz.* 1664. (N°. 5201).

Hetzelfde. Andere druk. 1664. (N°. 5202).

Antwoord op JOH. BREDENBURGS Korte aenmerk. op de brieven.... waar in verscheide misslagen van JOH. BREDERBURG werden aengewesen. Tot Amst., by Paul. Jansz. [1686].

In den vorm van een brief.

Een keuning-kaarsje voor den siender van een vremt nagtgesigte, om te dienen tot ophelderinge van syn St. Niklaas-droom. Gedr. te Ezelenburg in de guld-schoolplak. [1692].

Tegen zekere *Beschryvinge van een vremt nagtgesigte*, uitgegeven tegen J. MOLINAEUS wederlegging van B. BEKKERS *Betoverde wereld.* (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 202.)

Parnasloof gevlogten voor dus JAC. FRUYTIER, ter gelegentheit van 't uitgeven van zyn boek genaemt Sions worstelingen [1715]. 8°.

Behelzende de volgende gedichten: Een buikpyntje voor de witmakende Arminianen. — Extractum catholicum of purgatie tot stilling van de buikpyn. — Aen den lasteraer van J. VAN OLDENBARNEVELT. — Gezegende gedachtenis van J. v. OLDENB. en G. BRANDT aen J.... D.... nakrabbelaer van J. FRUITIER. — FRUYTIERS helderligt voor BARNEVELTS doodt. (Get. Philalethes Bonvicini). — Op het uitgeven van *Sions worstelingen* of hiera pikra door J. FRUYTIER. (Get. Hieronimus Loidorotatopseudoprophetantagonisantistes) — Julepje voor Sions worstelaer Samenspr. — Redenering tusschen twee doct. over de quade gestaltenis van 't lichaem van J. FRUYTIER, mitsg. een recept tot genezing van zyn qualen. — Sions rust beschermt door haren trouwen wachter Mopsus. — De triomfante helt van Sion. — Samenspr. tusschen J. FR. en een eerlyk man. — Verder nog een aantal kortere rijmen: Op de nederl. Sacheverellen, Op het afbeeldsel van J. FR., Kalchasgeest verrezen in J. FR. enz. Eindelijk een brief get. Dort. 8 Febr. 1715.

GESCHRIFTEN OVER DE BESTAANDE SCHEIDING TUSSCHEN REMONSTRANTEN EN CONTRA-REMONSTRANTEN.

Brief.... waer in het.... gevoelen der Remonstranten.... voor oogen gestelt wordt, *enz.* 1655. (N°. 4439).

Oly en wyn van den Samaritaen in de wonden CHRI...., dienende tot vrede der gescheurde christenheid, *enz.* 1655. 12° (N°. 4457).

Dom-praetje.... tusschen Marcus Aurelius en Titus Vespasianus, *enz.* 1662. (N°. 5020).

De s. verlangt voor de Remonstr. vrijheid van godsdienstoefening.

Het oordeel van veel treffelijcke geref. theologanten van kercken en academien over de religions geschillen tusschen de Remonstr. en Contr-Remonstr., waer mede sy verklaren dat se niet fondamenteel zijn, noch de zaligheydt quetsen, en vervolgens geen scheuringe behoorden te verwecken. Gedr. tot Utr., by Lieve de Vrede. 1662.

Noodsakelyk onderrigt aan alle liefh. der saligheyd, waar in.... het.... gevoelen der Remonstr., de oorsaak der.... scheuringe en middelen tot.... vereen.... met de Contra-Rem.... Door en voor de liefh. van christ. vreede en verdraechsaemheyt, *enz.* 1663. (N°. 5099).

Syngramma of.... bedenkingen over de staet der geref. kerke.... in opsigt van scheydinghe van de zelve. Tot onderrigtinge ende waersch. van veelen...., door eenige liefh. van vrede en waerheyt. 1670. (N°. 5752).

Heylzamen raad tot.... vrede ofte aenwijzinge van het.... middel tot.... vereeniging volgens de.... natuur der.... verdraagzaamheid aan alle christenen die elkanderen de broederschap waardig oordeelen, *enz.* [1671]. (N°. 5790).

De s., die ook *Een praetje over tafel* uitgaf, was misschien een Remonstrant.

Korte aantekening van eenige.... zaken in het syn. van Suid-Holland. A°. 1731 te Dordrecht gehouden, voorgevallen.

Over de „Arminianerye" hoofdzakelijk van den hoogl. Lampe. Zie *Catal. Stuk II, Afd.* 2.

HET TWEEDE HONDERDJARIG BESTAAN VAN HET SEMINARIUM DER REMONSTRANTSCHE BROEDERSCHAP.

GEBEURTENISSEN IN VERSCHILLENDE GEMEENTEN.

Vertoog van redenen wegens het beroep van de remonstr. kerke te Hazerswoude, door de leden welke, wegens de kerken van Rotterdam, Gouda, Hoorn en Berkel, op de laatst gehouden societeits vergad. zyn gecommitteert geweest, aan de overweging der byzondere kerken der remonstr. societeit overgegeven.

Zonder afzonderlijk titelblad. Dit stuk is van het jaar 1751.

Vertoog wegens de Hazerswoudsche zaak. [1752].

Zonder afzond. titelblad.

Aenmerkingen op het Vertoog van redenen, wegens het beroep.... te Hazerswoude.... [1751].

Zonder afzond. titelblad. Get. door J. Krighout, K. Bremer, J. Jonkbroer, F. v. Limborch, M. Zwartendyk, Abr. Zwartendyk, W. van Muyden, Abr. Ar. v. d. Meersch, C. Nozeman.

Rapport van gecommitteerden der e. remonstr. societeit tot het onsoek der plannen van de kerken van Haerlem en Rotterdam ter verbeteringe harer finantie, *enz.* [1792]. f°.

Feestgezangen bij gelegenheid der inwijding van het nieuwe kerkgebouw der remonstr.-geref. gemeente te Utrecht, op den 18den van Zomerm. 1809. Voor de toon- en zangkunst toebereid door F. Nieuwenhuysen. 8°.

Aan het einde »Gedr. bij P. v. Oort."

Liederen ter viering van het derde eeuwfeest der Hervorming, welke gezongen zullen worden des avonds van den 2 Nov. 1817 in de remonstr. geref. kerk te Nieuwkoop. 8°.

GESCHRIFTEN BETREFFENDE REMONSTRANTEN.

Lykplichten over het afsterven van.... Gysbert Ostens, leer. der Remonstr. t' Amsteldam,.... overl. den 24en en ter aerde besteld binnen Leiden den 30en van Zomerm. 1741.

Achteraan: »te Amst. by Adr. Slaats." Behelzende lykzangen en grafdichten van L. V. M., R. en A. Blok, J. Brak, G. Klinkhamer, H. Houtkamp.

Lykzang op de uitvaert van Jan Jakob Wetstein.... in den ouderdomme van ruim LXI jaren overl. te Amsteldam op den XXIIIen en aldaer begraven op den XXVIII der lentem.... MDCCLIV; aen de broederschap der Remonstr.

Van F. de Haes. Achteraan: »Te Rott. by Gerr. v. Rooyen. 1754."

Het rechtsgeding van J. v. OLDENBARNEVELT, R. HOGERBEETS en H. DE GROOT. Treurspel door FRED. DUIM. Te Amst., by J. van der Heyden. 1760. 8°.

Brief van den zeergel. hr. N. C. over het belang.... der aanmerkingen op de Inwyings redevoering van.... DID. VAN DER KEMP, vervat in den Brief aan.... T. P., als mede over de ongerymdheid van de grondbeginselen, waer uit de Redevoering van.... G. BONNET.... in dien Brief en deszelfs voorr. beoordeeld wordt. 1767. 8°.

De s. is een ijverig Contra-rem. De *Brief van T. P.*, die door een onbekende remonstrant was vert., volgt hieronder.

Het gebrekkige der rede vooral in den godsdienst, wysgeerig voorgesteld door PHILOXENUS, onder geen gezintheid behoorende, aan.... P. VAN HEMERT. Te Amst., by M. de Bruyn. 1785. 8°.

Gedagt. Amst. 15 Mei.

Schuit-praetje geh. op 24 Dec. 1792 over de recensie der Lyköratie van prof. VAN HEMERT op wijlen prof. A. A. v. D. MEERSCH in de *Vaderl. bibliotheek* IVde deel N°. 12. Medegedeeld door een leydsch heer aen zyn vriend te Amst. Om te dienen tot eene bylage der werken van den exprof. YSBR. VAN HAMELSVELD. Alöm te bekomen. 8°.

Zie voor de *Lykreden. Bibl. d. remonstr. geschr. Supplement.*

ANONIEME REMONSTRANTSCHE GESCHRIFTEN.

Behandelingen van de leere der vijf artijk. door.... Dr. DANIEL WHITBY in zyn leeven deken.... in de hoofdkerke te Sarum. Eerste behandeling, van het leerstuk der verkiezinge en verwerpinge.... Uit het eng. vert. en nu uitgeg.... tegens het boek van Dr. JOH. OWEN.... Opening van de Arminianerije. Met een voorr. betrekk..... d' uitgeevers van het selve boek en de schryvers van het Examen van het ontwerp van tolerantie. Te Rott., by Gerr. van Rooijen, Joh. Tiele. 1757. 8°.

Vgl. hierbij het geschrift van C. NOZEMAN: *Zwarigheden over het leerstuk der predest.* (*Bibl. v. remonstr. geschr.*, bl. 209).

Brief aan den zeer gel. hr. T. P. over het belang... der Inwyings redevoering van... DIDERIK VAN DER KEMP ten betoge van de goede hope, welke ook thans nog voor de kerk van Nederl. overschiete, en.... bewysgronden voor dezelve uit de kerk. geschiedenissen..... ontleend, uitgespr..... 29 van Herfstm. 1766. Alsmede over de ongerymdheid van de grondbeginselen in de Redenvoering van.... G. BONNET over de verdraagzaamheid.... Uit het lat. vert. en met een voorr. van den nederd. vertaler.... verm. 1767. 8°.

H. GOODRICKE was de schrijver van dezen lat. brief. (YPEY en DERMOUT. *Gesch. der Nederl. herv. kerk. Dl. III*, bl. 535, v.) die blijkbaar door een remonstrant werd vertaald.

De voorrechten van 's lands hoofdkerk ten aanzien der eerbied welke de afgezonderde gezinten aan derzelver leerstellingen en leeraaren verschuldigd zyn, volgens de plac. en resol. van staat, onderzogt; of aanmerk., waarin de gronden en redeneeringen van het tweede stuk des schryv., zig Advocaat der vaderl. kerk noemende, worden beoordeeld. In een miss. aan een holl. pred. der geref. kerke door een stichtsch heer. Te Amst., by Steph. Knuem. 1772. 8°.

Geschr. »Op de hofstede.... den laatsten van July."

GESCHRIFTEN OVER DE BESTAANDE SCHEIDING TUSSCHEN REMONSTRANTEN EN CONTRA-REMONSTRANTEN.

Proeve over ééne waare kerk, of wysgeerig betoog, dat er maar één éénige godsdienst met het geluk des menschdoms bestaanbaar op aarde zyn kan. Door een aanbidder van God en een beminnaar der menschen. (Niet vertaald): 1796. 8°.

Ik zag een exempl. waarop de schrijver »een remonstrant" wordt genoemd. De inhoud is in den geest van *Christo sacrum* en dergelijke vereenigingen. De schrijver zegt in het voorber. eene fransche vertaling toe.

Brieven nopens de vereeniging der Protestanten, *enz.* [1760]. 8°.

Zonder adres. De 1ste brief »waerin de zwaerigheden daer tegen gewikt worden" is gedat. »Vreland 20 Aug., de 2de van H. H. »waerin de egte grond van hoope aangewezen wordt" is mede gedat. Vreeland 18 Sept.

Brief aan myne landgenooten, die tot andere christ. genootschappen behooren. Te Leyden, by J. v. Thoir. 1796. 8°.

De s. noemt zich »een leeraar van de herv. kerk."

De Broederschap der Remonstranten aen alle de leeraren en opzieneren der protestantsche gemeenten in Nederland. Te Haerl., bij J. van Walré. 1796. 8°.

De brief is gedat. 10 Sept., en get. door »de gecomm. ter waerneminge van de belangen der remonstr. Broederschap: KONYNENBURG, STOLKER, VAN REES, STUART, LORIÉ, VAN VOLLENHOVEN en WEILAND. SERRURIER schreef hiertegen *Bedenkingen.* (*Catal. Stuk II*, *Afd.* 1).

Vrymoedige gedachten over den Brief der remonstr. Broederschap...., voorgesteld aen een leesgezelschap in Friesland, door een geref. leeraer. Te Franeker, bij D. Romar. [1796]. 8°.

De onbekende schrijver is met het plan tot vereeniging ingenomen.

De vereeniging der Christenen aangeraden in een vriendelyk antwoord op den door de Broederschap der Remonstr. rondgezonden Briev, en welmeenend voorstel aan alle Christenen in Nederl., door eenen leeraar onder de Gereform. Te Rott., by N. Cornel. 1797. 8°.

Andwoord op den Brief der remonstr. Broederschap...., door een leeraar der herv. kerk, waar in beweezen word, dat de bedoelde vereeniging van alle de Protestanten in dit tijdstip onuitvoerelijk is. Te Amst., by M. Schalekamp. [1797]. 8°.

Vgl. verder voor de geschriften betreffende dezen *Brief: Catal. Stuk II, Afd.* 1 o. a. op J. J. LE SAGE TEN BROEK.

Twee brieven van.... JOH. DAV. MICHAËLIS,.... hoogl..... te Göttingen....., aan JAC. FRIED. AURAND, pred. by de geref. gem. te Neuwied...., in.... 1758 geschreeven, behelzende gedachten over de vereeniging der protest., bepaaldlyk van de luth. en geref. kerken en derzelver zwaarigheden. Ter onzydige beoordeeling van den Brief der remonstr. Broederschap...., thans uit het hoogd. vertaald. Te Amst., by J. Weege. 1797. 8°.

Met uitvoerige voorr. van den vertaler, ged. Amst. 23 Maart.

Nieuwe bijdragen om te dienen tot oprichting en bevordering van ééne algemeene christ. kerk. Door een nederlandsch godgeleerden. Te Amst., by Gerbr. Roos. 1797. 8°.

Inhoud: eene briefwisseling over de algem. christ. kerk, Een zamenspraak over den invloed der revolutie op het christendom, Het avondmaal geen secten — maar eene christen maaltyd, Geschiedkundige bijdragen.

Lettre arrêtée au synode des églises wallonnes de la république batave, assemblé à Gorcum, Juin 1798. Art. XXXVII, XXXVIII, en réponse à la lettre circulaire de la Confrérie des Remonstrans. f°.

Get. J. D. R. B. REUCHLIN en G. VAN DER BANK.

Over de vereeniging van alle ware Christenen. Een uittreksel uit De honigbij II deel III stuk. In 's Gravenh., by Joh. Allart. 1816. 8°.

„Medegedeeld door een protest. leeraar," naar aanleiding van Rom. XV: 5—7.

LATERE GESCHRIFTEN.

Berigt aangaande de feestviering van het tweehonderdjarig bestaan van het Seminarium der Remonstranten. [1834].

Overdruk, waarschijnlijk uit een der dagbladen, op één blad f°.

De remonstrantsche Broederschap. Overzigt van haren tegenwoordigen staat. Amst., gedr. bij C. A. Spin & Zn. 1845. 8°.

Over de jaren 1843—'45.

De remonstr. Broederschap. Overzigt van haren tegenw. staat. II. Amst., gedr. bij C. A. Spin & Zn. 1856. 8°.

Over 1845—'54.

AANHANGSEL.

Bij bl. 4. Verantwoordinghe ende onpartijdich onderscheyt gedaen teghen D. v. CORNHERTS Kleyn Munster, wtghegh. teghen DAVID JORISSENS Wonderboeck ende meer andere synder gheschriften. Ghestelt in een t' samensprekinghe van drie personen Michael, Daniel ende CORNHERT. 8°.

Zonder jaar. Vgl. *De Navorscher* Dl. XI, bl. 153.

Bij bl. 28. Eenighe correctien ofte verbeteringhen ghedaen op de Meditatien van CORN. BOOGHAERT over het 7 vs. van den 51 Psalm DAVIDS, ghemaeckt ende uyt-ghegheven deur een lidtmaet der gheref. kercke tot Delff, tot een cort bewys van de oorsproncкelycke verdorventheydt der menschelycker natuyre, anders ghenaemt de erff-sonde. Tot Delf, ghedr. by Jan Andriesz. 1618.

De voorr. is ondert. 1 Oct.... WILLEM KRYNSZ. Vgl. voor de geschriften van BOOGHAERT *Bibl. d. remonstr. geschr. Supplement.*

Bij bl. 28. Annotatien op de voor-reden van BOOGAERTS Aendachtighe ghebeden ende meditatien over den 51^en^ Psalm Davids, gheannoteert door een lidtm. der gheref. kercke tot Delf, tot voorstandt van den publijcken ende van Godt-ghebodenen kercken-dienst. Tot Schiedam, by Adr. Corn. van Delf. 1618.

Met »klinck-dicht" op de keerzijde van het titelblad, en voorr. get. S. V. H. J. Z.

Bij bl. 32. Tuba pacis clangens bono publico provinciarum Belgii confederatarum ad.... regem JACOBUM hujus nominis primum, christ. fidei defensorem potentissimum. Typis Belgicis. (1617?)

Zeer verdraagzaam geschrift over de godsdienstige geschillen, ter voorkoming van scheuring.

Bij bl. 36. Een liedeken...... ghenaemt den knepel, *enz.* 1611. (N°. 973).

Hiertegen verscheen *Echo oft gallem* (zie boven bl. 33).

Bij bl. 37. Liedeken.

Aen alle Zeeuwen kloeck *enz.* [1617].

Andere druk van *Een nieu liedeken*, bl. 37. Tegen over staat:

Ghedicht, naer de wys: Geeft my te drinken naer, etc. Op de Querela ecclesiae.

In 14 acht-regelige coupletten, in den vorm van een zamenspraak tusschen »klachte" en »vertroostingh." Vgl. *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op EW. TEELLINCK.

Bij bl. 38. Boetvaerdighe klachten van DUYN CLAESSEN, dijck-graef ende baljou over Schielandt, legghende op sijn sieck-bedde. Uytghegh. tot waersch. van alle schouten...., die om hare eyghen baet der Contra-Rem. predic. raedt volghen.

Zonder adres. Op een blad f°.

Bij bl. 50. De vyf artik. tegen de Remonstr., vastgesteld op de syn. gehouden binnen Dordr. in.... 1618 en 1619. Op nieuw uit het Lat. vert. en uitgeg. met een voorr. door JACOB AMERSFOORDT. Te Amst., by Corn. Byl. 1780. 8°.

Met approb. v. d. classis v. Amst.

Bij bl. 52. Handelingen des nat. synodi...., door author. van de.... stat. gen.... gehouden tot Dordrecht...., na dat de wtheemsche theologanten vertrocken waren, gemeynelijck genaemt Post-Acta, ofte Na-Handelingen. Uyt de lat. in de nederl. tale overgeset. In 's Gravenh., by J. Scheltus. 1669.

Bij bl. 66. Jan Josepsens droom. Den tweeden druck. Waer by ghevoecht is een t' samensprekinghe aeng. dien droom, tusschen hem ende eenen gommaristen predicant. Gheschr. oock door sijnen goeden vrient aen den welcken hy sijnen droom te voren verhaelde.
Gheprent te Drucken-dorp, door t' bestier
Van swerten inct en wit papier.
A°. 1619. Men vint se te coop daerse veyl zijn. 8°.

Bij bl. 67. Wensch der kercke Godts (alias contra-rem.) in hare Vierde clachte, pag. 14. [1622],

Op een bl. f°. Vgl. *Catal. Stuk II, Afd. I op* EW. TEELLINCK.

Bij bl. 72. Graf-dicht, ter eeren ende sal. ghedachtenisse van.... REM EGBERTSZ. BISSCHOP, godvruchtelijck.... ontslapen binnen Amst., den 16 Apr. 1625.

In plano. Get. »Droevigh dicht' ick 't mijnen vrundt."

Bij bl. 77. Sententie d. SMOUTII. Gedr. A°. 1630.

Op een bl. f°. Op de *sententie* volgt een woord tot den lezer.

Bij bl. 84. Waerschouwinghe tot wel-standt van de polytycke staet, aen-wijsende de onheylen van 't geestelicke synode. Tot Haerl., voor Adr. Rooman, geref. boeck-drucker van S. AMPSING. 1630.

Gedicht op een bl. f°. Vgl. voor dit en het volg. *Catal. Stuk II, Afd. I* op S. AMPZING..

Bij bl. 84. Ghedeformeerde preec-quanten stinck-vis. Cum gratia et priv. van alle goede inghesetenen van Holl., die 't guytspel sat zijn. 1630.

Gedicht in plano, in drie kol. gedrukt. Get. »In vreedrijck stadt voor SAM. AMPSINGH."

